

แนวโน้มนโยบายที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

โดย

นายสุภพงศ์ แดงท่าไม้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974 - 464 - 813 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE TREND OF TEACHER ETHICS REQUIRED IN THE NEXT DECADE

By

Suppamong Daengthamai

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2005

ISBN 974 - 464 - 813 - 9

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวโน้ม
จริยธรรมครูไทยในทศวรรษหน้า” เสนอโดย นายศุภพงศ์ แดงท่าไม้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิสาข์ จิตวิตร)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ เดือน พ.ศ.

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์
2. รองศาสตราจารย์ สมประสงค์ น่วมบุญลือ
3. อาจารย์ เอกศักดิ์ คงตระกูล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

คณะกรรมการผู้ตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชรวิภา เล่าเรียนดี)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมประสงค์ น่วมบุญลือ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ เอกศักดิ์ คงตระกูล)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ เนาวรัตน์ สวัสดิ์)

...../...../.....

K 45253411 : สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

คำสำคัญ : แนวโน้ม/จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

ศุภพงษ์ แดงท่าไม้ : แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (THE TREND OF TEACHER ETHICS REQUIRED IN THE NEXT DECADE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.มาเรียม นิลพันธ์ุ ปรศ.สมประสงค์ น่วมบุญถือ และอ.เอกศักดิ์ คงตระกูล. หน้า ISBN 974-464-813-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าเกี่ยวกับเกณฑ์ คัดลึนลักษณะจริยธรรมครู ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครู จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ไม่จำกัดคำตอบและแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1. เกณฑ์คัดลึนลักษณะจริยธรรมครู ควรตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู ควรสร้างจิตสำนึก อุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู

2. ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ควรมีการทำตัวให้เป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลอดอกภัยให้แก่ศิษย์ ได้แก่ มีความรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา ปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา ได้แก่ มีความรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา ควรมีความสามารถในการครองตน ครองคน และครองงาน ได้แก่ มีความมุ่งมั่นและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ควรมีบุคลิกภาพดี ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคลากรอื่น พัฒนาตนโดยอาศัยวิธีการวิจัย ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ควรมีความทศศิลป์ ชี้แจง อธิบาย ให้มีความรู้และมีความเข้าใจ ได้แก่ สร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียน ให้กำลังใจจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจ ควรมีความหนักแน่นอดทน ได้แก่ ยับยั้งชั่งใจควบคุมอารมณ์และจิตใจ มีเหตุผลพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ ควรมีความสามารถจัดการเรียนการสอน ได้แก่ มีแผนการจัดการเรียนรู้ มีแผนการวัดผลการเรียนรู้ พัฒนาตนให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงงานอยู่เสมอ ควรมีการชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือบุคคลอื่นในทางที่ถูกที่ควร ได้แก่ สอนและอบรมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

3. แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครู กระทรวงศึกษาธิการ ควรพัฒนาผู้บริหารให้เป็นตัวอย่างด้านจริยธรรมอย่างจริงจัง กำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็นครูให้ชัดเจน สถาบันผลิตครู ควรพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูให้มีจริยธรรม ประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาครูอย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ศิษย์โรงเรียน มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ครูสภา ควรกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ สถานศึกษา ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และควรจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ให้ครูหรือผู้ที่จะเป็นครูทุกคนได้รับการฝึกฝน อบรม ด้านจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร	ปีการศึกษา 2548
ลายมือชื่อนักศึกษา		
ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1	2	3.....

K 45253411 : MAJOR : CURRICULUM AND SUPERVISION

KEY WORD : THE TREND OF TEACHER ETHICS REQUIRED IN THE NEXT DECADE

SUPPAPONG DAENGTHAMAI: THE TREND OF TEACHER ETHICS REQUIRED IN THE NEXT DECADE. THESIS ADVISORS : ASST.PROF. MAREAM NILLAPUN, Ed.D., ASSO. PROF. SOMPRASONG NUAMBUNLEU, M.Ed, AND MR.AEKASAK KONGTRAKUL, M.PA. 187 pp. ISBN 974-464-813-9

The purpose of this research was to find trends of teacher ethics required in the next decade about measurement of teacher ethics. The indicators of teacher ethics required and the way to develop teacher ethics. The subjects were 21 experts on teacher ethics by purposive sampling. The instruments of this study included a non-directive open-ended semi-structured interview and rating scale questionnaire. Data analysis was measured in percentage and median, inter-quartile range and content analysis.

The findings were as follows :

1. The measurement of teacher ethics should recognise in teacher role and value and build up the teacher consciousness, aspiration and role.

2. The indicators of teacher ethics required are practices of beloved and safe in the view of students ; Realising in what they are doing. Controlling themselves, people and work ; Having the intention and responsibility. Having good personality ; being good interpersonal toward students and other people, trying to develop themselves by researching method, improving quality of teaching preparation. Having eloquence to point out and explain the students for knowledge and understanding; educating the students to have good will, cheering up to be self-confident. Being patient, controlling their emotion and mind, having the reasons to consider anything. Having ability to prepare teaching ; Planning the learning, setting the learning measurement, developing themselves to catch up many new technologies and utilizing their knowledge to improve their work. Leading the students to the right and proper way ; teaching, acknowledging the students to be responsible, discipline devoting to their grace persons, and also behaving a good example for the students.

3. The way to develop teacher ethics : The Ministry of Education should concentrate on developing the administrator to be a good sample and determining the policy and setting the teacher standard clearly. Teacher Institute should develop curriculum of ethics teacher and evaluating ethics development of pre-teacher continuously. Office of the Teacher Civil Service Commission should produce and release the manual of good practice for teacher to schools and evaluate teacher ethics standard systematically. Basic Education Commission should promote the teacher to have the ethics in many ways. The Teachers Council should set the teacher ethics standard to comply with required teacher ethics. School should behave as good model and create the curriculum to develop teacher ethics continuously by providing the ethics training for the teachers regularly.

Department of Curriculum and Instruction Graduate School Silpakorn University Academic 2005

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1 2 3

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณาเป็นอันมากจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ รองศาสตราจารย์สมประสงค์ น่วมบุญลือ อาจารย์เอกศักดิ์ คงตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรวิภา เล่าเรียนดี ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์เนาวรัตน์ สวัสดิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ให้กำลังใจ และติดตามการวิจัยมาโดยตลอด อาจารย์ ดร.ประเสริฐ มงคล ตลอดจนคณาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกท่านที่ให้ความรู้ ความกรุณา ให้กำลังใจและคำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์พิเศษเสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต อาจารย์ บำรุง ชำนาญเรือ ที่ให้ความรู้ความเข้าใจและพัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้วิจัย อาจารย์ ชลดา จิตติวัฒนพงศ์ อาจารย์วิจิตรา การกลาง และอาจารย์รัชชชัย พิกุลแก้ว ที่ได้ให้ความกรุณา ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลา ให้ข้อมูลความคิดเห็นและคำแนะนำ รวมทั้งผู้มีส่วนสนับสนุนงานวิจัยฉบับนี้ที่ได้กล่าวนาม ทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณผาณิต ทวีศักดิ์ และ คุณปราณี ศิวารมณ ที่ให้ความกรุณาในการ ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ และเอื้อเพื่อเอกสารความรู้ต่าง ๆ ประกอบการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้ง พี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยครั้งนี้ ขอนำเป็นเครื่องสักการบูชาพระคุณ ของคุณบิดา-มารดา บุรพจารย์ และคุณพี่พิบูล พงษ์พิลาสาร เพื่อเป็นกัตถุญตา เป็นเครื่องรำลึก ส่งเสริมให้มีความสุข ความเจริญ ตลอดไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	6
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
ข้อคำถามของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
จริยธรรมครู.....	10
ความหมายของจริยธรรม	10
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	12
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	12
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	13
ประเภทของจริยธรรม	16
องค์ประกอบของจริยธรรม	17
ลักษณะของจริยธรรม.....	18
สัมพัทธนิยม	19
สัญชาตญาณนิยม	20
ประโยชน์นิยม	20
สุขนิยมหรืออรรถิवाद	20

บทที่	หน้า
เหตุผลนิยม	21
หลักกรรม และมาตรฐานวิชาชีพครู	21
หลักกรรมทางศาสนา	22
มาตรฐานวิชาชีพครู	28
เทคนิคเคลฟาย	34
ความหมายของเทคนิคเคลฟาย	34
ประวัติความเป็นมา	36
ขั้นตอนของเทคนิคการวิจัยแบบเคลฟาย	37
ปัจจัยที่ส่งผลให้เทคนิคเคลฟายใช้ได้สมบูรณ์	37
ข้อดีของการวิจัยแบบเคลฟาย	38
จุดด้อยของเทคนิคเคลฟาย	39
ปัญหาที่พบในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเคลฟาย	40
ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการวิจัยแบบเคลฟาย	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
งานวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้ม	42
งานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมครู	46
สรุป.....	50
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	51
วิธีและขั้นตอนของการวิจัย	51
ขอบเขตของการวิจัย	52
กลุ่มตัวอย่าง.....	52
วิธีการดำเนินการวิจัย	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การสร้างเครื่องมือการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล	61

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	63
สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ	63
การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1	65
การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2	71
การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 3	86
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	113
สรุปผลการวิจัย	113
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	125
ข้อเสนอแนะทั่วไป	125
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	126
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	137
ภาคผนวก ก หนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญ	138
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	143
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการวิจัย	145
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	152
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	176
ประวัติผู้วิจัย	189

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรายละเอียดการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์.....	55
2	แสดงรายละเอียดการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามฉบับที่ 1	57
3	สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครู.....	64
4	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมที่พึงประสงค์..	72
5	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านการ ทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลบลดภัยและให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์.....	74
6	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านความ สามารถรับภาระงานที่หนัก.....	74
7	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านพัฒนา บุคลิกภาพ และพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ.....	75
8	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านใช้ วาทศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ.....	76
9	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านความ หนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่อกิริยาก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น.....	76
10	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านความ สามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีสอนอย่างเป็นระบบ.....	77
11	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านชักชวน ชี้แนะผู้เรียน หรือใช้บุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร.....	78
12	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของข้อเสนอแนะ ด้านแนวทางในการพัฒนา จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	80
13	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น.....	84
14	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมที่พึงประสงค์ รอบที่ 3	87
15	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านการ ทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลบลดภัย และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ รอบที่ 3	91

ตารางที่	หน้า
16	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านความสามารถรับภาระงานที่หนัก รอบที่ 3 91
17	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ และพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ รอบที่ 3 93
18	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ รอบที่ 3 94
19	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่อกิริยาก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น รอบที่ 3 95
20	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีสอนอย่างเป็นระบบ รอบที่ 3 96
21	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ ด้านชักชวนชี้แนะผู้เรียน หรือใช้บุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร รอบที่ 3 97
22	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของข้อเสนอแนะ ด้านแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รอบที่ 3 103
23	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น รอบที่ 3 111
24	แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ..... 144
25	แสดงรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลการวิจัย..... 146

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2	ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	56
3	ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่ใช้ในการวิจัย.....	58
4	ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 2 ที่ใช้ในการวิจัย.....	59

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิถีชีวิตของสังคมไทยในอดีตมีพื้นฐานผูกพันอยู่กับคำสอนตามหลักธรรมทางศาสนา ผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่หลักธรรมคำสอนรวมทั้งให้ความรู้อบรมแก่บุตรหลาน นอกจากครอบครัว ซึ่งเป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ แล้วในศาสนาพุทธได้แก่พระสงฆ์และด้วย ศีลวัตรของพระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ พระสงฆ์จึงได้รับการยอมรับให้เป็นผู้ปฏิบัติ หน้าที่ “ครู” ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งอบรมขัดเกลาจิตใจของผู้เรียน ให้อึดมั่นในสิ่งที่ ดีงาม เป็นผู้มีความเพียบพร้อมทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ และด้วยคุณลักษณะของพระสงฆ์ที่ ทำหน้าที่เป็นผู้สอนหรือครูในขณะนั้น พระสงฆ์จึงได้รับการเคารพยกย่องว่าเป็นปูชนียบุคคล คนไทยจึงกราบไหว้พระสงฆ์ด้วยความศรัทธา เพราะเป็นผู้มีความเสียสละ มีความเมตตา ทำ หน้าที่สอนโดยไม่มีค่าตอบแทนการสอนเป็นเงิน แต่มีค่าตอบแทนเป็นความศรัทธา และการ สักการะของคนในสังคม

เมื่ออารยธรรมแบบตะวันตกได้หลั่งไหลเข้าสู่สังคมไทย ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านแนวคิดและวิถีชีวิตของคนในสังคม โดยเริ่มตั้งแต่ชนชั้นระดับสูงหรือที่เรียกว่าปัญญาชน (Elite) และได้แพร่ลงมาในชนชั้นระดับกลางและระดับล่าง ด้วยกลไกของการพัฒนาทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และได้ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือการเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะ พัฒนาประชากร มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ซึ่งเดิมเป็นระบบนอกโรงเรียน มีวัดเป็น ศูนย์กลางมาเป็นระบบโรงเรียน มีอาชีพครูเกิดขึ้นและได้ค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน

หลังการเปลี่ยนการปกครองของประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2475 จากการปกครองใน ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข สังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่อารยธรรมแบบตะวันตกมากขึ้น มีการจัดทำ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพัฒนาประเทศตามแนวทางแบบตะวันตก (Westernization) ซึ่งพิจารณาได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2504 – 2539) ได้ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมและการผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2544) จึงได้ เปลี่ยนแนวคิดใหม่เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้น “ การพัฒนาคน ” เป็นหลัก

ผลพวงของการพัฒนาประเทศตามแนวทางแบบตะวันตกเช่นนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อตอบสนองความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้อุตสาหกรรมเป็นเครื่องมือการพัฒนา ได้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดและค่านิยมของคนไทย ให้เป็นสังคมบริโภคนิยมที่ยึดวัตถุเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต โดยไม่ได้ให้ความสำคัญหรือเห็นคุณค่าทางศีลธรรมตามหลักศาสนา ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของสังคมไทยเหมือนอย่างอดีต ในส่วนของครูเองก็ตกอยู่ในภาวะเช่นเดียวกัน คือ มุ่งสอนกวดวิชาเพื่อหาเงิน ครูแสวงหาวัตถุจนลืมจิตวิญญาณของความเป็นครู ครูจัดอยู่ในกลุ่มของผู้มีหนี้สินมาก เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่รัฐบาลจำเป็นต้องเข้ามาแก้ไขปัญหา เช่น จัดให้มีกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู เป็นต้น

โดยที่ครูเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยอมรับว่า มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าและยั่งยืน ในการสร้างคนให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญและพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ครูในวโรกาสต่าง ๆ เพื่อให้ครูตระหนักในหน้าที่ของตนเองอยู่เสมอ ดังในพระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ว่า “...ให้ฐานะที่จะต้องออกไปทำหน้าที่เป็นครูของผู้อื่น ท่านจะต้องสร้างธรรมะต่าง ๆ ให้เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น และรู้จักวางตัวให้สมกับเป็นผู้มีหน้าที่สั่งสอนและอบรมเยาวชน ควรจะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและช่วยกันแก้ปัญหายาวยุคนให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว และส่งเสริมให้เยาวชนเป็นคนที่มีสัมมาอาชีพและมีความประพฤติดี เพื่อเป็นกำลังใจในการที่จะสร้างประเทศชาติต่อไป...” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2543 : 1) ทั้งทรงเห็นความจำเป็นของครูต่อการสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่แก่พลเมือง ในการสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ ทรงให้ครูตระหนักในบทบาทและวิธีการสอนของตน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นครูที่มีคุณภาพและเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน จึงทรงมีพระราชดำรัสอีกตอนหนึ่งว่า “ สำหรับครูนั้นก็จะต้องทำตัวให้เป็นที่รักที่เคารพ เป็นที่เชื่อใจของนักเรียน คือ ข้อแรก ต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำชำนาญทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน เพื่อสามารถสอนวิชาทั้งปวงได้โดยถูกต้องกระจ่างชัดและครบถ้วนสมบูรณ์ อีกข้อหนึ่ง ต้องทำตัวให้ดี คือ ต้องมีและแสดงความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความสุภาพ ความเข้มแข็ง และอดทนให้ปรากฏชัดเจนจนเคยชินเป็นปกติวิสัย เด็ก ๆ จะได้เห็นได้เข้าใจในคุณค่าของความรู้ในความดี และในตัวครูเอง ซาบซึ้งและยึดถือเอาเป็นแบบอย่าง ภารกิจของครู

คือ การให้การศึกษาที่จะได้บรรลุตามที่มุ่งหวัง” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
2543. : 40)

ในศตวรรษที่ 21 กระแสแห่งโลกาภิวัตน์ของข้อมูลข่าวสาร ที่มีการติดต่อสื่อสาร
ไร้พรมแดน สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ
สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ สังคมไทยนั้นต้องเผชิญกับวิกฤตการ
เปลี่ยนแปลงที่ร้ายแรงหลายด้าน เช่น ด้านการเมือง มีปัญหาเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงการ
เลือกตั้ง ด้านเศรษฐกิจ มีการแข่งขันด้านการตลาดอย่างรุนแรง ด้านสังคม มีปัญหาความ
ยากจน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ด้านสิ่งแวดล้อม มีปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า
 เป็นต้น การที่จะแก้ไขปัญหาล่าช้านี้ต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ
มีจิตสำนึก และมีความรับผิดชอบ โดยต้องทำทั้งระบบและอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จาก
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม
ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้
สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่
ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อ
การพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของ
ชาติ ส่งผลให้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในเวลาต่อมา ซึ่งถือว่าเป็น
เป็นกฎหมายแม่บทใช้สำหรับการจัดการศึกษาของชาติ และในพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนด
ความมุ่งหมายและหลักการไว้ในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้
เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม
ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในมาตรา 23 และมาตรา 24 ได้
เน้นความสำคัญด้านความรู้คู่กับคุณธรรม โดยให้บูรณาการไว้ด้วยกันกับการสร้างเสริมเยาวชน
ให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุก ๆ
ด้าน เป็นสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ ครุจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา
ไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาคนเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีแก่ครอบครัว ชุมชน สังคม และ
ประเทศชาติ จากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว
นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้

กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ให้เป็นสังคมแห่งคุณภาพ เป็นชุมชนและเมืองที่น่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบการเมืองการปกครองที่โปร่งใส และมีความเป็นธรรมในสังคม เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถรักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม เป็นสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน พึ่งพาเกื้อกูลกัน รู้รัก สามัคคี

รักและภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มุ่งเน้นพัฒนาคนในสังคมให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ เป็นคนเก่ง คิดเป็นทำเป็น มีเหตุผล ซึ่งนโยบายด้านการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลในปัจจุบันได้มีนโยบายตามแนวทางนี้ โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นคุณภาพ ซึ่งกระบวนการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว จะขับเคลื่อนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้ขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไร้รูปแบบ และไม่อาจมองอนาคตที่เป็นความต่อเนื่องจากอดีต จะต้องคิดใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านของสังคมโลกดังกล่าวข้างต้น ได้ส่งผลกระทบและนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม ความประพฤติ และการปฏิบัติหน้าที่ของครูหลายประการ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย จากรายงานประจำปีการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ครูกระทำผิดทางวินัยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 และปีงบประมาณ 2548 ดังนี้

ในปีงบประมาณ 2547 พบว่า ครูกระทำผิดในกรณีต่อไปนี้ เช่น กรณีละทิ้งทอดทิ้งหน้าที่ราชการ 20 ราย กรณีผู้สาวและอนาจาร 16 ราย กรณีความผิดทางเพศที่ครูกระทำต่อศิษย์ 16 ราย กรณีความผิดอาญา 22 ราย กรณีการเงิน 60 ราย กรณีการพัสดุและการก่อสร้าง 13 ราย กรณีเสพสุราและการพนัน 6 ราย ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 232 ราย ปีงบประมาณ 2548 พบว่า ครูกระทำผิดในกรณีต่อไปนี้ เช่น กรณีละทิ้งทอดทิ้งหน้าที่ราชการ 10 ราย กรณีผู้สาวและอนาจาร 7 ราย กรณีความผิดทางเพศที่ครูกระทำต่อศิษย์ 10 ราย กรณีความผิดอาญา 12 ราย กรณีการเงิน 12 ราย กรณีการพัสดุและการก่อสร้าง 6 ราย กรณียาเสพติด 2 ราย ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 80 ราย

และจากรายงานการวิจัยการนํารายผู้รับบงหลวงในวงการศึกษา ปรากฏว่า ผู้บริหาร และครูร่วมกันทำการทุจริตต่องบประมาณที่ใช้พัฒนาผู้เรียนมากขึ้นทุกปี และยังชี้ต่อไปอีกว่า แม้การทุจริตในแต่ละสถาบันการศึกษาจะไม่มากนัก แต่เมื่อนำมารวมกันแล้วจะเป็นเงินแห่งการทุจริตมหาศาล ซึ่งผลเกิดขึ้นกับบุคคลที่อยู่ในชุมชนหรืออยู่ร่วมในสถานศึกษานั้นย่อมรู้เห็นเป็น อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่เป็นเยาวชนจะค่อย ๆ ซึมซับแบบอย่างที่เกิดขึ้น ได้รับรู้และ เห็นแบบอย่างของครูซึ่งเป็นแม่พิมพ์หรือพ่อพิมพ์ของชาติ ได้สร้างตราประทับแห่งความทรงจำ ให้แก่เขา ถ้าผู้เรียนมิได้รับการขัดเกลาในสิ่งที่ดี เมื่อเป็นผู้ใหญ่มีอำนาจบาปมีในหน้าที่การงาน แบบอย่างที่เคยพบเห็นนั้นจะสร้างปัญหาด้านการทุจริตให้กับสังคมได้

นอกจากนี้พฤติกรรมของครูที่กระทำผิดวินัย ก็ปรากฏในหนังสือพิมพ์ให้เห็นเป็น ข่าวอยู่หลายครั้ง เช่น ข่าวเกี่ยวกับครูข่มขืนศิษย์ อย่างไรก็ตาม จากสถิติของข้อมูลดังกล่าว ข้างต้น เมื่อเทียบกับประชากรครูทั้งหมดของกระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะที่เป็นข้าราชการครู (ไม่รวมถึงครูที่สอนในสถานศึกษาเอกชน ทั้งในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ) ซึ่งมีประมาณ 500,000 กว่าคน จะมีข้าราชการครูกระทำผิด วินัยไม่มากนัก กล่าวคือ ประมาณ 0.001% ของข้าราชการครูทั้งหมด แต่การกระทำผิดวินัย หรือประพฤติตนที่ไม่เหมาะสมต่อวิชาชีพของครู ที่มีจำนวนเล็กน้อยนี้เอง ได้สร้างความ หวาดระแวงให้กับบุคคลในสังคมต่อภาพลักษณ์ของครูส่วนใหญ่ที่นับวันจะมองว่าครูประพฤติ ตนผิดศีลธรรม ขาดคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณมากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้การเป็น แบบอย่างที่ดีของครูจึงอยู่ในสภาพน่าห่วงใย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและ เยาวชนในระบบการศึกษา โดยเฉพาะในยามที่หลักสูตรการศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับวิชา หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมเท่าที่ควร นับแต่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู ได้มีการกล่าวขานมากขึ้น ซึ่งถ้าหากยังมีข่าวเกี่ยวกับความประพฤติของครูในทางที่ไม่เหมาะสมกับอาชีพอยู่เช่นนี้ ย่อมจะสะท้อนถึง พฤติกรรมของผู้เรียนตามมาเพราะครูเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด สามารถสร้าง แบบอย่างและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ ได้โดยตรง และในปัจจุบันบทบาทของหน่วยงานที่ถือว่าสำคัญที่สุด คือ โรงเรียนหรือ สถานศึกษาซึ่งจำเป็นต้องได้บุคลากรที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ และการถ่ายทอดทางด้าน วิชาการ มีคุณธรรมและจริยธรรม ครูจึงเป็นบุคคลซึ่งผู้วิจัยตระหนัก และให้ความสำคัญใน การศึกษาปัญหาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2548 – พ.ศ. 2557) โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์ที่จะปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บทใช้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ครูจึงยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพและยกระดับจิตวิญญาณของผู้เรียนให้สมบูรณ์ เพราะถึงแม้จะมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แต่เป็นที่ยอมรับกันว่า เทคโนโลยีไม่สามารถใช้แทนครู โดยเฉพาะในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น นอกจากครูต้องมีความตระหนักต่อการปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนแล้ว ครูต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างต่อผู้เรียน จากการศึกษาเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตามแนวทางของหลุยส์ พจมาน (Louis Pojman อ้างถึงใน สมประสงค์ น่วมบุญลือ 2547 : 26) มีลักษณะดังนี้ คือ สามารถพรรณนาลักษณะได้ (Prescriptivity) เป็นสากล (Universalizability) สามารถจัดปัญหาได้ (Overridingness) เป็นสาธารณะ (Publicity) และสามารถปฏิบัติได้ (Practicability)

จากการศึกษาหลักธรรมทางศาสนาที่ครูควรยึดถือปฏิบัติในด้านหลักธรรมทางศาสนา พุทธเกี่ยวกับหัวข้อธรรมต่าง ๆ ได้แก่ หัวใจพุทธศาสนา หลักการตรวจสอบ 3 อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 ลีลา 4 ธรรมเทศกธรรม 5 กัลยาณมิตรธรรม ด้านหลักธรรมทางศาสนาคริสต์ ด้านหลักธรรมทางศาสนาอิสลาม มาตรฐานวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์หลักธรรมทางศาสนา มาตรฐานวิชาชีพครูแล้วสรุปเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. การทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดภัยแก่ผู้เรียนและบุคคลทั่วไป ได้แก่ ครูต้องมีความเมตตา ปรารถนาดีต่อผู้เรียน สอนให้มีความสุข มีความกรุณาเอื้ออาทรช่วยเหลือพัฒนาการเรียนรู้แก่ผู้เรียน แสดงความชื่นชมยินดีเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จ วางตัวเป็นกลางมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงและไม่ถือคติต่อผู้เรียน

2. มีความสามารถในการครองตน ครองคนและครองงาน ในการจัดการเรียนการสอนอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ครูต้องมีความรู้ตัวระลึกได้ในการกระทำ การพูดและคิด

อย่างรอบคอบในสิ่งที่ปฏิบัติ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย มีความสามารถจัดการเรียนการสอน การอบรมและการคุ้มครองผู้เรียน

3. มีบุคลิกภาพดี มีความรู้รอบรู้ลึกในเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน มีภูมิปัญญา มีความกระตือรือร้นและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ได้แก่ ครูต้องแต่งกายเรียบร้อย มีกิริยาท่าทางสง่าผ่าเผย ใช้วาจาสุภาพต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น ต้องแสวงหาความรู้นำมาพัฒนาตนและพัฒนางานอยู่เสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนและบุคคลอื่น

4. มีวาทศิลป์ ชี้แจงและอธิบายให้มีความรู้และมีความเข้าใจ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนและประทับใจ ให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ เห็นคุณค่าของการเรียน

5. มีความหนักแน่นอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ ต่อกริยาวาจาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ได้แก่ มีจิตใจเข้มแข็งสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์ได้ ไม่เบื่อง่าย หรือขุ่นเคืองต่อการซักถาม และให้ความกระจ่างต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ

6. มีความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีการสอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ แจ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ ใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอนและมีการบูรณาการในเนื้อหาที่สอน สรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ทบทวนหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

7. ซักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนไปในทางที่ถูกที่ควร ยกย่องบุคคลที่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้แก่ ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น ป้องกันและขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติในทางที่เสื่อมเสีย สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ชี้แนะ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน อบรมสั่งสอนผู้เรียนให้มีความรู้และประพฤติดี

จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า
- เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู
- ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์
- แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู

คำถามการวิจัย

จริยธรรมครูที่พึงประสงค์เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) แนวโน้มเป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครู และมีความเกี่ยวข้องกับวงการศึกษ จำนวน 21 คน จากการสัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย

1. ระยะเวลาในการสัมภาษณ์หรือตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันในแต่ละรอบไม่มีผลต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรอบ
2. กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเต็มใจในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม
3. กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความคิดเห็นที่เป็นอิสระในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามในแต่ละรอบจำนวน คำตอบที่ได้จากสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 รอบ ถือเป็นความคิดเห็น ที่นำมาวิเคราะห์ถึงแนวโน้มด้านจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในอีก 10 ปี ข้างหน้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

จริยธรรมครู หมายถึง หลักแห่งความประพฤติที่แสดงออกถึงความดีงามของครู

เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม หมายถึง มาตรฐานหลักแห่งความประพฤติของครูที่สามารถบอกลักษณะของความประพฤตินั้นได้ ความประพฤตินั้นจะต้องมีความเป็นสากล

มีความเป็นสาธารณะ สามารถนำไปปฏิบัติและขจัดปัญหาจากการประพฤติปฏิบัตินั้นได้

ตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ หมายถึง ข้อกำหนดที่ระบุหลักแห่งความประพฤติ ที่สร้างจากการสังเคราะห์หลักธรรมทางศาสนา และมาตรฐานวิชาชีพครูในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก ด้านมีความสามารถในการครองตน การครองคนและการครองงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านวาทศิลป์ ด้านมีความหนักแน่นอดทน ด้านความสามารถในการจัดการเรียน การสอน และด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนและบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกต้อง

แนวทางพัฒนาจริยธรรมครู หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการจากข้อเสนอแนะของกลุ่ม ตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็น เป็นวิธีการหรือแนวทางที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุง การส่งเสริม การเสริมสร้าง เพื่อให้บุคคลมีจริยธรรมเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพครู

แนวโน้ม หมายถึง การมองภาพไปข้างหน้าที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของครูในช่วง ระหว่างปี พ.ศ. 2548 - พ.ศ. 2557

ทศวรรษหน้า หมายถึง ระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - พ.ศ.

2557

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับจริยธรรมครู ได้แก่ ผู้ที่เคยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสนอนโยบายพัฒนาจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพครู หรือเป็น นักวิชาการหรือผู้มีผลงานเป็นที่ยอมรับด้านจริยธรรมครู หรือเป็นตัวแทนสถาบันผลิตครู หรือ เป็นตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นตัวแทนครูผู้สอนที่ได้รับการยกย่องด้าน จริยธรรมดีเด่น หรือเป็นตัวแทนสำนักวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ หรือเป็นตัวแทนกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นตัวแทนองค์กรวิชาชีพหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแล รับผิดชอบครู หรือเป็นตัวแทนสถาบันด้านศาสนา หรือเป็นตัวแทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา

ครู หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หลักในด้านการจัดกระบวนการ เรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยแนวโน้มนำด้านจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. จริยธรรมครู
2. เทคนิคเคลฟาย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จริยธรรมครู

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ครูมิใช่มีหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว ครูยังต้องทำหน้าที่สร้างคนให้กับสังคมประเทศชาติ รวมทั้งต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ผู้อื่นและสังคม เนื่องจากการให้ความหมายของคำว่า “ จริยธรรม ” นี้เป็นเรื่องที่ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ความหมายของคำว่า จริยธรรมนี้จะเกี่ยวข้องกับคำอื่น ๆ อีกหลายคำ เช่น คำว่า ศีลธรรม คุณธรรม ค่านิยม ความดี อุดมการณ์ ความตระหนัก มโนธรรม มนุษยธรรม ความสำนึกตน ความยุติธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นต้น การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะเรื่องของความหมาย ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครูเท่านั้น

ความหมายของจริยธรรม

สังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ทุกสาขาอาชีพต่างตระหนักถึงปัญหาด้านจริยธรรมของทรัพยากรบุคคลที่อยู่ในอาชีพนั้น สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพครู จริยธรรมครูเป็นเรื่องที่สังคมความคาดหวังมาก และต้องการครูที่มีจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ในการศึกษาจริยธรรมมีผู้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ ดังนี้

จริยธรรม ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 290) ว่า หมายถึง (น.) ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ, ศีลธรรม, กฎ ศีลธรรม

กนกพรรณ บุญธรรม (2540 : 17) และสมพร สอนสนาม (2543 : 13) มีความสอดคล้องให้ความหมายจริยธรรมในทำนองเดียวกันว่า หมายถึง แนวทางการประพฤติปฏิบัติ และแสดงออกของบุคคล ซึ่งสังคมยอมรับพฤติกรรมหรือการกระทำนั้นว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 28) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน กฎศีลธรรมหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับ ซึ่งตนเองเห็นว่าถูกต้องเหมาะสม

พระเทพเวที (ประยูร ชาญโต) (2548) และดวงเด่น นุเรมรัมย์ (2548 ก) มีความสอดคล้องให้ความหมายจริยธรรมในทำนองเดียวกันว่า หมายถึง สิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวของมนุษย์ที่ประพฤติปฏิบัติตนสอดคล้องกับกฎธรรมชาติดี และดำเนินไปในทางที่เกื้อกูลต่อประโยชน์แก่ชีวิตตนเองและสังคม

สิวลี ศิริไล (2548) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติที่ดีงาม เพื่อประโยชน์สูงสุดแห่งตนเองและสังคม

แสง จันทร์งาม (2530 : 20) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาทางกาย วาจา ใจ เป็นการกระทำที่อาจประเมินค่าเป็นดีเป็นชั่วได้

อิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant 2005) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีบริสุทธิ์และกระทำอย่างปราศจากเงื่อนไข คือ เจตนาดี เป็นการกระทำที่เกิดจาก “หน้าที่” ตามเหตุผลแห่งกฎจริยธรรม การกระทำโดยมีเจตนาดีที่บริสุทธิ์ถูกต้องในตนเองและต้องไม่มีเป้าหมายอื่นแอบแฝง เจตนาดีต้องเป็นสิ่งที่เหมาะสมชีวิตและมีค่าในตัวเอง

เรสท์ (Rest 1976 : 6) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง มโนธรรมที่เกิดขึ้นในขณะที่มีการปฏิสัมพันธ์ในสังคม ไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าส่วนบุคคลของแต่ละบุคคล. ไม่มีผลต่อผู้อื่น จริยธรรมเป็นรากฐานของสังคมและความเป็นมนุษย์ ถ้าหากใครกระทำสิ่งใดขึ้นมาด้วยความรู้สึกส่วนตัวที่จะพัฒนาตนเองให้ถึงจุดสูงสุดของตนเอง ไม่ถือว่าเป็นคุณค่าทางจริยธรรม

จากความหมายข้างต้นกล่าวโดยสรุปแล้ว จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่แสดงออกมาด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์และปราศจากเงื่อนไข เพื่อประโยชน์แห่งตนเองและสังคม

สำหรับ คำว่า “คุณธรรม” เป็นคำที่มีลักษณะสอดคล้องและมีความสัมพันธ์กับจริยธรรม มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 253) ให้ความหมายคุณธรรม หมายถึง (น.) สภาพคุณงามความดี

จันทร์ทัช สุพัฒนานนท์ (2545 : 7) และชูศรี ปัญญามูลวงษา (2541 : 9) มีความสอดคล้องให้ความหมาย คุณธรรม หมายถึง หลักของความคิดที่มีอยู่ในใจบุคคล พร้อมทั้งจะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

พุทธทาสภิกขุ (2545 : 90) ให้ความหมาย คุณธรรมว่า หมายถึง คุณสมบัติฝ่ายดี โดยส่วนเดียวเป็นที่ตั้งแก่นสันติภาพหรือสันติสุข

กู๊ด (Good 1959 : 374) ให้ความหมาย คุณธรรม หมายถึง ระบบของหลักการ ที่ถูกหรือผิด ที่เป็นจริงหรืออุดมคติ

จากความหมายคุณธรรมที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง หลักของความคิดที่มีอยู่ภายในบุคคล อันเป็นประโยชน์และทำให้เกิดสันติสุข

สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู จริยธรรมครู หมายถึง หลักของการประพฤติปฏิบัติ ในสิ่งที่ดีงามของครู ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมในการเรียนรู้และการรับรู้ของผู้เรียนและบุคคลอื่น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจริยธรรม

สภาพแวดล้อมและอิทธิพลทางสังคมกับบุคลิกภาวะของบุคคล มีผลต่อการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงในการประพฤติปฏิบัติ นักทฤษฎีด้านจริยธรรมเชื่อว่าจริยธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประพฤติหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาให้เป็นที่ปรากฏ ในการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครูครั้งนี้ได้อาศัยมุมมองของนักทฤษฎี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ดวงเด่น นุเรมรัมย์ (2548 ข) อธิบายว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์เกิดขึ้นตลอดเวลา มนุษย์ทุกคนมีการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุดของชีวิต เราอาจจะเปรียบเทียบกับหลักธรรมทางพุทธศาสนาบางอย่าง เช่น สิ่งที่เราเรียนรู้บางอย่างเกิดขึ้นอย่างจงใจ และบางอย่างเกิดขึ้นโดยที่เราไม่รู้ตัว การเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรม การเรียนรู้มนทัศน์ การเรียนรู้หลักการและการเรียนรู้ภาษา เป็นกระบวนการทฤษฎีการเรียนรู้ของสังคมที่จะสร้างหลักจริยธรรมขึ้นมา และมีกระบวนการในการขัดเกลาทางสังคม เป็นกระบวนการหนึ่งของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นกระบวนการที่เรียกทางศัพท์วิชาการว่า สังคมประกิด เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่สังคมหนึ่งๆมีอยู่ ซึ่งแต่ละสังคมมีความแตกต่างกัน การจะไปเลียนแบบสังคมอื่นก็ต้องดูพื้นฐานของสังคมตน ฉะนั้นสังคมแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรม และกระบวนการหรือพฤติกรรมความนึกคิดต่าง ๆ เป็นไปตามแบบของคนใน

สังคมนั้น

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura 2005) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา อธิบายว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่ง จะเกิดพฤติกรรมใหม่จากการเลียนแบบ (Modelling) หรือจากประสบการณ์ที่ได้รับโดยตรง และอีกส่วนหนึ่งสามารถเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งตัวแบบมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ตัวแบบของจริง (เห็นตัวแบบโดยตรง) จะแสดงพฤติกรรมให้มนุษย์เรียนรู้โดยตรง กลุ่มที่ 2 ตัวแบบสัญลักษณ์ (เห็นผ่านสื่อ) และกลุ่มที่ 3 ไม่มีตัวแบบได้แก่ คำพูดหรือการจดบันทึกและประสบการณ์จากการการเรียนรู้ โดยการถูกกำหนดขั้นการได้รับความรู้ (Acquisition) ขั้นการกระทำ (Performance) สิ่งเร้า บุคคลพฤติกรรมตอบสนองในการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ สถานการณ์กับสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรม ทำให้สามารถคาดหวังถึงสิ่งที่จะปรากฏขึ้นได้

ไรต์ (Wright 1978 : 24 – 30) นักสังคมวิทยา อธิบายว่า สังคมจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อพัฒนาการทางจริยธรรมในการเรียนรู้ของบุคคล กลุ่มสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่จะเป็นเป้าหมายจริยธรรมให้กับบุคคลนั้น ๆ บุคคลจะได้รับการปลูกฝังจริยธรรมจากสิ่งแวดล้อมในสังคม โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมในสังคมมาตั้งแต่เกิด เด็กจะเรียนรู้และเลียนแบบสิ่งที่ดีหรือไม่ดีจากผู้ที่ตนอยู่ใกล้ชิด และเคารพรัก ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมด้วยกระบวนการเทียบเคียง ในที่สุดจะยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นหลักในการปฏิบัติของตนด้วย

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม พอสรุปได้ว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เริ่มตั้งแต่เกิดจนตาย ส่วนหนึ่งจะเกิดจากพฤติกรรมเลียนแบบ หรือเกิดจากประสบการณ์ตรง บุคคลจะได้รับการปลูกฝังจริยธรรมจากสภาพแวดล้อมในสังคม และยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นหลักในการปฏิบัติ

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg, อ้างถึงใน สุรางค์ ใศวตระกูล 2544 : 68 – 75) อธิบาย พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ว่ามีความเชื่อความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจ ถูกผิดของการกระทำ ขึ้นอยู่กับปัญญาความคิดของบุคคล พัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีโคลเบอร์ก แบ่งเป็นขั้น ๆ ดังนี้

เด็กในวัย 0 – 2 ขวบ ปัญญาความคิดอยู่ในขั้นต่ำเกินกว่าที่จะเข้าใจ เกี่ยวกับความถูกผิดของการกระทำ ความเข้าใจนี้เป็นผลการคิดคำนึงของเด็กเอง และการคิดคำนึงนี้ก็อยู่ในกรอบของความสามารถในการคิดของตน และอยู่ในกรอบของประสบการณ์ที่ตนได้รับ เมื่อ

ความคิดของเด็กก่อนวัย 12 ขวบ โดยประมาณ ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของการนึกคิดเอง และการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม ความคิดเกี่ยวกับความถูกผิดจึงจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่เป็นรูปธรรม และยังไม่สามารถเข้าใจเกณฑ์ของสังคมอย่างเป็นระบบ โคลเบิร์กจัดความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกผิดนี้อยู่ในระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Preconventional Level)

โคลเบิร์กเชื่อว่า ผู้ที่สามารถคิดในเชิงเหตุผลนามธรรมเท่านั้น ที่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ อย่างเป็นระบบ สามารถเข้าใจบทบาทของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกผิดทำนองนี้จัดอยู่ในระดับที่ 2 คือ ระดับกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level)

สำหรับผู้ที่สามารถคิดเชิงตรรกะได้เป็นอย่างดี หากเป็นคนช่างคิดช่างสังเกตก็อาจจะพัฒนาการรับรู้ของตนในระดับที่สูงขึ้นไปอีก คือ ระดับที่ 3 เรียกว่าที่สูงกว่าระดับกฎเกณฑ์สังคม คนเราสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้องเหมาะสมของกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคม ตามหลักการที่คิดและไตร่ตรองด้วยตนเองว่าถูกต้อง ผู้ที่สามารถตัดสินใจถูกต้องของการกระทำในระดับสูงนี้มีเป็นจำนวนไม่มาก เพราะต้องอาศัยปัญญาความคิดระดับสูงและต้องเป็นผู้ที่ช่างคิดสังเกต แม้ว่าคนเราเริ่มคิดตามหลักเหตุผลนามธรรมเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น แต่ความคิดในระยะวัยรุ่นจำกัดอยู่ในขั้นการค้นพบกฎเกณฑ์ของสังคม กว่าจะสามารถเริ่มวิพากษ์วิจารณ์กฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ ต้องใช้เวลาอีกหลายปีจนกระทั่งอายุอย่างน้อย 20 ปี จึงจะทำได้

นอกจากนี้ในแต่ละระดับโคลเบิร์ก แบ่งพัฒนาการออกเป็น 2 ชั้น รวมเป็น 6 ชั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ ในระดับนี้เด็กจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ โดยกระทำตามผู้ที่มีอำนาจเหนือตน และพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การถูกลงโทษหรือการได้รับรางวัล ซึ่งพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้เด็กจะกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น โดยนำมาเกี่ยวข้องกับด้านสรีระเป็นใหญ่ เด็กในระยะนี้จะเข้าใจความดี คือ สิ่งที่ทำไปแล้วไม่ถูกต้อง และทำดีแล้วได้รับรางวัลจึงจะกระทำ เด็กจะเชื่อหรือกระทำตามผู้ที่มีอำนาจเหนือตน ในการลงโทษหรือการให้รางวัล พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับก่อนกฎเกณฑ์นี้ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ชั้นหลบหลีกการถูกลงโทษ ในขั้นนี้เด็กจะใช้การหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษเป็นเหตุในการกระทำ เด็กจะทำดีตามกฎเกณฑ์ของผู้ที่มีอำนาจเหนือตนและอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ใหญ่ เพราะกลัวการถูกลงโทษ เช่น การทำดีเพราะกลัวถูกตี ไม่ใช่เพราะกลัวความผิด

ขั้นที่ 2 ขั้นแสวงหารางวัล การกระทำดีหรือการกระทำที่ถูกต้อง ในขั้นนี้เด็กจะเห็นความสำคัญของการรับรางวัลหรือคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัล จึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำดี ในขั้นนี้จะเข้าไปในทำนองการได้แลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้เด็กจะเห็นความสำคัญของหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ และรู้จักรักษากฎเกณฑ์ เพราะเห็นความสำคัญของกลุ่มหรือเพราะมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหลัก ในระดับนี้เด็กจะไม่กระทำความผิด เพราะต้องการให้ผู้อื่นยอมรับและยึดกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคมเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติ พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 ขั้นทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบหรืออยากเป็นเด็กดี เด็กน่ารัก พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้ เด็กจะกระทำในสิ่งที่คนอื่นจะเห็นด้วยและพอใจ เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูง เพราะต้องการยอมรับจากผู้อื่น โดยจะกระทำดีเพราะต้องการที่จะเป็นเด็กดีของกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ขั้นทำตามกฎหมายและระเบียบทางสังคม ในระดับนี้บุคคลจะเข้าใจในกฎเกณฑ์บรรทัดฐานของสังคม เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของบุคคลที่พึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มสังคมที่ตนเป็นสมาชิกกลุ่ม และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มสังคมของตน

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ พัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้บุคคลจะเข้าใจถึงค่านิยมทางจริยธรรม หลักเกณฑ์ที่น่าไปใช้ โดยพิจารณาถึงสถานภาพที่แตกต่างกันออกไป อย่างเหมาะสมและเที่ยงธรรม รู้จักไตร่ตรองและตัดสินใจต่าง ๆ ตามที่เห็นว่า สิ่งใดจะสำคัญมากกว่ากัน พิจารณาสິงต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ไม่ยึดหลักเกณฑ์ตายตัว ไม่ยึดถือตัวบุคคลหรือค่านิยมของกลุ่มเป็นเกณฑ์ พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้แบ่งต่อไปอีก 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามสัญญาหรือขั้นมีเหตุผลเคารพตนเอง บุคคลในขั้นนี้จะเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ความถูกต้องเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาถึงค่านิยมเฉพาะตัวบุคคล โดยคำนึงถึงสภาพการณ์และกฎเกณฑ์ที่มีเหตุผลซึ่งได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ เคารพมติที่มาจาก การลงความเห็นอย่างเป็นประชาธิปไตย และถือว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีเหตุผลที่เหมาะสมกว่า หน้าที่ของบุคคลในขั้นนี้ คือ การกระทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและไม่พยายามที่จะลิดรอนสิทธิของผู้อื่นด้วยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

ขั้นที่ 6 ขั้นทำตามอุดมคติสากล พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้ความถูกต้อง คือ ความสำนึกของคุณค่าของความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่บุคคลนั้นพิจารณา โดยคำนึงถึงเหตุผล อย่างกว้างขวางตามหลักสากลของผู้ที่เจริญแล้ว คำนึงถึงประโยชน์ของมนุษยชน ไม่ใช่เฉพาะ บุคคล และปฏิบัติตามความถูกต้องนั้นอย่างไม่หวั่นไหวต่อสิ่งใด ๆ มีความละเอียดต่อการกระทำ ความชั่ว แม้จะไม่มีใครเห็นก็จะไม่กระทำ คุณธรรมของบุคคลในขั้นนี้จะเป็นนามธรรม เช่น การยอมรับในคุณค่าของมนุษย์ทุกคน การยอมรับว่าทุกคนมีสิทธิที่เท่าเทียมในความเป็นมนุษย์ คุณธรรมในขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้ ในบุคคลที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูงมีประสบการณ์ และความรู้อย่างกว้างขวาง

โคลเบิร์ตเชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้นที่ 1 ผ่านไป ตามลำดับจนถึงขั้นที่ 6 บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการให้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อน และต่อมาเมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์ เก่า ๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและการให้เหตุผล ทำให้การให้เหตุผล ในขั้นสูงมีมากขึ้น เหตุผลขั้นต่ำวาก็จะถูกใช้น้อยลงทุกทีและถูกทิ้งไปในที่สุดอาจจะหยุดชะงัก ในขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา และประสบการณ์ทางด้านสังคม ของบุคคลนั้น

ประเภทของจริยธรรม

การศึกษาประเภทของจริยธรรมนั้น ได้มีผู้ศึกษาและจำแนกประเภทของจริยธรรมไว้ ดังนี้

แสก จันทรงาม (2530 : 20 – 21) ได้จำแนกประเภทของจริยธรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. จริยธรรมธรรมชาติ คือ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เป็นไปเองโดยธรรมชาติ จริยธรรม ธรรมชาติจะส่งผลต่อส่วนรวมดีมาก เพราะจะเป็นไปเองโดยเคร่งครัด
2. จริยธรรมบังคับ คือ การงดเว้นชั่ว ทำดี ของคนเพราะถูกอำนาจบางอย่างบังคับ ให้ทำ จริยธรรมประเภทนี้ยังไม่ดี เพราะเกิดจากการถูกบังคับจึงจะทำ
3. จริยธรรมเจตนา คือ เว้นการทำความชั่วและทำดีด้วยเจตนาบริสุทธิ์ คือ ความตั้งใจ ของตนเอง โดยไม่มีใครมาบังคับ จริยธรรมประเภทนี้จัดว่าดีแท้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2524 : 2-3) ได้จำแนก ประเภทของจริยธรรมไว้ 4 ประเภท คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของคนนั้นถือว่า การกระทำชนิดใด เราควรดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

2. ทักษคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่า ตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทักษคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติ อาจมีทัศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงจะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป ประเภทของจริยธรรม ประกอบด้วย จริยธรรมธรรมชาติที่เป็นจิตสำนึกและมีอยู่ในตัวบุคคล จริยธรรมบังคับซึ่งเกิดจากการใช้อำนาจให้ปฏิบัติ และจริยธรรมที่เกิดจากเจตนาหรือความตั้งใจ ซึ่งจะพิจารณาได้จากการใช้ความรู้ ทักษคติ การใช้เหตุผล และการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเป็นที่ยอมรับของสังคม

องค์ประกอบของจริยธรรม

พระราชวรมุณี (พระราชวรมุณี 2533 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กองวิชาการ 2539 : 29) ได้แบ่งองค์ประกอบของจริยธรรมตามแนวทางพุทธศาสนาไว้ ดังนี้

1. จริยธรรมภายใน เป็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นรากฐานทำให้เกิดจริยธรรมภายนอก

2. จริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลแสดงออก เป็นการกระทำภายนอกที่เราสังเกตเห็นได้ เช่น การเอาใจใส่ในการทำ ความมีระเบียบวินัย แต่จริยธรรมที่แท้จริงนั้นจะต้องมีความเป็นอิสระไม่ตกอยู่ในเงื่อนไขภายนอก เช่น ทำงานเพื่อผลของงาน ไม่ใช่เพื่อเงิน

กรมวิชาการ (2523 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กองวิชาการ 2539 : 28) ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมของบุคคล ประกอบด้วย สิ่งสำคัญ 3

ประการ คือ

ด้านความรู้ ได้แก่ ความเข้าใจในเหตุผล ความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยก
ความถูกผิดได้ด้วยความคิด

ด้านอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดี
ที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ

ด้านพฤติกรรมการแสดงออก คือ พฤติกรรมที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิด
ในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของจริยธรรม ประกอบด้วย จริยธรรมภายในหรือ
จิตสำนึกที่มีอยู่ในตัวบุคคล ในด้านความรู้ ด้านอารมณ์หรือความรู้สึก และจริยธรรมภายนอก
ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้ปรากฏในสถานการณ์ต่าง ๆ

ลักษณะของจริยธรรม

ลักษณะของจริยธรรมจะเกี่ยวข้องกับการประพฤติกและปฏิบัติ ซึ่งแสดงออกมาด้วย
การกระทำและเป็นที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่ ลักษณะของจริยธรรมจึงสามารถบอกได้ว่าการ
กระทำหรือการแสดงออกของบุคคลนั้นมีจริยธรรมหรือไม่มีจริยธรรม ซึ่งหลุยส์ พจมาน (Louis
Pojman, อ้างถึงใน สมประสงค์ น่วมบุญลือ 2547 : 26) กล่าวถึง หลักเกณฑ์ในการพิจารณา
ตัดสินลักษณะของจริยธรรมไว้ ดังนี้

1. สามารถพรรณนาลักษณะได้ (Prescriptivity) หมายถึง การปฏิบัติหรือแนวการ
กระทำลักษณะของจริยธรรม ศีลธรรม หลักศีลธรรม โดยทั่วไปได้กลายมาเป็นข้อปฏิบัติหรือ
ข้อห้าม
2. เป็นสากล (Universalizability) เป็นหลักที่ใช้กับทุกคนได้ในสภาพที่คล้ายคลึงกัน
ใช้ได้ตั้งแต่กว้างจนถึงวงแคบ
3. ขจัดปัญหาได้ (Overridingness) หลักศีลธรรม เป็นอำนาจชอบธรรมนำทางหลัก
จริยธรรมไม่เป็นเพียงหลักการเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวนำการตัดสินใจ รวมถึงความงดงามในการ
แสดงออก ความสุขุมรอบคอบและความถูกต้องทางนิติธรรม
4. เป็นสาธารณะ (Publicity) หลักจริยธรรมต้องเป็นสาธารณะ เพื่อแสดงบทบาท
แนะแนวการกระทำในชีวิตของเรา การกระทำนั้นเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคมและสามารถ
แสดงออกต่อทุกคนได้

5. สามารถปฏิบัติได้ (Practicability) ทฤษฎีคุณธรรม ต้องปฏิบัติได้ กฎต้องปฏิบัติได้ กฎต้องไม่มีอุปสรรค มนุษย์สามารถประพฤติได้ตามปกติในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องใช้ความพยายามที่ผิดไปจากปกติทั่วไปในการประพฤติเช่นนั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (2548) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ตัดสินสินลักษณะจริยธรรมตามแนวคิดของนักปรัชญาด้านจริยธรรมไว้ ดังนี้

สัมพัทธนิยม

สัมพัทธ์ หมายความว่า สิ่งนั้นขึ้นอยู่กับหรือเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งอื่น ตามสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม นักจริยศาสตร์ฝ่ายสัมพัทธนิยมถือว่า ความดี ชั่ว ถูก ผิด ควร ไม่ควร เป็นสิ่งสัมพัทธ์ ดี ชั่ว ถูก ผิด ควร ไม่ควร ไม่แน่นอนตายตัว การกระทำอย่างหนึ่งนั้นจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ นักปรัชญาสัมพัทธนิยมมีความเห็นแตกต่างกันหลายฝ่ายซึ่งอาจกล่าวได้ ดังนี้

1. สัมพัทธ์บุคคล พวกสัมพัทธ์บุคคลถือว่าความคิดความชั่วขึ้นอยู่กับบุคคล เป็นเรื่องของจิตใจแต่ละบุคคล นักปรัชญาในกลุ่มนี้มีหลายคน เช่น ฮ็อบส์ (Thomas Hobbs) โปรทาโกรัส (Protagorus) เป็นต้น

ฮ็อบส์ (Thomas Hobbs) กล่าวว่า อะไรก็ตามที่คนชอบคนอยากได้ หรือเป็นสิ่งที่ตรงกับความชอบความอยากได้ของคนใด คนนั้นก็ว่าดี อะไรที่เขาไม่ชอบ เขาเกลียด เขาก็ว่าสิ่งนั้นไม่ดี คำว่า ดี ไม่ดี ควร ไม่ควร ชอบ ไม่ชอบนั้น เป็นสิ่งที่เขาพูดเองไม่มีเกณฑ์อะไรมาตัดสินนอกจากบุคคล

โปรทาโกรัส (Protagorus) กล่าวว่า คนเป็นผู้วัดทุกสิ่งทุกอย่างว่าดี ไม่ดี จริง ไม่จริง ถูก ไม่ถูก ควร ไม่ควร นอกจากคนไม่มีอะไรเป็นเครื่องตัดสินได้

เวสเตอร์มาร์ค (Westermarck) นักจริยศาสตร์ชาวอังกฤษกล่าวว่า มีการตัดสินทางศีลธรรม เกิดจากความรู้สึกทางศีลธรรมของฉันทัน การตัดสินความประพฤติของผู้อื่น มิได้มาจากเขา แต่มาจากความรู้สึกของฉันทัน ความรู้สึกทางศีลธรรมเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ ซึ่งลึกซึ้งกว่าความพอใจธรรมดา จึงเปลี่ยนแปลงตามความพอใจของเราไม่ได้

2. จารีตประเพณีศีลธรรม นักปรัชญาเมธีฝ่ายจารีตนิยมกล่าวว่า ความดี ความชั่ว ไม่ใช่คนเป็นผู้ตัดสิน แต่เรื่องของความดีความชั่วเป็นเรื่องของจารีตประเพณี ความดี ความชั่วขึ้นอยู่กับจารีตประเพณีของสังคมนั้น ๆ

หลักเกณฑ์ของสัมพัทธนิยมถือว่า กฎศีลธรรมหรือเกณฑ์ตัดสินจริยธรรมที่มนุษย์ในแต่ละสังคมยึดถืออยู่นั้น เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างหรือกำหนดขึ้น ตามความเหมาะสมของแต่ละสังคม เพื่อประโยชน์สุขของคนในสังคมนั้น บางสังคมใช้จารีตประเพณีตัดสินความถูกผิดของ

สังคมแทนกฎหมาย การใช้กฎศีลธรรมเหมือนกับการใช้กฎหมาย เพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างหรือกำหนดขึ้น และสิ่งเหล่านี้มิได้มีอยู่จริง ๆ ในธรรมชาติที่มนุษย์ได้ค้นพบ สภาพแวดล้อมหรือสภาพการณ์ของสังคม จะเป็นสิ่งที่ตัดสินพฤติกรรมหรือคุณค่าทางจริยธรรม

สัญชาตญาณนิยม

สัญชาตญาณนิยม เกณฑ์ตัดสินความดีในลัทธินี้ถือว่า การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรมนั้นทำได้ตามจิตสำนึก เกณฑ์มาตรฐานในการตัดสินคุณค่าตามความคิดของนักปรัชญากลุ่มนี้เรียกว่า มโนธรรม

มโนธรรม หมายถึง สำนึกที่มนุษย์ทุกคนมีโดยธรรมชาติ ในฐานะที่เป็นมนุษย์ เป็นเสียงในจิตใจมนุษย์ ที่ทำให้ตัดสินอะไรได้ว่า สิ่งนั้นถูกหรือผิดอย่างไร สำนึกในเรื่องความดี ความชั่ว ไม่จำเป็นต้องอธิบายเหตุผล เรารู้ว่าสิ่งนั้นผิดเพราะมันผิดและไม่ดีในตัวของมันเอง จึงไม่ควรทำ

บัทเลอร์ (Butler) นักจริยศาสตร์ชาวอังกฤษอธิบายว่า ในตัวคนเรามีสิ่งที่เหนือกว่าความรู้สึกธรรมดา คือ มโนธรรมที่เป็นตัวชี้ขาดเกณฑ์ที่อยู่ในใจเรา และตัดสินหลักแห่งการกระทำ มโนธรรมจะตัดสินตัวของมันเองและการกระทำของมนุษย์ มันประกาศลงไปตายตัวว่า การกระทำนั้น ๆ โดยตัวของมันเองว่า เป็นสิ่งที่ยุติธรรม ถูก ดี ชั่ว ผิด ยุติธรรม โดยไม่มีคำปรึกษาหรือคำแนะนำใด ๆ มโนธรรมนั้นแสดงอำนาจของมันออกมา เพื่อให้ความเห็นชอบหรือประณามผู้กระทำตามแต่กรณี

ประโยชน์นิยม

ประโยชน์นิยมถือว่า หลักเกณฑ์ที่จะตัดสินการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบนั้น ขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับจากการกระทำนั้น หมายความว่า ถ้ามีสิ่งสองสิ่งให้เลือก เราควรจะต้องเลือกอย่างที่ทำให้ประโยชน์แก่เราได้มากที่สุด ค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่เรามีอยู่นั้นก็เพราะของสิ่งนั้นทำให้เรามีความสุข ความดีของมันอยู่ที่ให้เกิดความสุขแก่เรามากที่สุด ซึ่งหลักนี้เรียกว่าหลักความสุข การดูว่าสิ่งใดมีความสุขมากต้องดูตัวเราและตัวคนอื่น หมายความว่า การกระทำนั้นต้องให้ความสุขแก่เรา และผู้อื่นด้วยจึงเป็นหลักของประโยชน์นิยมที่ถูกต้อง

สุขนิยมหรืออรรถิวัต

นักปรัชญากลุ่มสุขนิยมถือว่า ความสุขความเพลิดเพลินเป็นมาตรฐานอันสูงสุดของชีวิตทางศีลธรรม ความสุขเป็นความดีอันสูงสุด เป็นจุดมุ่งหมายอันสูงสุดของชีวิต โดยเชื่อว่า

1. ธรรมชาติของมนุษย์ประกอบด้วยเวทนาการต่างๆ เช่น ความรู้สึกรัก ชัง โกรธ เกลียด หิว กระจาย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีอยู่ในตัวมนุษย์อยู่แล้ว และมีเหตุผลเป็นเครื่องนำทางดำเนินชีวิต แต่เหตุผลเป็นเพียงเครื่องบอกวิธีที่ดีที่สุดในการแสวงหาความสุข
2. ความเป็นจุดสูงสุดของชีวิต เป็นแรงจูงใจให้มนุษย์กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป เพื่อให้ได้มาซึ่งความสุข
3. ความสุขเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์ประพฤติมีคุณธรรม เพราะคนต้องการความสุขเป็นสิ่งตอบแทน

เหตุผลนิยม

อิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) เป็นนักปรัชญาชาวเยอรมัน คานท์เห็นว่า เหตุผลนิยมเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวมนุษย์ เป็นสิ่งที่มามีมาก่อน ไม่ได้เกิดขึ้นภายหลังประสบการณ์ เจตจำนงที่เป็นความดีที่ไม่มีเงื่อนไข เป็นความดีอย่างแท้จริง เป็นความดีอันบริสุทธิ์ ความถูกต้อง ความดีเป็นสิ่งที่ตายตัว หมายความว่า ถ้าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดีมันจะต้องดีเสมอ โดยไม่ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ สิ่งแวดล้อมหรือตัวบุคคลใด ๆ สรุปความเห็นของคานท์ มีว่า

1. การกระทำที่ถูกต้อง คือ การกระทำที่เกิดจากเจตจำนงที่ดี
2. การกระทำที่เกิดจากเจตจำนงที่ดี คือ การกระทำที่เกิดจากการสำนึกในหน้าที่
3. การกระทำที่เกิดจากการสำนึกในหน้าที่ คือ การกระทำที่เกิดจากเหตุผล
4. การกระทำที่ตั้งอยู่บนเหตุผล คือ การกระทำที่เกิดจากศีลธรรม
5. การกระทำที่เกิดจากศีลธรรม คือ การกระทำตามกฎสากล
6. กฎสากล คือ กฎที่ทุกคนในสังคมยอมรับและเห็นด้วย เมื่อปฏิบัติตามแล้ว ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่สังคม

กล่าวโดยสรุปเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม พิจารณาได้จากหลักหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ สามารถบอกลักษณะของความประพฤตินั้นได้ ความประพฤติจะต้องมีความเป็นสากล มีความเป็นสาธารณะ เมื่อนำไปใช้ปฏิบัติจะไม่มีปัญหาตามมา และเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งลักษณะจริยธรรมนั้นมีอยู่ภายในจิตสำนึกของบุคคล เมื่อแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างมีเหตุผลจะก่อให้เกิดเป็นประโยชน์ และนำมาซึ่งความสุขให้กับตนเองและผู้อื่น

หลักธรรมและมาตรฐานวิชาชีพครู

ในยุคความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ การแสวงหาความรู้และรับข้อมูลสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน ครูก็ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อผู้เรียนอยู่เสมอ ไม่ว่าทางเทคโนโลยีจะวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้า

เพียงใดก็ตาม ความจำเป็นที่ต้องมีครูสำหรับสอนและอบรมผู้เรียนยังคงอยู่ ซึ่งสังคมไทยให้ความคาดหวังไว้กับบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูสูงมาก ทั้งยกย่องให้เป็นปูชนียบุคคล ครูต้องมีหลักจริยธรรมครู มีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นแนวทางสำหรับให้ครูหรือผู้ที่จะเป็นครูใช้ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่พึงปรารถนาของสังคม ดังนี้

1. หลักธรรมทางศาสนา
2. มาตรฐานวิชาชีพครู

หลักธรรมทางศาสนา

หลักธรรมและคำสอนทางศาสนาทุกศาสนา มุ่งเน้นให้ผู้นับถือและปฏิบัติเป็นคนดี การประพฤติปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู จะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับศาสนาที่ตนนับถือ มีหลักธรรมหลายหมวดในศาสนาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน และนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับอาชีพครู เช่น ความศรัทธา ความเมตตา ความเสียสละ เป็นต้น ดังหลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่มีบุคคลนับถือมากในประเทศไทย 3 ศาสนา ได้แก่ หลักธรรมในศาสนาพุทธ หลักธรรมในศาสนาคริสต์ และหลักธรรมในศาสนาอิสลาม ดังนี้

1. หลักธรรมในศาสนาพุทธ

จากการศึกษางานวิจัยด้านจริยธรรมครูพบว่า มีหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่ครูควรยึดถือปฏิบัติ ซึ่งได้มาจากพระไตรปิฎกและอรรถกถา และในผลงานการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมครู พบว่า มีหลักธรรมใน 6 หมวด ที่มีความสอดคล้องกับผลงานทางวิชาการของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต 2547 : 52 – 54) ดังนี้

1. หัวใจของพุทธศาสนา 3 ประการ เป็นหลักธรรมที่ครูควรยึดถือและปฏิบัติ คือ
 - 1.1 เว้นจากการทำความชั่ว
 - 1.2 ให้ทำความดี
 - 1.3 ทำจิตใจให้สงบใส เบิกบาน
2. ธรรมเทศกธรรม 5 คือ การตั้งใจประสิทธิ์ความรู้ โดยตั้งตนอยู่ในธรรม ดังนี้
 - 2.1 อนุบุพพิทตา สอนให้มีขั้นตอนถูกต้องลำดับ คือ มีหลักการสอนตามขั้นตอนการสอนหรือเนื้อหาสาระตามลำดับความง่าย ยาก ลุ่มลึกมีเหตุผลสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไป

2.2 ปริยายทศสาวี จับจุดสำคัญมาขยายให้เข้าใจเหตุผล คือ ชี้แจงยกเหตุผล มาแสดงให้เข้าใจชัดเจนแต่ละประเด็น อธิบายให้มองเห็นกระจ่างตามแนวเหตุผล

2.3 อนุทยตา ตั้งจิตเมตตาสอนด้วยความปรารถนาดี คือ สอนผู้เรียนด้วยจิต เมตตาให้เข้าใจ และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้

2.4 อนามิสันดร ไม่มีจิตเพ่งเล็งมุ่งเห็นแก่อามิส คือ สอนผู้เรียนให้ได้รับความรู้ ด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์ มิได้มุ่งที่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน เพื่อที่จะได้ลาภสินจ้าง ของขวัญ หรือผลประโยชน์ตอบแทน

2.5 อนุปหัจจ์ วางจิตตรงไม่ให้กระทบตนและผู้อื่น คือ สอนตามหลักการสอน ตามเนื้อหาสาระในการสอนมุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจไม่แสดงพฤติกรรม เสียดสีผู้อื่น ไม่ยกตนเองกับการเปรียบเทียบกับหรือข่มขู่ผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย

3. หลักตรวจสอบ 3 ครูอาจตรวจสอบตนเองด้วยลักษณะการสอนที่ดี 3 ประการ คือ

3.1 สอนด้วยความรู้จริง ทำได้และปฏิบัติได้จริงจึงดำเนินการสอน

3.2 สอนอย่างมีเหตุผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ และพิจารณาเข้าใจด้วยปัญญาจากการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3.3 สอนให้ได้ผลจริง สำเร็จตามความมุ่งหมายของเนื้อหาสาระที่สอนให้ผู้เรียน เข้าใจได้อย่างกระจ่าง สามารถนำไปใช้ปฏิบัติเป็นผลสำเร็จได้จริง เป็นต้น

4. กัลยาณมิตรธรรม 7 เป็นธรรมะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู มีนักวิชาการ บางท่านใช้ครูฐานนิยม หรือครูธรรมนิยม ได้แก่

4.1 ปิโย หมายถึง น่ารัก คือ การทำตัวเป็นที่รักแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป การ ที่ครูจะเป็นที่รักแก่ศิษย์ ต้องวางตนให้เข้าถึงจิตใจ สร้างความรู้สึกเป็นกันเองชวนใจผู้เรียนให้ อยากเข้าไปปรึกษา ใต้อถาม

4.2 ครู หมายถึง การเป็นบุคคลที่น่าเคารพ คือ มีความประพฤติสมควรแก่ ฐานะทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความหนักแน่นมั่นคงในด้านจิตใจ เป็นที่พึ่งแก่ผู้เรียนให้ รู้สึกปลอดภัย และมีคุณสมบัติในการพัฒนาผู้เรียน

4.3 ภวานิโย คือ การเป็นผู้นำเจริญใจ คือ มีความรู้จริง มีภูมิปัญญาแท้จริง ได้รับการยกย่อง เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีงามควรแก่การเคารพ เป็นผู้ที่ฝึกฝนปรับปรุงตนเอง อยู่เสมอ คือ มีบุคลิกภาพดี แต่งกายเรียบร้อย กิริยาท่าทางสง่าผ่าเผย วาจาอ่อนหวาน มีภูมิ

ความจริงและมีระเบียบวินัย การที่ครูจะอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นผู้มีความประพฤติดีจะต้องวางตน และฝึกตนให้เป็นผู้มีความประพฤติที่ดีด้วย ให้เป็นที่ยกย่องเป็นแบบอย่าง ให้ผู้เรียนระลึกถึง เกิดความซาบซึ้ง มั่นใจและภาคภูมิใจ

4.4 วิชา คือ เป็นผู้ที่มีวาทศิลป์รู้จักพูด รู้จักชี้แจงและอธิบายให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร พูดอย่างไร ทั้งคอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือนและให้คำปรึกษาที่ดี เพื่อให้ศิษย์มีความรู้ความสามารถเป็นคนดี คือ ใช้ความรู้ความสามารถไปในทางสุจริต เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น สามารถนำไปปฏิบัติด้วยตนเองได้

4.5 วิชา โภค คือ เป็นผู้ที่มีความหนักแน่น อดทนต่อถ้อยคำในการ วิพากษ์ณ์วิจารณ์ต่ออภิปรายวาจาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่นได้ เป็นผู้ฟังที่ดีมีความสำรวม สามารถยับยั้งชั่งใจควบคุมอารมณ์ไม่แสดงออกมีจิตใจที่เข้มแข็ง เพราะหน้าที่ของครู คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนในการเรียนรู้ให้มีการพัฒนาตนต่อการเรียนรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ ครูจะต้องไม่เบียดเบียนหรือขุ่นเคือง มีความพร้อมให้ความกระจ่างต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่ยังเคลือบแคลงสงสัยไม่เข้าใจอย่างเหมาะสม ครูจะต้องระลึกเสมอว่า ผู้เรียนมีความแตกต่างด้านศักยภาพ ความสามารถและสติปัญญาในการเรียนรู้

4.6 คัมภีร์จะ กะถัง กัดดา คือ สามารถขยายข้อความที่ยากให้ง่ายแก่การเข้าใจ เพราะเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ที่ครูนำมาสอน ถ้าเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนมาก่อน ครูจะต้องมีเทคนิคการสอนหรือกลวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องยาก ๆ ได้ง่าย ด้วยวิธีการสอนอย่างหลากหลาย

4.7 โน จัญฐานะ นิโยชะเย คือ รู้จักและแนะนำผู้เรียนไปในทางที่ถูกที่ควร ไม่ชักนำไปในทางชั่ว โดยไม่อธิบายชักชวนหรือชี้แนะในทางที่เสื่อมเสียไม่สมควร

5. ธรรมโลกบาล 2 อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวประจำใจ คือ

5.1 หิริ ความละอายใจต่อการทำชั่ว ความละอายแก่ใจไม่คิดทำในสิ่งที่ไม่ดีงาม

5.2 โอตตปปะ ความเกรงกลัวต่อการทำความชั่วและผลของการกระทำ ไม่ทำสิ่งที่ไม่ดีงามทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทั้งที่คนเห็นและคนไม่เห็น

2. หลักธรรมในศาสนาอิสลาม

หลักธรรมในศาสนาอิสลามเผยแพร่โดยศาสดามุฮัมมัด และมีคัมภีร์อัล-กุรอานเป็นคัมภีร์ทางศาสนา หลักธรรมพื้นฐานของศาสนาอิสลาม ที่ปรากฏในคัมภีร์ที่มุสลิมต้องเรียนรู้และปฏิบัติ โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นครูจะได้รับยกย่อง ครูจึงต้องประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา (2548) ได้อธิบายหลักธรรมคำสอนของศาสนาอิสลาม ประกอบด้วยหลักการใหญ่ ๆ 3 หลัก คือ

1. หลักศรัทธา (อัล – อีมาน) มี 5 ประการ ซึ่งมุสลิมจะเว้นอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ได้แก่

1.1 ศรัทธาในพระเจ้า คือ ศรัทธาว่ามีพระเจ้าองค์เดียว มีพระนามว่า "อัลลอฮ์"

1.2 ศรัทธาในบรรดามลาอิกะฮ์ คือ ศรัทธา ว่ามีมลาอิกะฮ์ จำนวนมากเป็นเทพผู้รับใช้ของอัลลอฮ์

1.3 ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ของอัลลอฮ์ที่ได้ประทานแก่ศาสดาต่าง ๆ ของพระองค์

1.4 ศรัทธาต่อบรรดาศาสดาต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงแต่งตั้งเพื่อสั่งสอนมนุษย์

1.5 ศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อัลลอฮ์กำหนดไว้

2. หลักปฏิบัติ (อัง – อิสลาม) มี 5 ประการ ที่มุสลิมต้องปฏิบัติเท่าเทียมกัน ได้แก่

2.1 การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากอัลลอฮ์ และปฏิญาณว่า มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์

2.2 การละหมาด (การนมัสการอัลลอฮ์) วันละ 5 เวลา ตามที่กำหนด

2.3 การจ่ายซะกาต (ทานบังคับของศาสนา) แก่คน 8 ประเภท

2.4 การถือศีลอดในเดือนรอมฎอนเป็นเวลา 1 เดือน ทุกปี

2.5 การไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่เมืองเมกกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบียสักครั้งหนึ่งในชีวิต หากมีกำลังกายกำลังทรัพย์เพียงพอ และไม่มีอุปสรรคในการเดินทาง

3. หลักจริยธรรม (อัล – อีฮฺซาน) มีหลายประการ กล่าวโดยสรุป คือ “ จริยธรรมอันสูงสุด คือ การที่เรากระทำความคิดตามคำสั่งของอัลลอฮ์ อธิบายว่าเป็นเหมือนเราเห็นพระองค์ เพราะถึงแม้ว่าไม่เห็นพระองค์ แต่พระองค์ทรงเห็นเราตลอดเวลา ”

หลักจริยธรรมที่มาจากคัมภีร์อัลกุรอานและอัล - หะดิษ ซึ่งมีทั้งสิ่งที่สั่งให้ปฏิบัติ สิ่งที่ไม่ห้ามปฏิบัติ สิ่งที่ต้องปฏิบัติและสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ จริยธรรมเหล่านี้ กล่าวถึงหน้าที่ของบุคคลต่อพระเจ้า หน้าที่ของผู้รู้ ของผู้ไม่รู้ ของลูก ของพ่อแม่ ของเพื่อน ของสามี - ภรรยา ของผู้นำ ของประชาชน ของครูและของศิษย์ เป็นต้น การประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ควรต้องมีสัจจะ มีเมตตา ห้ามคดโกง ให้ถ่อมตน ห้ามขโมย ห้ามรับสินบน ห้ามรับดอกเบี้ย ห้ามดื่มสุรา ห้ามผิดและค้าประเวณี ฯลฯ ข้อห้ามที่ร้ายแรงที่สุด คือ การยกย่องกราบไหว้วัตถุสิ่งของหรือบุคคลเท่าเทียมกับอัลลอฮ์หรือควรคู่กับอัลลอฮ์

การนำหลักธรรมทางศาสนาอิสลามของพระเจ้าสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ผู้สอนนำมาเผยแพร่ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี รักสันติ รักความสงบ มีความเสียสละและ

เป็นมิตรกับคนทั่วไป ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารหลักธรรมของพระเจ้าและต้องเป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนนั้นด้วย ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญต่อการศึกษา และถือว่าเป็นหน้าที่สำหรับมุสลิมทุกคน ทุกคนจะต้องศึกษาตลอดชีวิต เพราะการศึกษาหลักธรรมคำสอนของศาสนาอิสลาม กล่าวถึง ระเบียบของการดำเนินชีวิตมีคำสอนหลากหลายต่อการดำเนินชีวิตของมุสลิมในแต่ละวัน เพราะแต่ละชีวิตจะมีหน้าที่รับผิดชอบต่อพระเจ้าอยู่ตลอดเวลา ตามที่ปรากฏในอัล-กุรอาน (กนกวรณ จิตต์สุภาพ 2542 : 30 -32, อ้างจาก คำรง เณิมสุข 2533 : 95 - 96) ดังนี้

“ จงอ่านด้วยพระนามของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของเจ้า
ผู้ทรงสร้างมนุษย์มาจากก้อนเลือด
จงอ่านและพระเจ้าผู้อภิบาลของเจ้า ผู้ทรงเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ยิ่ง
ผู้ทรงสอนให้เขียนด้วยปากกา
ผู้ทรงสอนมนุษย์ให้รู้ในสิ่งที่เขาไม่รู้...”

ในศาสนาอิสลามครูมีบทบาทและมีความสำคัญยิ่ง (กนกวรณ จิตต์สุภาพ 2542 :

30 – 32, อ้างจาก คำรง เณิมสุข 2533 : 95 – 96) มีคำกล่าวว่า “...อัลลอฮ์ (พระเจ้า) จะทรงยกย่อง ผู้ศรัทธาและผู้ศึกษาหาความรู้ไว้ในตำแหน่งที่สูง” ผู้ที่กล่าวความรู้ออกมาเท่ากับเขาได้สรรเสริญพระเจ้า ผู้ใดเผยแพร่ความรู้เท่ากับเขาได้บริจาคทาน ผู้ที่สอนความรู้ ทำการเคารพภักดีต่อพระเจ้า และผู้ใดแสวงหาความรู้ เท่ากับเขากำลังอยู่ในหนทางของพระเจ้า ในสังคมมุสลิมอาชีพครูเป็นอาชีพมีเกียรติ เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยการเสียสละ อุทิศตนเองเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งสืบทอดมาจากการปลูกฝังคำสอนของอิสลามมาอย่างต่อเนื่อง ผู้นับถือศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญ และยกย่องครูไว้ในตำแหน่งที่สูงเป็นปวงชนนิยบุคคลเช่นกัน

3. หลักธรรมในศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย เป็นศาสนาที่มีศาสนิกชนนับถือมากเป็นอันดับ 3 รองจากศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ผู้เป็นต้นกำเนิดของศาสนาคริสต์ คือ องค์พระเยซู เชื่อกันว่าเป็นพระบุตรของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของชีวิต พระเยซู ซึ่งพระเจ้าในศาสนาคริสต์ ศาสนาคริสต์เชื่อว่า พระเจ้าเป็นผู้สร้างโลกและเป็นผู้สร้างมนุษย์ขึ้นมา ซึ่งชาวคริสต์เชื่อว่าการกระทำ ความดี การอุทิศตนให้พระเจ้าโดยปฏิบัติตามหลักศาสนา จะทำให้ได้ไปอยู่กับพระเจ้าในสวรรค์ ดังคำสอนบัญญัติ 10 ประการ ที่ปรากฏในพระคัมภีร์ (สุมเมธ เมธาวิทยกุล 2525 : 157) ดังนี้

1. อย่ามีพระเจ้าอื่นใด
2. อย่าทำรูปเคารพ
3. อย่าออกนามพระยะโฮวา
4. จงระลึกถึงวันสะบาโต
5. จงนับถือบิดามารดาของตน
6. อย่าฆ่าคน
7. อย่าเป็นชู้กับสามี - ภรรยาผู้อื่น
8. อย่าลักทรัพย์
9. อย่าเป็นพยานเท็จต่อเพื่อนบ้าน
10. อย่าโลภเรือนของเพื่อนบ้าน หรือสิ่งใด ๆ ซึ่งเป็นของเพื่อนบ้าน

เนื่องจากศาสนาคริสต์มีพื้นฐานมาจากศาสนายิว ศาสนายิวให้ใช้คัมภีร์เก่าเป็นหลัก แล้วใช้หลักจริยศาสตร์ที่พระเจ้าประทานผ่านมายังโมเสส และศาสดาองค์อื่น ๆ (ซัซวาล ศรีสุข 2541 : 202) ส่วนศาสนาคริสต์ใช้คัมภีร์ใหม่เป็นหลัก ใช้หลักจริยศาสตร์ที่มีพระเจ้าองค์เดียวกัน (พระยะโฮวา) ประทานผ่านมาทางพระเยซู การสั่งสอนของพระเยซูเคยอ้างคำสอนในคัมภีร์เก่าอยู่ เช่น บัญญัติ 10 ประการ ที่ประกาศโดยโมเสส คำสอนบางส่วนของพระเยซูก็ได้ปรับปรุงมาจากหลักในคัมภีร์เก่าบางส่วนของคัมภีร์ เช่น หลักเมตตาอันสูงส่งให้เมตตาแม้ศัตรู แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อมหรือสังคมที่คริสตชนอยู่ ความเชื่อนี้เป็นพันธกิจระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า และมนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกัน (ซัซวาล ศรีสุข 2541 : 212) ความเชื่อนี้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาตนเองและสังคม เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีเป็นรากฐานในการพัฒนาสมาธิและปัญญา เพราะเป็นเรื่องที่คริสตชนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ตามหลักความเชื่อในพระราชบัญญัติ 10 ประการ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ ไม่ใช่ศึกษาเพื่อรู้เพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงความเข้าใจถึงหลักธรรมอื่น ๆ เช่น การมีความรักต่อเพื่อนมนุษย์ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา กล่าวคือ ให้ตระหนักถึงความเป็นผู้จิตใจที่เสียสละ มีความรักต่อกัน ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมโดยรวม

ในหลักธรรมทางศาสนาคริสต์นั้น ผู้สอนหรือครูจะสื่อสารหลักธรรมตามคำสอนของศาสดาซึ่งสอนให้บุคคล มีความศรัทธา มีความกตัญญู มีความเมตตา มีความเสียสละและประพฤติตนเป็นคนดี เป็นการปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของพระเจ้า การเน้นในเรื่องคุณธรรม ได้แก่ ความรัก ความหวัง ความเชื่อ ความบริสุทธิ์ ความสุขุม มีสติ ความอ่อนน้อมถ่อมตน

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมตตา ความอดทนต่อความทุกข์ทรมาน และการให้อภัยกัน ความเคารพ เชื่อฟังต่อผู้มีหน้าที่รักษากฎหมาย ความซื่อสัตย์ต่อศีลธรรมของพระเจ้า ความอดทนต่อการ เบียดเบียนด้วยความแข็งแกร่ง มีความสำนึกในหน้าที่เป็นความรับผิดชอบของตน บทบาทครู หรือผู้สอนจึงมีความสำคัญต่อการปลูกฝังจริยธรรมจากพระเจ้า โดยการนำเอาคำสอนทางศาสนา มาประยุกต์ใช้กับการประพฤติปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้เรียนและ สังคม

มาตรฐานวิชาชีพครู

ปัจจุบันอาชีพครูเป็นวิชาชีพหนึ่ง เป็นอาชีพที่สำคัญสามารถกำหนดคุณภาพพลเมือง ของชาติได้ เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนอยู่ตลอดเวลา จำเป็นต้อง มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูขึ้น เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้ยึดถือและนำไปประพฤติ ปฏิบัติตน ให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้เรียนและบุคคลทั่วไป เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่มี ความสำคัญต่อการสร้างสังคมประเทศชาติ ครูไม่ใช่แต่เพียงสอนผู้เรียนอย่างเดียว แต่ยังมีหน้าที่ ชัดเจนหลายด้านให้มีจริยธรรมเป็นคนดี การสอนให้เป็นคนดี และมีความรับผิดชอบเป็นภาระ ที่หนักสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งบุคคลที่จะประกอบวิชาชีพครูทุกคน จะต้องประพฤติ ปฏิบัติตนตามแนวทางแห่งมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา (2548 : 3) ได้กล่าวถึงมาตรฐานวิชาชีพครูไว้ ดังนี้

มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ ครู เป็นการกำหนดพฤติกรรมที่สำคัญของครูไว้สำหรับการปฏิบัติและตรวจสอบตนเอง เพื่อ เป็นการประกันคุณภาพในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบการผลิต การพัฒนาครู ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง

ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนด ให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่จะเข้า มาประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพจึง จะสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าบุคคลที่มีความรู้ความ สามารถและมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคล ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้

2. มาตรฐานในการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพ ให้เกิดผลเป็นตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพมาตรฐาน การปฏิบัติงานหรืออย่างน้อยต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั่นก็คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพครู ใช้ประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งตามมาตรฐานในวิชาชีพครูจะประกอบด้วย มาตรฐานความรู้ประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตนตามที่สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 5 – 14) ได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูไว้ ดังนี้

มาตรฐานความรู้ประสบการณ์วิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้

1. ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การจัดการเรียนรู้
4. จิตวิทยาสำหรับครู
5. การวัดและประเมินผลการศึกษา
6. การบริหารจัดการในห้องเรียน
7. การวิจัยทางการศึกษา
8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
9. ความเป็นครู

ผู้ประกอบวิชาชีพครู ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในสายวิชาชีพเฉพาะ มีสาระการฝึกทักษะ ดังต่อไปนี้

1. การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้
4. การเลือกใช้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้
5. การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
7. การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
8. การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
9. การบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้
10. การสัมมนาทางการศึกษา

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนาและการประชุมปฏิบัติงาน เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน หมายถึง ทางเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถอย่างเต็มความสามารถของครู ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง

การพัฒนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อสารการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

การพัฒนาสื่อสารการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ หมายถึง การประดิษฐ์

คิดค้น ผลิต เลือกใช้ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคล ด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยม และนิสัยในการปฏิบัติงานเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

การรายงานผลการพัฒนาของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน ที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครุณาเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน

2) เทคนิค วิธีการหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ

3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดแก่ผู้เรียน

4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

การปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออก การประพฤติปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรม ที่เหมาะสมกับความรู้อย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใส ศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักในความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน

และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สืบเกด จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศ เกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤตต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีสติ ในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถ หักมุมในทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำไปสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

มาตรฐานการปฏิบัติตน จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการความตั้งใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จริยธรรมครูเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับกับการประพฤติปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู ใช้เป็นหลักหรือแนวทางประพฤติปฏิบัติ ที่สามารถบอกลักษณะหลักแห่งความประพฤตินั้นได้ การกำหนดหลักแห่งความประพฤติจะต้องเป็นสากลใช้ได้กับครูทุกคน เป็นหลักสัจธรรมะที่ทุกคนยอมรับ เมื่อนำไปใช้แล้วจะไม่มีปัญหาตามมา จริยธรรมครูหรือหลักแห่งความประพฤติปฏิบัติเป็นสิ่งดีงามที่สังคมยอมรับ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ผูกพันกับมนุษย์ ผูกพันกับการสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นที่มิชีวิต มีความคิด มีจิตใจและอารมณ์ บทบาทวิศวกรทางสังคมของครู กระบวนการผลิตกล่อมเกลารวมและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพสู่สังคม ครูจึงต้องออกแบบการปลูกปั้นผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ เป็นคนเก่ง และมีสุขภาพดีเป็นที่ปรารถนาของสังคม หลักจริยธรรมครูและมาตรฐานวิชาชีพครูจึงเป็นแนวทางสำหรับให้ครูใช้ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวิชาชีพ โดยเฉพาะสถานการณ์โลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บทบาทความสำคัญของครูต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพให้สังคมประเทศยังมีอยู่ จริยธรรมครูยิ่งมีความสำคัญ เพื่อให้ครูพัฒนาตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ มาตรฐานความรู้ประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง

เทคนิคเดลฟาย

วิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสารก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกตลอดเวลา กระบวนการเรียนรู้ได้เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง การเรียนรู้เกิดขึ้นกับทุกสิ่งที่อยู่รอบตัว การศึกษาหรือการมองโลกในอดีตหรือปัจจุบัน เพื่อแสวงหาความรู้สำหรับสร้างความรู้ความเข้าใจ ใช้เป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงพฤติกรรมหรือแก้ไขเหตุการณ์ในปัจจุบันมากกว่าจะเป็นการศึกษาเพื่อแก้ไขเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวิจัยเพื่ออนาคตอย่างเป็นระบบจะช่วยจัดปัญหาในอนาคตได้ทางหนึ่ง เพื่อหาทางป้องกันและวางแผนการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น โดยใช้ระบบการสำรวจเป็นเครื่องเตือนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (The Delphi technique) ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่ง ในการศึกษาสภาพของปัญหา เพื่อใช้ทางเลือกในการตัดสินใจ เพื่อวางแผนสำหรับแก้ไขหรือป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2548) อธิบายว่า จุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยอนาคต มิใช่อยู่ที่การทำนายที่ถูกต้อง หากแต่อยู่ที่การสำรวจและศึกษาแนวโน้ม ที่เป็นไปได้หรือน่าจะเป็น เรื่องที่ศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เพื่อที่จะหาทางทำให้แนวโน้มที่พึงประสงค์นั้นเกิดขึ้นและป้องกันหรือจัดแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ให้หมดไป หรือหาทางที่จะเผชิญกับแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์นั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากว่ามันจะเกิดขึ้นจริงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอนาคตจะมีประโยชน์โดยตรง ต่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ ตลอดจนไปจนถึงการกำหนดยุทธวิธี (Strategies) และกลวิธี (Tactics) ที่จะนำไปสู่การสร้างอนาคตที่พึงประสงค์ และการป้องกันหรือจัดอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งนักอนาคตนิยมมีความเชื่อพื้นฐานว่า

1. อนาคตเป็นเรื่องที่มนุษย์สามารถทำการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
2. ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับอนาคต มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการตัดสินใจของเขา
3. เชื่อว่ามนุษย์สามารถจะควบคุมและสร้างอนาคตได้

ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

จากการศึกษาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พบว่า มีผู้ให้คำนิยามความหมายของเทคนิคเดลฟายไว้ ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ (2548) อธิบายว่า เทคนิคเดลฟาย คือ กระบวนการที่รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับอนาคตจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยที่ผู้ทำ

การวิจัยไม่ต้องนัดสมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มาประชุมพบปะกัน แต่ขอร้องให้สมาชิกแต่ละคน แสดงความคิดเห็น หรือตัดสินใจปัญหาในรูปแบบของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเทคนิคนี้จะทำให้ ผู้ทำการวิจัยสามารถระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในที่ต่าง ๆ ได้โดยไม่มีข้อจำกัด รวมทั้ง ยังประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายอีกด้วย นอกจากนี้เทคนิคเดลฟายยังช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลทางความคิดเห็นของผู้อื่น หรือเสียง ส่วนใหญ่

จุมพล พุฒภัทระชินวิน (2532 : 259 – 261) อธิบายว่า เดลฟายเป็นเทคนิคการวิจัย เพื่อ การศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ โดยการขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทำ การคาดการณ์ค่าแนวโน้ม หรือเหตุการณ์แต่ละอย่างจะเกิดขึ้นเมื่อใด หรือทำการคาดการณ์ว่า ภายในเวลาที่กำหนดจะมีเหตุการณ์หรือแนวโน้มใดเกิดขึ้นบ้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ ได้มาวิเคราะห์แล้วป้อนผลการวิเคราะห์กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน พิจารณาคำตอบเดิมของ ตนเองเทียบกับของกลุ่ม แล้วทำการคาดการณ์หรือตอบตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดอีกครั้งหนึ่ง โดยปกติกระบวนการทำซ้ำแบบนี้จะดำเนินการสองหรือสามรอบ หรือจนกว่าจะได้รับความตอบ ที่เป็นฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (2548) อธิบายว่า เทคนิคเดลฟาย เป็นเทคนิคที่ ให้ผู้เชี่ยวชาญหลายคน (Specialists) เป็นผู้หาทางเลือกเพื่อตัดสินใจ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้เป็น ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่า มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับปัญหา อาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ภายในหรือภายนอกองค์กรก็ได้ แต่ส่วนใหญ่เมื่อใช้เทคนิคเดลฟายนี้ ก็เมื่อในองค์กรไม่มี ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะแก้ไขพอเพียง ลักษณะสำคัญของเทคนิคเดลฟาย คือ การระดมความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นไม่มีโอกาสพบปะพูดคุยหรืออภิปรายในเรื่อง ที่ต้องแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะทางเลือก ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญจึงสามารถแสดงความคิดเห็น ได้โดยอิสระ ไม่ต้องมีความเกรงใจหรือเห็นแก่หน้ากัน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการเสนอ ความคิดเห็น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการระดมความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญอย่างอิสระโดยไม่มีข้อจำกัด พร้อมทั้งให้โอกาสในการแก้ไขคำตอบที่ตอบในรอบ แรก ๆ ของตนด้วยการแสดงเหตุผลประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียว กัน และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด สำหรับใช้คาดการณ์หรือพยากรณ์แนวโน้ม หรือ เหตุการณ์จะเกิดขึ้นตามความคิดเห็นในอนาคต เพื่อหาทางเลือกและแนวทางแก้ไข

ประวัติความเป็นมา

รงชัย พาบุ (2548) ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของเดลฟายว่า เป็นชื่อของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์สมัยกรีกโบราณเป็นที่อยู่ของเทพพยากรณ์ เดลฟายเป็นเทคนิคการวิจัยโดยอาศัยความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ Lynn Stuter (2005) กล่าวว่า เทคนิคเดลฟายได้ถูกค้นพบและพัฒนา โดยนักวิจัยของบริษัทแรนด์ (The Rand Corporation) ชื่อ โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และนอร์แมน ดาลกี (Norman Dalkey) ระหว่างปี ค.ศ. 1950 ถึง ค.ศ. 1960 และสอดคล้องกับใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ (2005) เพื่อนำมาใช้ในการถามและเก็บความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพยากรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยตั้งชื่อเป็นโครงการเดลฟาย (เดือนจิตต์ จิตต์อารีย์ 2537 : 3 – 4) ซึ่งดำเนินการโดยบริษัทแรนด์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้ลงมติเป็นเอกฉันท์ กระบวนการนี้ใช้แบบสอบถามหลายรอบ ซึ่งในแต่ละรอบได้มีการพิจารณาคำตอบเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้กับผู้ตอบ

ต่อมาเทคนิคเดลฟายนี้ได้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง เดลฟายเป็นเทคนิคการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ โดยการขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทำการคาดการณ์ค่าแนวโน้มหรือเหตุการณ์แต่ละอย่างจะเกิดขึ้นเมื่อใด หรือทำการคาดการณ์ว่าภายในเวลาที่กำหนด จะมีเหตุการณ์หรือแนวโน้มใดที่จะเกิดขึ้นบ้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ แล้วป้อนผลการวิเคราะห์กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาคำตอบเดิมของตนเอง เปรียบเทียบกับของกลุ่มแล้วคาดการณ์หรือตอบตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยจะนำคำตอบไปวิเคราะห์ใหม่ แล้วอาจป้อนข้อมูลที่ได้อาการวิเคราะห์กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง โดยปกติกระบวนการทำซ้ำแบบนี้จะดำเนินการต่อสองหรือสามรอบ หรือทำจนกว่าจะได้คำตอบที่เป็นฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (จุมพล พูลภัทรชีวิน 2532 : 259 – 261) เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายเป็นเทคนิคที่ได้รับการคิดค้นขึ้นมา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เดลฟายเป็นวิธีที่สามารถจะปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งการทำนายหรือการคาดการณ์นั้นเป็นสิ่งที่ต้องการในทางวิชาการ และนำมาใช้อย่างมีระบบและมีเหตุผล เทคนิคเดลฟายจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นที่ถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุดจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญของแต่ละสาขาโดยอิสระ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของอำนาจการบังคับบัญชา โดยปราศจากความขัดแย้งและการปะทะ

ขั้นตอนของเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย

ในการศึกษาอนาคตโดยใช้เทคนิคเดลฟายนั้นมีขั้นตอน ดังนี้

ธงชัย พานู (2548) อธิบายขั้นตอนของการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายไว้ ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะต้องหาวิธีและทำการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในเรื่องที่จะศึกษา
2. กำหนดประเด็นปัญหาที่มีลักษณะดังนี้ เป็นการศึกษาความสอดคล้องต่อเนื่องกันระหว่างเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. ทำแบบสอบถามเดลฟายรอบที่หนึ่ง โดยการสัมภาษณ์หรือส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
4. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาในรอบที่หนึ่ง
5. ทำเดลฟายรอบที่สอง โดยรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติที่เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวม เช่น ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของกลุ่มผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเอง แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่
6. ทำแบบสอบถามเดลฟายรอบที่สาม, รอบที่สี่...
7. สรุปและอภิปรายผล โดยการเสนอผลที่มีน้ำหนักดี ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วอภิปรายเสนอแนะจากผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลให้เทคนิคเดลฟายใช้ได้ผลสมบูรณ์

ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ (2548) อธิบายถึง ปัจจัยที่ส่งผลการใช้เทคนิคเดลฟายให้สมบูรณ์ไว้ ดังนี้

1. เวลา ผู้ทำการวิจัยควรมีเวลามากเพียงพอโดยทั่วไปใช้เวลาประมาณ 2 เดือน จึงจะเสร็จสิ้นกระบวนการ อย่างไรก็ตามอาจใช้เวลาช้าหรือเร็วกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะส่งแบบสอบถามแต่ละรอบคืนมาช้าหรือเร็วเพียงใด
2. ผู้เชี่ยวชาญ ในการเลือกสรรผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้ทำการวิจัยควรคำนึงถึง
 - 2.1 ความสามารถของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง ไม่ควรเลือกโดยอาศัยความคุ้นเคยหรือการติดต่อได้ง่าย
 - 2.2 ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้ที่มีความเต็มใจ ตั้งใจและมั่นใจในการให้ความร่วมมือกับงานวิจัยโดยตลอด รวมทั้งยอมเสียสละเวลาอีกด้วย
 - 2.3 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกให้มีจำนวนมากเพียงพอ เพื่อจะได้ความคิดใหม่ ๆ และได้คำตอบที่มีน้ำหนักความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่า

ควรมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่คน นักวิจัยบางคนให้ความเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ถึง 10 คน ในกลุ่มก็มากเพียงพอ แต่บางคนให้ความคิดเห็นว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญ 10 ถึง 15 คน ในกลุ่มเดียวกันก็มากเพียงพอแล้ว ส่วนโทมัส แมคมิลแลน (Thomas T. McMillan) ได้เสนอว่า หากมีผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากกว่า 17 คนขึ้นไปอัตราความคลาดเคลื่อนก็ยิ่งลดน้อยลงมาก ดังนั้น จำนวนผู้เชี่ยวชาญจึงไม่ควรน้อยกว่า 17 คน

3. **แบบสอบถาม** ควรเขียนให้ชัดเจนสละสลวยง่ายแก่การอ่านและเข้าใจ นอกจากนี้ ควรเว้นระยะในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละรอบ ไม่ควรให้ห่างเหินนานเกินไป เพราะอาจมีผลให้ผู้ตอบลืมหุผลที่เลือกหรือตอบในรอบที่ผ่านมาได้

4. **ผู้ทำการวิจัย** ผู้ทำการวิจัยต้องมีความละเอียดรอบคอบ ในการพิจารณาคำตอบ และให้ความสำคัญในการตอบที่ได้รับอย่างเสมอกันทุกข้อ โดยไม่มีความลำเอียงแม้ว่าในข้อนั้น ๆ จะมีบางคนไม่ตอบก็ตาม ทั้งยังควรมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างดีในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยแบบเดลฟายด้วย

ข้อดีของการวิจัยแบบเดลฟาย

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2548) อธิบายถึง ข้อดีของการวิจัยแบบเดลฟาย ดังนี้

1. เป็นเทคนิคที่ช่วยในการตัดสินใจปัญหาในสถานการณ์ที่เสี่ยง และสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน

2. เป็นเทคนิคที่ระดมสมองความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ คน และเทคนิคนี้ ได้เปรียบที่ว่าไม่ต้องมีความเกรงใจ ความเห็นแก่หน้ามาเป็นอุปสรรคในการแสดงความคิดเห็น

ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ (2548) และชิววัฒน์ นิจนตร (2535 : 9) มีความสอดคล้องกัน เกี่ยวกับข้อดีของการวิจัยแบบเดลฟาย ดังนี้

1. มีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการวิจัยอย่างฉลาดและรอบคอบ ผู้ที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมการวิจัยจะไม่ทราบว่าการวิจัยครั้งนี้มีใครเข้าร่วมบ้างและมีจำนวนเท่าใด ทั้งนี้เพื่อขจัดอิทธิพลของผู้เชี่ยวชาญบางคน ที่อาจกระทบต่อความการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ จึงนิยมใช้แบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตอบหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระที่สุด ผู้เชี่ยวชาญในที่นี้ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในเรื่องที่วิจัยนั้น ๆ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ บุคคลเหล่านี้ต้องมีความยินดีและเต็มใจให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นจนกว่าการวิจัยจะสิ้นสุดลง

2. มีเงื่อนไขหรือการกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตอบหรือแสดงความคิดเห็นอย่างตรงประเด็น จึงนิยมใช้แบบสอบถาม เพราะสามารถขัดเกลาและตรวจสอบได้ดี ทำให้

ผู้ตอบเข้าใจคำถามตรงกันมีการถามซ้ำหลาย ๆ รอบ เพื่อให้ได้คำตอบหรือความคิดเห็นที่เห็นที่เที่ยงตรง การสอบถามในรอบหลัง ๆ ตั้งแต่รอบที่สามเป็นต้นไป ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะให้เห็นคำตอบของกลุ่มด้วย เพื่อจะได้ทบทวนความคิดเห็นของตนใหม่สอดคล้องหรือแตกต่างกับความคิดเห็นของกลุ่ม แต่ก็ยังมีอิสระที่จะเปลี่ยนแปลงหรือคงความคิดเดิมของตนไว้

3. ข้อมูลที่ได้เป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริง ได้มาจากการถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้กลั่นกรองมาอย่างรอบคอบ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และอิสระ ไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิดหรืออำนาจเสียงส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นจะไม่ทราบว่ามีใครอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบ้าง และไม่ทราบด้วยว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร

4. นักวิจัยสามารถระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ โดยไม่จำกัดทั้งในเรื่องจำนวนผู้เชี่ยวชาญ สภาพภูมิศาสตร์หรือเวลา

5. เป็นเทคนิคที่ช่วยในการตัดสินใจปัญหาในสถานการณ์ที่เสี่ยง และสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน

6. เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการดำเนินงานไม่ยากนักและได้ผลอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

7. นักวิจัยสามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูลและเหตุผลในการตอบ รวมทั้งความสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

จุดด้อยของเทคนิคเดลฟาย

ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ (2548) ได้เสนอจุดด้อยของเทคนิคเดลฟายไว้ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือก มิใช่เป็นผู้มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้ขาดความเชื่อมั่น

2. ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือ ในการวิจัยอย่างแท้จริงโดยตลอด

3. นักวิจัยขาดความรอบคอบหรือมีความลำเอียง ในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้ในแต่ละรอบ

4. แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทาง หรือไม่ได้รับคำตอบกลับมาครบในแต่ละรอบ

อุทุมพร จามรมาน (2548) เสนอว่า เทคนิคเดลฟายจะได้รับประโยชน์หรือไม่ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้ทำงาน ซึ่งจะต้องมีความรู้ ในเรื่องที่ทำมีความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องย่อความสรุปประเด็นได้อย่างรวดเร็ว งานของกลุ่มนี้เริ่มตั้งแต่การสร้างข้อความในแบบสอบถามและส่งไปให้ตอบ แล้วนำคำตอบรอบแรกมาประมวลจัดเรียงลำดับ และส่งไปในรอบที่ 2 เรื่อย ๆ จนสุดท้าย การได้คำตอบสุดท้ายจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ประมวลว่าจะดำเนินงาน

อย่างไร เพราะถ้าผู้ประมวลเข้าใจผิดคำตอบก็จะผิดไปด้วย หรือผู้ประมวลไม่รอบคอบสาระสำคัญก็อาจถูกมองข้ามไป

ปัญหาที่พบในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

ปัญหาที่พบในการใช้เทคนิคเดลฟาย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 54) เสนอไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยต้องมีความอดทนที่จะต้องรอคอยหรือติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญ ต้องใช้ความพยายามในการติดตามทวงถามข้อมูล

2. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยเฉพาะรอบแรก ที่ต้องใช้วิธีสัมภาษณ์จะต้องใช้เวลาเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาก ดังนั้นหากผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีจำนวนมาก ก็ยิ่งจะต้องเสียเวลามากขึ้น

3. การตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 กรณีที่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และถ้าหากยังยืนยันความคิดเห็นของตนก็จะถูกขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบ เงื่อนไขนี้ทำให้ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเปลี่ยนความคิดเห็นของตนให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่ม

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มจะถูกตัดออก ทั้ง ๆ ที่บางครั้งเป็นความคิดเห็นที่ดี ถูกต้องและมีประโยชน์

4. บางครั้งผู้เชี่ยวชาญ อาจจะไม่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง หากไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยหรือด้วยเหตุใดก็ตาม โดยเฉพาะในกรณีที่ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยไม่มีโอกาสทราบ ก็จะทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (2005) กล่าวถึง ปัญหาที่พบในการใช้เทคนิคเดลฟายว่า

1. เป็นเทคนิคที่ใช้เวลาในการดำเนินการมากและเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก ดังนั้น ปัญหาที่จะแก้ไขด้วยวิธีนี้ จึงควรเป็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อองค์กรมาก

2. เทคนิคนี้ขาดตัวเลขเชิงปริมาณสนับสนุน จึงอาจทำให้ผู้ตัดสินใจขาดความมั่นใจได้

3. การใช้ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกทั้งหมด ทำให้ขาดความรู้เกี่ยวกับลักษณะ และวัฒนธรรมขององค์กรอย่างลึกซึ้ง จึงอาจจะได้ทางเลือกที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ขององค์กรเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

จากข้อเสียของเทคนิคเดลฟายและปัญหาที่พบในการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ดังที่กล่าวมาแล้ว จึงมีผู้เสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. จุมพล พุฒภัทรชีวิน (2532 : 261) ได้นำเทคนิคเดลฟาย มาใช้ร่วมกับวิธีของ Ethnographic Futures Research (EFR) เรียกว่า Ethnographi Delphi Futures Research (EDFR) ซึ่ง EFR นั้นจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ต้องการศึกษา ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นจึงต้องใช้ผู้ตอบเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ได้นั้นครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ และจะไม่มีการกำหนดกรอบของคำถาม เพียงแต่กำหนดหัวข้อให้ผู้ตอบ ตอบได้อย่างอิสระ ต่อจากนั้นจึงนำความคิดเห็นที่ได้นี้ไปสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ด้วยวิธีการของเทคนิคเดลฟาย และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการของเทคนิคเดลฟาย ต่อไป

2. การประยุกต์เทคนิคเดลฟายเข้ากับการวิจัยแบบสหสาขาวิทยาการ (interdisciplinary research) เพื่อที่จะได้อาศัยความรู้จากผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ สาขาวิชามาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะเป็นการมองปัญหาได้อย่างกว้างขวางหลายแง่มุม

3. ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 หากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มด้วย และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญเปลี่ยนความคิดของตนไปเข้ากับกลุ่ม เพราะไม่ต้องการแสดงเหตุผลนั้น บางครั้งผู้วิจัยอาจจะต้องชี้แจงและเน้นให้ผู้เชี่ยวชาญตระหนักถึงความสำคัญของความคิดเห็นของตนว่า แม้จะไม่สอดคล้องกับกลุ่ม แต่หากมีเหตุผลหรือแน่ใจในความคิดเห็นนั้นก็ควรยืนยันความคิดเห็นเดิมและแสดงเหตุผลประกอบ

4. ควรพิจารณาและให้ความสำคัญสำหรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มด้วย และในกรณีที่เป็นการความคิดเห็นที่ดีถูกต้อง และมีประโยชน์ก็ควรเสนอความคิดเห็นนั้นพร้อมทั้งเหตุผลที่ผู้เชี่ยวชาญให้ไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้ม

การวิจัยเชิงอนาคตได้มีผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ดังนี้

วิทิต กชชาญ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรพลศึกษา ระดับประถมศึกษา ปีพุทธศักราช 2545 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญสาขาพลศึกษา จำนวน 18 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 3 รอบ โดยรอบที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า เก็บข้อมูลรอบที่ 2 และ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรดำเนินการโดยท้องถิ่น มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน เน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เนื้อหากิจกรรมจัดให้มีความสอดคล้องกับระดับความสามารถของนักเรียน โดยเน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาสูงสุด และการวัดผลตามจุดประสงค์การสอนทั้งด้านทักษะความรู้และคุณธรรม

จूरรัตน์ สืบตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการจัดหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 ท่าน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มการจัดหลักสูตรและการสอนต้องเน้นให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ การสร้างจิตสำนึกความเป็นมนุษย์ มีความเป็นผู้นำและประสานงานที่ดี มีความสามารถในการวิจัยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การแก้ปัญหาและการยืดหยุ่น โครงสร้างหลักสูตรต้องมีทั้งวิชาบังคับและเลือกโดยจัดให้มีเนื้อหาวิชาการ และการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ การฝึกอบรม การศึกษาอบรม การศึกษาดูงาน การผลิตสื่อ และการยกเลิกรองในสาขาอื่น สำหรับกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรจากหน่วยงานที่ใช้สื่อ ระดับสาธารณชนหรือหน่วยงานทั่วไปทางการศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นการปฏิบัติจริง การคิดสังเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบผสมผสานและอุปกรณ์ที่ทันสมัย การประเมินผลจะต้องมีความต่อเนื่อง สามารถวัดทักษะได้ทุกด้าน

สุภัทร ขจรมาศบุญปุกูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการพึ่งตนเองของชุมชนชนบทไทยใน 25 ปี ข้างหน้า (พ.ศ. 2539 – 2563) กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา

ชนบททั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 30 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด รอบที่ 1 และแบบประมาณค่าเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 และ 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลต้องมีนโยบายการพัฒนาชนบทโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม รัฐบาลสนับสนุนให้ภาคเอกชนให้ความช่วยเหลือแก่ชนบท จัดให้มีบริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นให้ชุมชนเรียนรู้การพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง รัฐบาลจัดให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงาน กระจายอำนาจการปกครอง กระจายรายได้สู่ชนบท และต้องให้มีการปฏิรูประบบราชการ

ทิพาพร ศิริจันทร์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มหลักสูตรพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทศวรรษหน้า กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1 โดยแบบสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 และ 3 ด้วยแบบสอบถามแบบประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรเน้นการนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เน้นการสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ส่วนกลางเป็นผู้จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เหมือนกันทั่วประเทศ เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับปัญหา และท้องถิ่นจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การวัดประเมินผลมีจุดประสงค์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน และวัดความสามารถในการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

พัชยา โรจน์บุญถึง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มหลักสูตรปฐมวัยในทศวรรษหน้า กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษปฐมวัย จำนวน 25 คน เก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างและไม่จัดคำตอบ และแบบสอบถามแบบประมาณค่า เก็บข้อมูลตามเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านนโยบายเน้นให้ความสำคัญในการให้ความรู้กับพ่อแม่ ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู สนับสนุนให้ชุมชนองค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลควรประเมินตามสภาพจริงครอบคลุมทุกด้าน

ชัยวรุตม์ ทรงไตรย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 28 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบบประมาณค่า จำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านจุดมุ่งหมายทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชา ด้านเนื้อหาสมควรบังคับให้นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธเรียน ด้านเทคนิคการสอนควรใช้วิธีสอนแบบหลากหลาย ฯลฯ ด้านการประเมินผล ควรประเมินตามสภาพจริง

อุบล โคตา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาห้องสมุดประชาชน คณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และผู้มีอำนาจหน้าที่ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานห้องสมุดประชาชนอำเภอ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชน รวม 17 คน ตอบแบบสอบถาม 3 รอบ ในรอบแรกเป็นการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ในรอบที่ 2 และ 3 เป็นการตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านโครงสร้างและการบริหารงาน ห้องสมุดประชาชนอำเภอจะอยู่ในการบังคับบัญชาของหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาของกระทรวงศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารห้องสมุดประชาชนอำเภอ ด้านบริการและกิจกรรมห้องสมุดประชาชนอำเภอจะให้บริการเชิงรุกจัดบริการที่หลากหลายรูปแบบ ด้านอาคารสถานที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอที่ยังอาศัยอยู่กับหน่วยงานอื่น จะได้งบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ด้านงานเทคนิค มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับงานเทคนิคอย่างเหมาะสม นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาแทนระบบเดิม ด้านการประเมินผล เน้นการประเมินผลเชิงคุณภาพมากขึ้น

กุลวิภา ชิพรับสุข (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่เลือกแบบเจาะจงจำนวน 25 คน โดยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามรวม 3 รอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างไม่จำกัดคำตอบ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ด้านรูปแบบที่สถานศึกษาทำข้อตกลงร่วมกันกับครอบครัว รูปแบบครอบครัวร่วมมือจัดการศึกษาและรูปแบบศูนย์การเรียน ด้านสถานภาพ รัฐควรเปิดกว้างในเรื่องการจดทะเบียน โดยจัดตั้งหน่วยงานกลาง เพื่อทำหน้าที่ดูแลในเรื่องการจดทะเบียนของจัดตั้ง และเทียบโอนผลการเรียน มีองค์กรซึ่งทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและสร้างนวัตกรรม ให้เงินสนับสนุน ซึ่งพิจารณาจากความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว และไม่ว่าจะมีกฎกระทรวงรองรับหรือไม่ ครอบครัวจะมีพัฒนาการและการดำรงอยู่ที่สอดคล้องกับบริบทแวดล้อม ด้านคุณสมบัติของผู้จัด

การศึกษามีความพร้อมด้านเวลา ด้านเศรษฐกิจ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับขั้นพื้นฐาน หรือมีประสบการณ์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน หลักสูตรควรมีความหลากหลาย ยืดหยุ่นตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน โดยกลุ่มครอบครัวร่วมกันสร้างขึ้น มีเนื้อหาเน้นเรื่องทักษะชีวิต กระบวนการคิด วิเคราะห์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาสัมพันธภาพทางด้านสังคม หรือเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านการตรวจสอบมีการใช้เครื่องมือในการตรวจสอบ ด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ คุุผลงานจากสมุดบันทึก โครงการและแฟ้มสะสมงาน การนิเทศ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ควรจัดตั้งสำนักทดสอบกลาง หรือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา เป็นผู้ประเมินผลโดยใช้วิธีประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย

สุชาติ อินถาพูล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รวม 19 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างไม่จำกัดคำตอบ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัย อินเตอร์ควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ด้านการร่วมรับรู้ข่าวสารควรมาจากการดำเนินการของรัฐบาล จากหน่วยงานต้นสังกัด สื่อ ข้อมูลรายงานสารสนเทศ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ที่เป็นเครือข่ายแกนนำ และจากการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

จากงานวิจัยที่นำเสนอข้างต้นเป็นการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ควรมีจำนวนตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไป โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลจะมีอย่างน้อย 3 รอบ ซึ่งในรอบแรกจะใช้เป็นแบบสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเต็มที่ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ในรอบที่ 1 มาประมวลสังเคราะห์สร้างเป็นแบบสอบถามประมาณค่า เพื่อนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างเดิม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 แล้วนำข้อมูลที่ได้ในรอบที่ 2

มาคำนวณค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยเพิ่มตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านและค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำไปสอบถามย้ำกับกลุ่มตัวอย่างเดิมอีกเป็นรอบที่ 3 นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากนั้นจึงนำมาสรุปเป็นแนวโน้มที่ค้นพบ

งานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมครู

การศึกษางานวิจัยและผลงานวิชาการด้านจริยธรรมครู มีผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมครูไว้จำนวนมาก ซึ่งผลจากการวิจัยจะสอดคล้องกันเป็นส่วนมาก ดังนี้

บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอนที่แสดงออกโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเมตตากรุณา ด้านความยุติธรรม และด้านการรักษาระเบียบวินัย ยกเว้นด้านความเสียสละอยู่ในระดับปานกลาง

กนกพรรณ บุญธรรม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนมากที่สุด ได้แก่ การปลูกฝังให้แก่นักเรียนด้านความอดทน ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความสามัคคี ส่วนกลุ่มประสบการณ์ที่ครูแสดงพฤติกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนมากที่สุด พบว่า ครูกลุ่มพักยะ ครูส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมด้านความอดทน ความมีระเบียบวินัยและความสามัคคี ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แสดงพฤติกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมด้านความใฝ่รู้ และครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ครูส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมในการปลูกฝังจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

ชูศรี ปัญญามูลวงษา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพความเป็นจริง และความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนทั่วไปและครูพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง จากผลการวิจัย เปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมและการการแสดงความคิดเห็น ในสิ่งที่เป็ประโยชน์

ต่อสังคมส่วนรวม พบว่า คุณธรรมจริยธรรมแบบอย่างและการการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความประหยัดคอดออม และด้านความขยันหมั่นเพียร การรับรู้และข้อเสนอแนะด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 6 ด้าน เป็นไปในทางบวก

ทศพล พุทรมงคล (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียน : ศึกษากรณีเฉพาะ โรงเรียนกุลศิรศาสตร์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของครูระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนกุลศิรศาสตร์ จังหวัดชลบุรี ในการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีหน้าที่ในการดูแลการเรียนการสอนให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านการมีเหตุผล และได้รับความรู้ แล้วครูจะต้องให้นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านอุปนิสัย บุคลิกภาพ ให้มีความประพฤติ ประพฤติชอบ โดยการให้มีคุณธรรม ศีลธรรมด้วย เมื่อพิจารณารายละเอียดของการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียนมี ดังนี้ ด้านการเป็นแบบอย่าง เพราะนักเรียนมีเวลาที่อยู่กับครูมาก จึงเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ ครูจึงต้องกำหนดตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กด้วย ด้านการอบรมสั่งสอนเป็นวิธีที่ง่าย และเป็นวิธีพื้นฐานที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ด้านการสร้างเงื่อนไข เพราะจะทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมซ้ำที่ติงามได้ สามารถทำได้ด้วยการสร้างแรงจูงใจโดยการให้รางวัลหรือคำชมเชย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครูมี ดังนี้ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครูที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับระบบราชการที่มีระเบียบข้อบังคับที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง การบริหารงานของผู้บังคับบัญชามีผลกระทบต่อการพัฒนา เช่น การเล่นพรรคเล่นพวก ทำให้การลงโทษผู้กระทำผิดเป็นไปได้ยาก นโยบายในการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู ควรมีสาระสำคัญ ดังนี้ กำหนดพฤติกรรมวินัยและจริยธรรมที่พึงประสงค์ เสนอแบบอย่างข้าราชการครูที่มีวินัยและจริยธรรมดีเด่น การเสริมแรงข้าราชการครู และกำหนดโทษ ให้มีหน่วยงานกำหนดนโยบาย ดำเนินการพัฒนาและติดตามประเมินผลทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ปรับปรุงนโยบายการพัฒนาวินัย และจริยธรรมข้าราชการครู พ.ศ. 2533 ตามความจำเป็นของสถานการณ์ และความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษา ให้ถือว่าการพัฒนาวินัยและจริยธรรมเป็นความจำเป็นเร่งด่วน ให้มีการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครู

ทุกคนอย่างมีระบบ ให้สถานศึกษาเปิดกว้าง สามารถตรวจสอบ ประเมินผลพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมเกี่ยวกับวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู ทำการประชาสัมพันธ์ให้สังคมได้รับรู้ และร่วมกันแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาทางด้านวินัยและจริยธรรม รับฟังประชาพิจารณ์ และไม่ปกปิดปกป้องผู้กระทำผิดวินัยและจริยธรรม ส่งเสริมการปลูกฝังวินัยและจริยธรรมในสถาบันผลิตครู ให้ข้าราชการครูบรรจุใหม่ต้องเข้าค่ายกิจกรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณอย่างจริงจังในช่วงทดลองปฏิบัติราชการ ให้ครูประจำการได้รับการพัฒนาวินัยและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้ทุกหน่วยงานทางการศึกษาจัดทำกิจกรรม เพื่อพัฒนาวินัยและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันผลิตครูเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความประพฤติที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เป้าหมายในการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู กำหนดเป้าหมายเชิงพฤติกรรมวินัยและจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ให้ครูปฏิบัติตนอยู่ในกรอบวินัยและจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับได้รับการพัฒนา ก่อนเพื่อให้สามารถไปดำเนินกิจกรรมพัฒนาวินัยและจริยธรรม แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอและอย่างเป็นระบบ ให้การศึกษาด้านวินัย จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพแก่ผู้ที่ศึกษาในสถาบันผลิตครูรวมทั้งยกย่องให้รางวัลผู้มีวินัยและจริยธรรมดีเด่น การพัฒนาวินัยและจริยธรรมครูมีจุดเน้นที่การยกย่องชมเชยมากกว่าการลงโทษ รูปแบบหรือวิธีการในการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู มีดังนี้ มีองค์กรหรือคณะบุคคลร่วมกันกำหนดนโยบาย มาตรการ และการเสริมแรงให้กับผู้มีวินัยและจริยธรรมดีเด่น กำหนดพฤติกรรมการรักษาวินัยและจริยธรรมให้ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ จัดตั้ง “สถาบันพัฒนาวิชาชีพ ” ที่เป็นอิสระ มีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดและแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู กระจายอำนาจการพัฒนาวินัย และจริยธรรม ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อลดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน ส่งเสริมให้ระดับปฏิบัติมีศักยภาพและมีความอิสระ ส่วนกลางกำหนดนโยบายให้มีการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครู ควรให้มีการพัฒนากระบวนการผลิตครู ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสภาพพื้นฐานทางสังคม บริบททางการเมือง และแนวนโยบายการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของของข้าราชการครู ให้บูรณาการเรื่องวินัยและจริยธรรมเข้ากับวิถีชีวิตประจำวันของข้าราชการครู ปรับปรุงวิธีการหารายได้พิเศษจัดเป็นระบบมีการจัดการที่ดี และชัดเจน การผลิตสื่อในการพัฒนาวินัยและจริยธรรมในรูปแบบที่สนุกสนาน จัดทำรูปแบบการประเมิน และติดตามผลพฤติกรรมของข้าราชการครูเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และนำผลที่ได้จัดเป็นความสำคัญ ในการพิจารณาความดีความชอบ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น องค์ประกอบ และปัจจัยที่ช่วยให้การพัฒนาวินัยและจริยธรรม ของข้าราชการครูประสบผล

สำเร็จ ตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด ที่สำคัญ ได้แก่ ความตระหนักในความสำคัญของ วินัยและจริยธรรม ความชัดเจนของพฤติกรรมที่แสดงถึงควมมีวินัยและจริยธรรมที่ต้องการ ปฏิบัติ ตัวแบบข้าราชการที่ดีมีวินัยและจริยธรรมมีมากเพียงพอ การติดตาม กำกับ ดูแล และ ประเมินผลการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครูทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาครู การเสริมสร้างวินัยและจริยธรรม ต้องเป็นภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา การถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการเสริมสร้างและการลงโทษในมาตรการที่เสมอภาค และการวางแผนตั้งแต่เริ่มสรรหาบุคคลที่รักในวิชาชีพครู และลดจำนวนข้าราชการครูที่ขาดวินัยและจริยธรรมให้ออกจากระบบราชการ

จอห์น เซย์ (John W. Saye 1998 : 210 – 234) ได้ศึกษาบทบาทครูกับการเฝ้าระวังการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่ยอมรับศักยภาพของเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน โดยครูจะใช้เทคโนโลยีเมื่อมั่นใจว่าเทคโนโลยีที่ใช้นั้นมีความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการจัดการเรียนการสอน ครูจะใช้เทคโนโลยีเมื่อตนตระหนักเห็นว่าเหมาะสม สามารถทำให้งานในหน้าที่ของตนประสบความสำเร็จ ครูจะมีอำนาจในการเลือกใช้ และควบคุมการใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสม ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สร้างหรือผู้ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีจะต้องมีเหตุผลเพียงพอต่อการจัดเงื่อนไขให้ครูยอมรับหรือตัดสินใจนำเทคโนโลยีไปใช้ ครูจะเชื่อในประสพการณ์ของตนมากกว่าจะเชื่อทฤษฎี ที่ขาดข้อมูลหลักฐานประกอบการอภิปรายหรือใช้ตัดสินใจ ครูจะยอมรับเทคโนโลยี เมื่อนำมาปรับปรุงบางส่วนให้เข้ากับประเพณีและวิธีสอนของครู

จากการศึกษาผลงานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นจริยธรรมของครู จะเกี่ยวข้องกับบทบาทของพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครู พฤติกรรมครูที่แสดงออกมาในด้านต่าง ๆ จะเป็นแบบอย่างและส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน จริยธรรมครูจึงเป็นแนวทางที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะเป็นครูหรือประกอบวิชาชีพครู ให้ประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่บริการผู้เรียนและบุคคลอื่น ซึ่งจริยธรรมครูสามารถแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ความอดทน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความขยันหมั่นเพียร การประหยัด ความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร การแสวงหาความรู้ และปรับปรุงตนเอง การควบคุมและการเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมต่อเนื้อหาสาระและ ผู้เรียน ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้อบรมผู้เรียน และการมีส่วนร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพของครูในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา การปลูกปั้นและกล่อมเกลาผู้เรียนให้มีความรู้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ เป็นคนเก่ง มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ และอยู่ร่วมใน

สังคมอย่างมีความสุข ขึ้นอยู่กับบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพให้กับสังคมประเทศ

สรุป

จริยธรรมครู เป็นหลักแห่งการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงามสำหรับผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกของครูจะส่งผลต่อพฤติกรรม ในการรับรู้ และเลียนแบบของผู้เรียน บุคคลที่จะเข้ามาสู่วิชาชีพครูหรือผู้ที่เป็นครูจะต้องรู้จักการวางตน และปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี การประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรม คำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ เพราะทุก ๆ ศาสนาล้วนปลูกฝังให้ทำความดี มีจิตเมตตา มีความรักและศรัทธาต่ออาชีพ ครูที่มีจริยธรรมครูย่อมตระหนักในบทบาทหน้าที่ของความเป็นครู ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมของตนออกมาจากจิตสำนึกแห่งความดีงามในด้านต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความมีเมตตา ความมีเหตุผล ความอดทน มีบุคลิกภาพในการวางตน ฯลฯ ครูที่มีจริยธรรมจะประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกรอบมาตรฐานแห่งวิชาชีพครู ได้แก่ มาตรฐานความรู้ประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน การกำหนดให้ครูต้องมีมาตรฐานวิชาชีพเพราะถือว่าวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งจริยธรรมครูจะเป็นหลักและเป็นแนวทางควบคุมให้ครูประพฤติตนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จริยธรรมครูจึงเกี่ยวข้องกับหลักธรรมคำสอนทางศาสนา มาตรฐานวิชาชีพครู และบริบทแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของสังคม การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) เป็นการศึกษาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในอนาคตของผู้ประกอบวิชาชีพครู ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและสภาพการณ์ทางสังคม ดังนั้น การวิจัยเชิงอนาคตซึ่งใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครู คาดคะเนแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในอนาคตข้างหน้า เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพครู ให้มีคุณภาพเหมาะสมกับความเป็นครูของสังคมต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นประเภทของการวิจัยเชิงอนาคต (Futuristic Research) โดยมีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครู เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ใช้การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้ วิธีและขั้นตอนของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย

วิธีการและขั้นตอนของการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการโดยศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี และข้อมูลเกี่ยวกับจริยธรรมครู ทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องจริยธรรมครู ตลอดจนศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดทางทฤษฎี ขั้นตอนการวิจัย เพื่อใช้สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการตามโครงการวิจัย โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่ไม่จำกัดคำตอบที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 1 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และพัฒนาเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย ซึ่งเป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ นำมาจัดทำรายงานการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ควบคุม แล้วจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติ

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในเรื่องกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจริยธรรมครู ซึ่งได้มาจากการกำหนดโดยเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการเจาะจง ดังนี้ เป็นผู้ที่เคยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสนอนโยบายพัฒนาจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพครู หรือเป็นนักวิชาการหรือผู้ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับด้านจริยธรรมครู หรือเป็นตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นตัวแทนสถาบันผลิตครู หรือเป็นตัวแทนสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ หรือเป็นครูผู้สอนที่ได้รับการยกย่องด้านจริยธรรมดีเด่น หรือเป็นตัวแทนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นตัวแทนองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลครู หรือเป็นตัวแทนด้านศาสนา หรือเป็นตัวแทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวน 21 ท่าน คือ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 145 – 151)

1. เป็นผู้ที่เคยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสนอนโยบายพัฒนาจริยธรรม และมาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 4 ท่าน
2. เป็นนักวิชาการหรือผู้ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับด้านจริยธรรมครู จำนวน 2 ท่าน
3. เป็นตัวแทนสถาบันผลิตครู หรือเป็นตัวแทนสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ หรือเป็นตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นตัวแทนผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 ท่าน
4. เป็นครูผู้สอนที่ได้รับการยกย่องเป็นครูดีเด่นด้านจริยธรรม จำนวน 3 ท่าน
5. เป็นตัวแทนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ท่าน
6. เป็นตัวแทนองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลครู จำนวน 2 ท่าน
7. เป็นตัวแทนสถาบันทางด้านศาสนา จำนวน 3 ท่าน
8. เป็นตัวแทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวน 1 ท่าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

รอบที่ 1 แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างและไม่จำกัดคำตอบ (Nondirective Open – Ended Semi Structured Interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 ท่าน ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี และข้อมูลเกี่ยวกับจริยธรรมครูทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในเรื่องจริยธรรมครู ตลอดจนศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques)

รอบที่ 2 แบบสอบถามฉบับที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนน และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

รอบที่ 3 แบบสอบถามฉบับที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากรอบที่ 2 มาวิเคราะห์สังเคราะห์ และพัฒนาเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 นำไปเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือในการวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างไม่จำกัดคำตอบ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคะแนน

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างและไม่จำกัดคำตอบ (Nondirective Open – Ended Semi Structured Interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 ท่าน ในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาด้านจริยธรรมครู ผลงานการเขียนหรืองานวิจัยด้านจริยธรรมครู

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมตามแนวทางของหลุยส์ พจมาน (Louis Pojman) ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู และข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนน ที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้จากการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสร้างแบบสอบถาม มี 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ซึ่งใช้สำหรับสอบถามระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มนักจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในรอบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีข้อจำแนกตามตัวแปรย่อย ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ โดยจำแนกตามตัวแปรย่อย ดังนี้

1. เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม จำนวน 12 ข้อ
2. ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ จำนวน 39 ข้อ
3. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู จำนวน 31 ข้อ
4. แนวโน้มนักจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามข้อเสนอแนะ / ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับจริยธรรมครู โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนน ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 :107 – 108) ซึ่งแต่ละระดับคะแนน มีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความที่เห็นด้วยมากที่สุดว่าเป็นจริยธรรมที่พึงประสงค์
- 4 หมายถึง ข้อความที่เห็นด้วยมากว่าเป็นจริยธรรมที่พึงประสงค์
- 3 หมายถึง ข้อความที่เห็นด้วยปานกลางว่าเป็นจริยธรรมที่พึงประสงค์
- 2 หมายถึง ข้อความที่เห็นด้วยน้อยว่าเป็นจริยธรรมที่พึงประสงค์
- 1 หมายถึง ข้อความที่เห็นด้วยน้อยที่สุดว่าเป็นจริยธรรมที่พึงประสงค์

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมครู ตามตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ที่ใช้ในรอบที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 มาคำนวณค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 โดยใช้ข้อคำถามเดิมระบุค่ามัธยฐานพิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามในรอบที่ผ่านมาแต่ละข้อ และเพิ่มช่องหมายเหตุ ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญระบุมา เพื่อทบทวนคำตอบของตนเองและอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ได้หรือยืนยันคำตอบเดิมพร้อมทั้งขอให้แสดงความคิดเห็นประกอบ ในกรณีที่คำตอบของตนไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของกลุ่ม ถ้าหากเห็นด้วยกับความคิดเห็นของกลุ่ม ผู้ตอบแบบสอบถามก็สามารถเลือกเปลี่ยนระดับความคิดเห็นของตนได้

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างไม่จำกัดคำตอบและแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างไม่จำกัดคำตอบ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครูตามเกณฑ์ความประพฤติครู

ขั้นที่ 2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์และขอบเขตของเนื้อหา

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหา นำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และนำมาปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์

ข้อความเดิม	ผลการปรับปรุงแก้ไข
1. ท่านคิดว่าแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ควรประกอบด้วยตัวบ่งชี้อะไรบ้าง	1. ท่านคิดเห็นว่าแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า โปรดระบุความประพฤติหรือการปฏิบัติตนที่เกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ควรจะเป็นอย่างไร
2. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า อย่างไรบ้าง	2. ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูว่าแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมครู ด้านภาษาและด้านเทคนิคเดลฟาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม

R = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน 1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

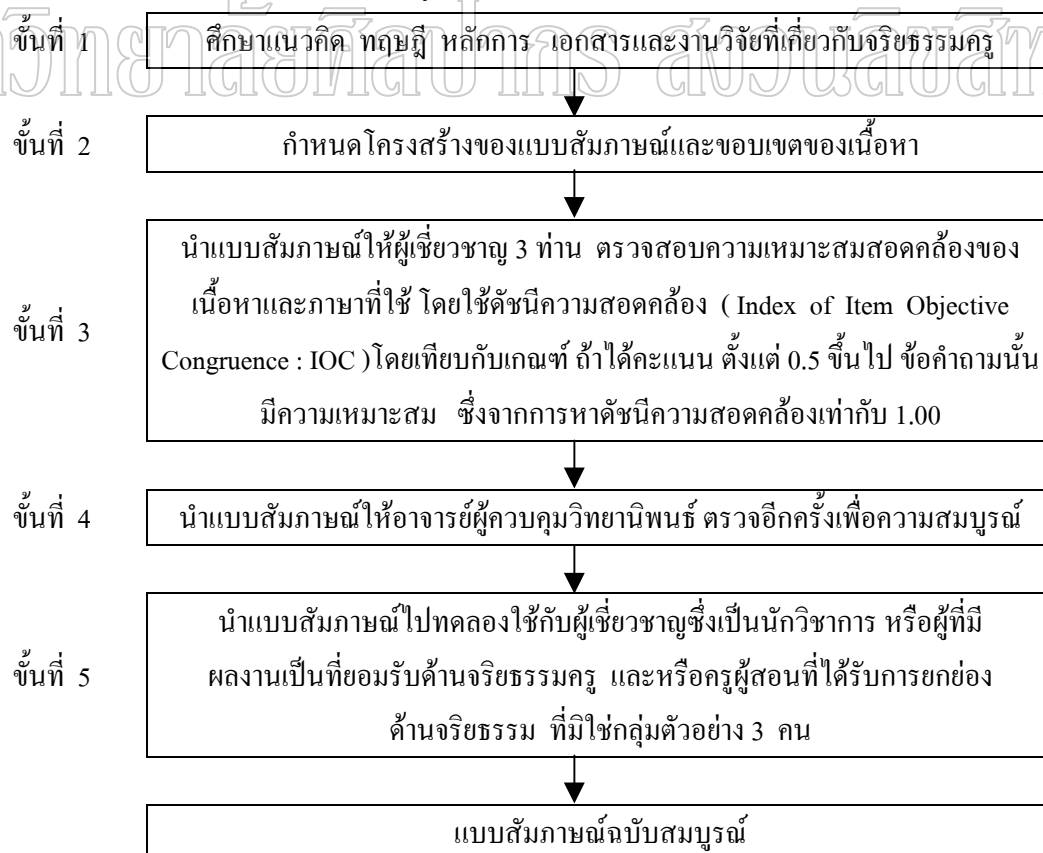
เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ขั้นที่ 5 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อ คำนวณหาดัชนีความสอดคล้องและนำค่าที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมคงไว้ในแบบสัมภาษณ์ ถ้าต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นต้องปรับปรุง โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะ ซึ่งได้ค่าจากการหาดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 6 นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจ เพื่อความสมบูรณ์ อีกครั้ง

ขั้นที่ 7 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นนักวิชาการหรือ ผู้ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับด้านจริยธรรม และเป็นผู้สอนที่ได้รับการยกย่องด้านจริยธรรม ที่มีชื่อกลุ่มตัวอย่าง 3 คน

ขั้นที่ 8 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

2. แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนน มี 2 ฉบับ ซึ่งในแต่ละฉบับมีขั้นตอนในการสร้าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถามฉบับที่ 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เนื้อหา และศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารต่างๆ เพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลมากำหนดโครงสร้าง และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากนั้น นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามฉบับที่ 1

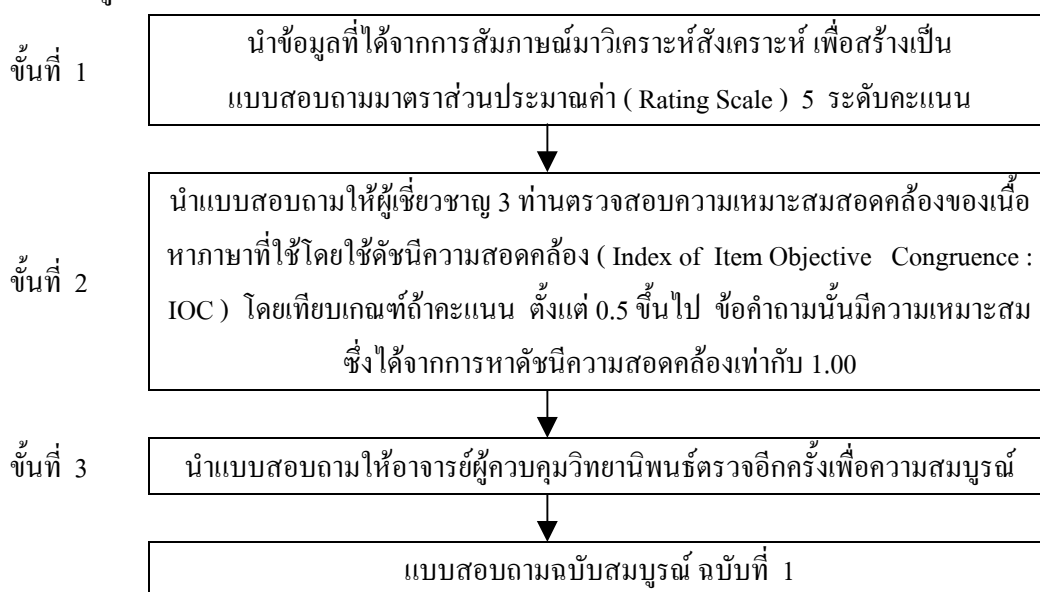
ข้อความเดิม	ผลการปรับปรุงแก้ไข
<p><u>เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม</u></p> <p>1. มีระบบการคัดเลือกครูอย่างเหมาะสม</p> <p>2. ให้สถาบันผลิตครูจัดทำหลักสูตรวิชาจริยธรรมสำหรับครูโดยเฉพาะ</p>	<p>1. ต้องมีระบบการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นครู</p> <p>2. ต้องให้สถาบันผลิตครูและชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู</p>
<p><u>ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์</u></p> <p>ด้านการทำตัวเป็นที่รักสร้างความรู้สึกลดดภัย</p> <p>1. ยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา</p> <p>ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจงและอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ</p> <p>1. ใช้ถ้อยคำอธิบายเนื้อหา ต่อผู้เรียนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. ต้องปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา</p> <p>1. ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ</p>
<p><u>ข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครู ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u></p> <p>สถาบันผลิตครู</p> <p>1. จัดทำหลักสูตรจริยธรรมเป็นรายวิชา</p>	<p>1. ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง</p>
<p><u>แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์</u></p> <p><u>ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาในทางที่ดีขึ้น</u></p> <p>1. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูให้เหมาะสมกับสภาพสังคม</p>	<p>1. ให้หน่วยงานปฏิบัติกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาจริยธรรมให้ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง</p>

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านภาษาและด้านเทคนิคเคลฟาย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และที่ใช้โดยใช้แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วน 3 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

ขั้นที่ 4 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง และนำค่าที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมลงในแบบสอบถาม ถ้าต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นต้องปรับปรุง โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะ และทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 5 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อความสมบูรณ์อีกครั้ง

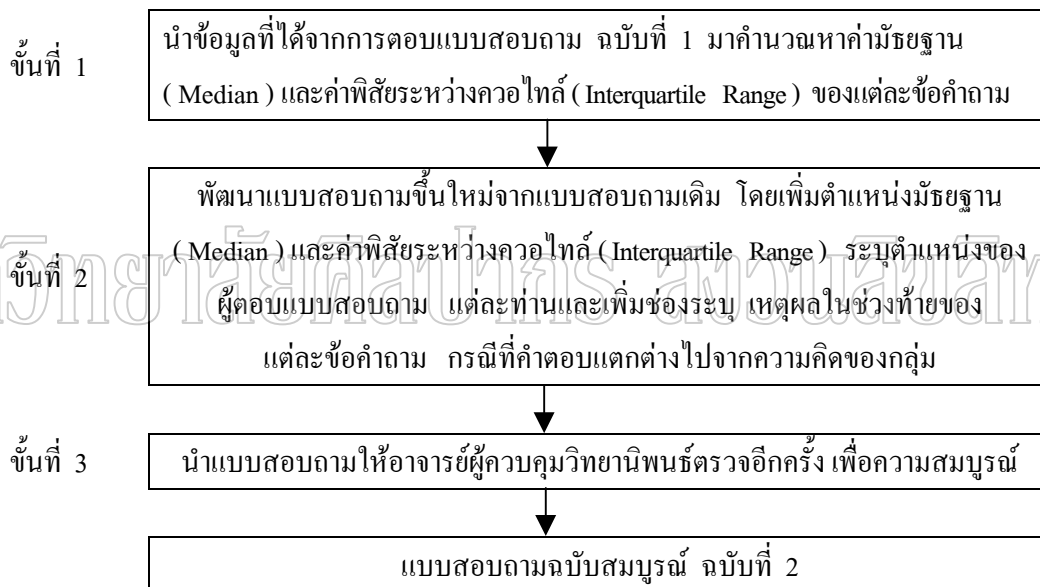
แผนภูมิที่ 3 : ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามฉบับที่ 2 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อคำถาม

ขั้นที่ 2 พัฒนาแบบสอบถามขึ้นใหม่จากแบบสอบถามเดิม โดยเพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระบุตำแหน่งของคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม แต่ละท่านในแบบสอบถามและเพิ่มช่องระบุเหตุผลในส่วนท้ายของแต่ละข้อคำถาม กรณีที่คำตอบแตกต่างไปจากความคิดของกลุ่ม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาแล้ว ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อความสมบูรณ์อีกครั้ง ซึ่งอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแล้ว มิได้ให้แก้ไขในประเด็นใด ๆ

แผนภูมิที่ 4: ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้
รอบที่ 1 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดำเนินการโดย

1.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครู นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถาบันผลิตครู กรรมการสถานศึกษาและผู้มีประสบการณ์ด้านจริยธรรมครู เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ พร้อมทั้งส่งข้อคำถามในการสัมภาษณ์ไปล่วงหน้า และประสานงานขอนัดวัน เวลา สถานที่ที่จะใช้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเทป

1.2 ขั้นสัมภาษณ์ ไปพบกลุ่มตัวอย่างในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548 ถึงเดือนมีนาคม 2548 ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย โดยกล่าวแนะนำตัวผู้วิจัย พร้อมกับขออนุญาตบันทึกเทปและจดบันทึกการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์ตามลำดับ

1.3 ขั้นปิดการสัมภาษณ์ เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลงกล่าวขอบคุณ พร้อมทั้งชี้แจงว่าเมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว จะนำแบบสอบถามมาให้ข้อมูลอีก 2 ครั้ง

รอบที่ 2 และ 3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามดำเนินการโดย

1.1 ประสานงานเพื่อนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูล

1.2 นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูล และนัดหมายวัน เวลา เพื่อมารับแบบสอบถามคืน

1.3 รับแบบสอบถามที่ให้ข้อมูลเสร็จแล้วจากกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนทั้ง 21 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครูเป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) จำนวน 21 ท่าน โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ วิเคราะห์โดยคำนวณค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ซึ่งใช้สูตรในการคำนวณ (นิภา เมธธาวิชัย 2542 : 59 – 61)

1. ค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมด เมื่อได้จัดเรียงตามลำดับ แต่ละข้อความใช้สูตร ดังนี้

$$\text{Mdn} = L + I \left[\frac{N/2 - F}{f_m} \right]$$

Mdn = ค่ามัธยฐานของข้อมูล

L = จุดจำกัดล่างที่แท้จริงของช่วงที่ Median ตกอยู่

N	=	จำนวนความถี่ทั้งหมด
I	=	อันตรภาคชั้น
F	=	ความถี่สะสมของชั้นที่น้อยกว่า Median
fm	=	ความถี่ของชั้น Median

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับ ควอไทล์ที่ 1 ของแต่ละข้อความ โดย $IR = Q_3 - Q_1$

$$Q_1 = L_0 + I \frac{(N/4 - F_1)}{F_2}$$

$$Q_3 = L_0 + I \frac{(3N/4 - F_1)}{F_2}$$

L_0 = จุดจำกัดล่างของชั้นที่มีควอไทล์ที่ต้องการทราบค่าอยู่

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

I = อันตรภาคชั้น

F_1 = ความถี่สะสมของชั้นที่อยู่ข้างควอไทล์แต่เป็นชั้นที่มีคะแนนน้อยกว่า

F_2 = ความถี่ของคะแนนในชั้นควอไทล์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล

1. ค่าอันตรภาคชั้นได้กำหนดให้มีความกว้างของช่วงคะแนน 1 คะแนน ดังนี้

0-1, 1-2, 2-3, 3-4, 4-5, ...

2. มัธยฐาน ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง แปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 0-1.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อความนั้น น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อความนั้น น้อย

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อความนั้น ปานกลาง

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อความนั้น มาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อความนั้น มากที่สุด

3. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยการคำนวณ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข้อความนั้น ๆ มีความสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่คำนวณได้ในแต่ละข้อความ มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกันอันหนึ่งอันเดียวกัน

ผู้วิจัยนำคำตอบในรอบสุดท้าย (รอบที่ 3) ของกลุ่มตัวอย่างมาสรุปโดยนำข้อความ ที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยในระดับมากและมากที่สุด (ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป) และ มีความสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50) มาสรุปเป็นผลการวิจัยแนวโน้มน จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ตามเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรม ครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ แล้วนำเสนอในรูปแบบของ ตารางประกอบคำบรรยาย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบข้อคำถามการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสองประเภท คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 21 คน สำหรับแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามได้รับการตอบกลับสมบูรณ์ทั้ง 21 คน คิดเป็นร้อยละร้อย โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ไปสร้างแบบสอบถามรอบที่ 1 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยเพิ่มตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไว้ในรอบที่ 1 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์ด้วยค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยนำข้อมูลที่มีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50 มาสรุปเป็นแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

การวิเคราะห์ข้อมูลหาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลสองตอน ตอนที่หนึ่ง สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมโดยใช้ค่าร้อยละ ตอนที่สอง แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ที่ได้จากแบบสอบถามโดยคำนวณค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ดังรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็น การวิเคราะห์ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครู โดยใช้ค่าสถิติ การแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	17	80.95
หญิง	4	19.05
รวม	21	100
อายุ		
41 - 50 ปี	3	14.28
51 - 60 ปี	9	42.86
61 ปี ขึ้นไป	9	42.86
รวม	21	100
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	3	14.28
ปริญญาโท	12	57.14
ปริญญาเอก	6	28.58
อื่นๆ	-	-
รวม	21	100
เคยมีประสบการณ์หรือผลงานที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครู		
ไม่เคย	-	-
เคย 11 – 20 ปี	1	4.76
เคย 21 ปี ขึ้นไป	20	95.24
รวม	21	100

จากตารางที่ 3 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95 เป็นหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 มีอายุระหว่าง 51- 60 ปี และ 61 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 และมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.28 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.14 และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.28 ด้านเคยมีประสบการณ์หรือผลงานที่เกี่ยวข้อง

กับจริยธรรมครูของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์หรือผลงานในการทำงานอยู่ระหว่าง 21 ปี ขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.24 และมีประสบการณ์หรือผลงานในการทำงานระหว่าง 11 – 20 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.76

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมครู เพื่อหาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นหลัก คือ เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ แนวทางพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และหาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับ ดังนี้

1. เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นมาตรฐานหรือบรรทัดฐานในการตัดสินความประพฤติของครู เพื่อให้ครูมีจริยธรรมที่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน พบว่า เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์จะต้องมีระบบการคัดสรรบุคคลที่จะมาเป็นครูเพื่อให้ได้ครูดี โดยที่สถาบันผลิตครูและชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ นักศึกษาคูได้ฝึกฝนจนเกิดจิตสำนึก และความตระหนักในบทบาทของความเป็นครู มีความศรัทธาในวิชาชีพ ดังที่ประวิณ ฦ นคร (2548) กล่าวว่า ครูที่มีจริยธรรมที่พึงประสงค์จะต้องมีจิตสำนึกในตนเอง ต้องตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของความเป็นครู เป็นผู้มีความคุณธรรมและมีจรรยาบรรณ มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามกฎหมาย และมีความสอดคล้องกัน ดังที่ศักดิ์ชัย ทรัพย์อ้อม (2548) กล่าวว่า การพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์นั้น จริยธรรมครูต้องมีความเป็นสากลและสอดคล้องกับอิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์ ครูต้องมีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ มีวิสัยทัศน์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น มีความศรัทธาในวิชาชีพว่าครูเป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพของคนให้สังคม สามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิดและนำความคิดทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน เป็นผู้ครองตนที่ดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตความเป็นไทยไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม และมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และมีความสอดคล้องกัน ดังที่อาณัติ วงศ์โกสิตกุล (2548) กล่าวว่า ลักษณะของจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ครูต้องมีความศรัทธาในวิชาชีพว่า อาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ เป็นอาชีพที่คนในสังคมความคาดหวังไว้สูง

อาชีพหนึ่ง และยกย่องครูเป็นปูชนียบุคคล ต้องให้ครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา และมี การประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของครูอย่างต่อเนื่อง

2. ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมมีความคิดเห็น สอดคล้องกัน พบว่า

2.1 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก และสร้าง ความรู้สึกปลอดภัยและให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ ได้แก่ ครูต้องประพฤติและปฏิบัติตนตามหลัก คำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ มีความรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนได้ประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา ผู้เรียน ให้ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ ดังที่พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (2548) กล่าวว่า ผู้ที่เป็นครูต้อง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา ครูต้องมีศีลธรรม มีสติ ต้องหมั่นฝึกฝนตนเอง และประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลอื่น คนเป็นครูเป็นผู้ที่มีใจสูง เป็น ผู้มีอุดมการณ์เสียสละอยู่ในใจมาตั้งแต่เบื้องต้น

2.2 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีความสามารถในการรับภาระงาน ที่หนัก และยากลำบากต่อการจัดการเรียนการสอน การอบรมและการปฏิบัติหน้าที่และการ พัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ครูมีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิต และมีสุขภาพจิตที่ดี มีความมุ่งมั่น ปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย เป็นผู้อุทิศเวลาตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผลประโยชน์จาก ผู้เรียนและบุคคลอื่น มีความสามารถจัดการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ สามารถชี้แนะ ผู้เรียนให้มองตนเองเป็น ทั้งในด้านการเรียน และการพัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิตและ วัฒนธรรมอันดีงามของสังคม เป็นผู้แสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ อยู่ เสมอ เพื่อนำความรู้มาใช้จัดการเรียนรู้ให้ทันกับโลกปัจจุบัน ดังที่ยิ่ง กิรติบุรณะ (2548) กล่าวว่า ครูที่ดีต้องหมั่นแสวงหาความรู้ เพื่อนำความรู้ใหม่ๆ มาใช้จัดการเรียนการสอน ต้อง แสวงหาความรู้และกลวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้สอนศิษย์ของตนให้มีความรู้และมีความ ประพฤติดี ครูไม่ใช่ผู้ที่มีหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว ยังต้องอบรมขัดเกลาผู้เรียนให้เป็นคนดี ของสังคมด้วย และสอดคล้องกับลิขิต กาญจนภรณ์ (2548) กล่าวว่า ครูที่ดีต้องรู้ขอบเขต หน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครูด้วยความรับผิดชอบ

2.3 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีบุคลิกภาพดี มีความรู้รอบ รู้ลึก ในเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน มีภูมิปัญญา มีความกระตือรือร้นและฝึกฝนปรับปรุงตนเองอยู่ เสมอ ได้แก่ ครูต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเองได้ แต่งกายเป็นแบบอย่างต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น มีการพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้า เพิ่มพูนเพื่อจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เป็นผู้มิวิสัยทัศน์ยอมรับและพัฒนาตนเองให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังที่วิลาศลักษณ์ ชิววัณลี (2548) กล่าวว่า ครูต้องมีบุคลิกภาพดี

เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี รักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเองได้ สามารถวางตัวปรับตัวได้ดี เข้ากับสภาวะของโลกที่เปลี่ยนแปลง เพื่อนร่วมงานและศิษย์เห็นว่าเป็นบุคคลที่น่าเข้าไปคบหาสมาคมด้วยความสบายใจ ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร

2.4 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีวาทีศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้มีความรู้และมีความเข้าใจ ได้แก่ ครูตั้งใจสอนและฝึกอบรมผู้เรียน ให้มีความเข้าใจตามหลักวิชาชีพครู พูดอธิบายหรืออบรมผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง โดยใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ มีวิธีการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง ใช้การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนสนใจเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ดังที่เสนห์ เจริญศักดิ์ (2548) กล่าวว่า ต้องสอนชี้ชัดในเนื้อหาโดยไม่ปิดบัง ใช้วิธีการถ่ายทอด อบรมสั่งสอนที่เร้าใจ ให้ศิษย์มีความรู้ความเข้าใจแจ่มแจ้ง และกล้าแสดงออก

2.5 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ได้แก่ ครูต้องมีจิตภีบาล รู้จักให้อภัย สามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และข่มจิตใจตนเองได้ เป็นผู้มีเหตุผลและปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ มองกระบวนการต่าง ๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนสร้างกระบวนการคิดและสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียน และไม่เบียดเบียนต่อการซักถาม ดังที่สุวรรณ เรือนอินทร์ (2548) กล่าวว่า ครูดีมีความปรารถนาดีต่อศิษย์ เมื่อศิษย์เข้าพบหรือได้เข้าไปใกล้ย่อมเป็นที่รัก ผู้เป็นครูต้องสามารถจัดการอารมณ์ของตนเองได้ดี ไม่มีอาการป่วยทางจิตใจ เป็นผู้มีเหตุผลในการพิจารณาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ และมีความสอดคล้องกัน ดังที่ศักดิ์ชัย ทรัพย์อ้อม (2548) กล่าวว่า การถ่ายทอดความรู้การสอนของคริสตศาสนาครูจะต้องมีจิตภีบาล คือ เป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตาเอาใจใส่ช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จนกระทั่งประสบความสำเร็จ

2.6 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ ครูต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ และมีแบบวัดผลการเรียนรู้ที่สามารถตรวจสอบได้ ในการสอนต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ ใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และมีการบูรณาการในเนื้อหาสาระที่สอนสามารถอบรมและจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี สามารถให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำชี้แนะอย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียนจนเกิดองค์ความรู้หรือแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้ต่อผู้เรียน ต้องหมั่นศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการใหม่ ๆ และนำความรู้มาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ ดังที่ อาณัติ วงศ์โกสิตกุล (2548)

กล่าวว่า ครูต้องจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ต้องวัดและประเมินผลผู้เรียนและแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้และเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ รวมทั้งต้องแนะนำการค้นคว้าด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามความสนใจต่อทำกิจกรรมต่าง ๆ และใช้อินเตอร์เน็ตค้นคว้าหาความรู้อย่างปลอดภัย

2.7 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร ได้แก่ ครูต้องประพฤติและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น สามารถป้องกันและจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติไปในทางเสื่อมเสีย สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ชี้แนะพัฒนาผู้เรียน สอนและกล่อมเกล่าผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจ รู้จักให้อภัย มีความกตัญญู ดังที่สายเกษม ตรีวิสุวเทย์ (2548) กล่าวว่า สังคมไทยยังขาดคนที่มีระเบียบวินัยอีกมาก ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน สามารถถ่ายทอดและอบรมผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ รู้จักการรอคอยไม่แข่งคิวไม่ฟุ้งเฟ้อและใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ครูที่ดีนั้นจะเป็นผู้ให้ด้วยความจริงใจโดยไม่หวังผลใด ๆ เป็นสิ่งตอบแทนจนเกินควร ปัจจุบันมีครูจำนวนไม่น้อยที่เอาวิชาชีพครูมาหากินเอากำไร ก่อให้เกิดการแข่งขันในเด็กสูง เด็ก ๆ ต้องเรียนพิเศษมากขึ้นทำให้ครอบครัวลำบาก อาจนำไปสู่การประพฤติแบบผิด ๆ และเกิดนิสัยเอาดีเอาเด่น เอาเปรียบกันจนไม่รู้จักรู้การให้ ซึ่งข้อนี้เป็นอันตรายอย่างยิ่งของเยาวชนของชาติ ครูจะต้องมีความเข้าใจในตัวเด็กตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ ช่วยเหลือเด็กที่ขาดแคลนและด้อยโอกาส ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากเด็กหรือบุคคลอื่น

3. แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน พบว่า แนวทางพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) กระทรวงศึกษาธิการ 2) สถาบันผลิตครู 3) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ครูสภา และ 6) สถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ ต่อกระทรวงศึกษาธิการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน พบว่า กระทรวงศึกษาธิการต้องกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็นครูชัดเจน มีมาตรการคัดเลือกบุคคลเป็นครูชัดเจน สามารถปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส ให้สถาบันผลิตครูมีหลักสูตรสร้างจิตสำนึก และพัฒนาจริยธรรมครูแก่นักศึกษาคูทุกภาคเรียน เพื่อให้ได้ครูที่มีทัศนคติที่ดี มีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพ จัดทำหลักสูตร

พัฒนาจริยธรรมและติดตามประเมินผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีมาตรฐานการใช้ระเบียบวินัยที่เชื่อถือได้ ยกย่องเชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู สร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลพฤติกรรมครู และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้ประพฤติตนเป็นตัวอย่างด้านจริยธรรมแก่ครูอย่างจริงจัง ดังที่สุณีย์ มงคลวิทย์ (2548) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการ ต้องพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ต้องมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการพัฒนาจริยธรรมครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างจิตสำนึกและอุดมการณ์ในวิชาชีพให้ครูตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของครู โดยที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมของครูไว้ให้ชัดเจน โดยให้หน่วยงานระดับปฏิบัติหรือครูสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ ต่อสถาบันผลิตครู โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน พบว่า สถาบันผลิตครู ต้องจัดทำและพัฒนาหลักสูตรวิชาการพัฒนาจริยธรรมครูแก่นักศึกษาคูอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาคูเพื่อให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ต้องประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาคูและนำผลการประเมินมาพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องจริงจัง ดังที่สงบ ลักษณะ (2548) กล่าวว่า สถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูและอบรมครูให้บังเกิดคุณลักษณะที่พึงปรารถนาตามที่สังคมต้องการ และสอดคล้องกับศักดิ์ชัย นิรันดร์ทวี (2548) กล่าวว่า ต้องสอดแทรกการพัฒนาจริยธรรมครูแก่นักศึกษาคูในวิชาต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนทำกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมต่าง ๆ เช่น ประเพณีไหว้ครู การอุปสมบทภาคฤดูร้อน การออกค่ายอาสาพัฒนา เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษามีจิตสำนึกและเป็นครูที่ดี เป็นที่พึ่งแห่งตนและชุมชนได้ สถาบันผลิตครูต้องตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการผลิตครูที่ดีนั้นจะเป็นครูแบบไหน

แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ ต่อสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน พบว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริมสร้างจริยธรรมครูโดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ จัดทำคู่มือการปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียนให้ครูรู้วินัยครูผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ และต้องประเมินมาตรฐานจริยธรรมครู

อย่างเป็นระบบ ดังที่พะยอม แก้วกำเนิด (2548) กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริมสร้างจริยธรรมครู โดยใช้รูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ให้มีการจัดทำคู่มือหรือเอกสารการปฏิบัติตนเป็นครูดี และต้องติดตามประเมินผลยกย่องเชิดชูเกียรติครูดีในเชิงประจักษ์ด้วย

แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ต้องกำกับหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาสอดคล้องดูแล และรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมอย่างเป็นระบบสม่ำเสมอ ดังที่สายเกษม ตรีวิศวะเวทย์ (2548) กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องวางแนวทางการปฏิบัติแก่หน่วยงานระดับปฏิบัติ เพื่อพัฒนาจริยธรรมครูว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่อย่างไร ต้องมีแนวทางส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบแล้วทำการประเมินผลด้วยว่าผลการพัฒนานั้นเป็นอย่างไร เพราะสังคมต้องการครูดีมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนคอยอบรมดูแลความประพฤตินักเรียนให้พ้นจากทางเลี้ยว

แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ ต่อคุรุสภา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน พบว่า คุรุสภา ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ โดยกำหนดแนวทางการส่งเสริมครูให้มีจริยธรรมที่พึงประสงค์ รณรงค์ส่งเสริมโดยใช้การจัดอบรมหรือสัมมนาให้ครูมีจริยธรรม ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่จรรยาบรรณครูเป็นรูปธรรมให้ครูทราบในสื่อต่าง ๆ มีมาตรการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีจริยธรรมที่พึงประสงค์ รณรงค์ลดการสนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ้งเฟ้อที่ทำให้ครูมีหนี้สินและกระทำผิดในด้านต่าง ๆ ต้องทำการประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติครูดีในเชิงประจักษ์ ดังที่ พระวิบูลธรรมภรณ์ (2548) กล่าวว่า คุรุสภา ต้องให้ความสำคัญกับความเป็นครู และต้องให้ครูมีขันติต่อสิ่งที่จะทำตามคุณสมบัติของความ เป็นครูที่ดี ทั้งนี้ต้องสร้างบริบทที่ดีให้กับสังคมครูด้วย และสอดคล้องกับสุวรรณ เรือนอินทร์ กล่าวว่า คุรุสภา ต้องรณรงค์ให้ครูประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพครู ช่วยเหลือครูโดยจัดสวัสดิการช่วยเหลือครูที่มีรายได้น้อยหรือมีหนี้สิน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยสุจริตในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ครูมีขวัญและกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่

แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ ต่อสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

พบว่า สถานศึกษา ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่พึงงาม ให้รางวัลและยกย่องชื่นชมครูที่ดี ต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ ดังที่ประเวณี ณ นคร (2548) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องดูแลเอาใจใส่ให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม โดยให้มีจิตสำนึกของความเป็นครู กำหนดให้จริยธรรมของครูเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาความดีความชอบ และประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูดีประจำปี ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูด้วย

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันกับแนวโน้มนโยบายจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า พบว่า แนวโน้มนโยบายจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าจะพัฒนาดีขึ้น จะต้อง มีหน่วยงานหรือองค์กรหลักที่เป็นเอกภาพที่ดูแลครู ดำเนินการ ดังนี้ ให้มีหน่วยงานหรือองค์กรหลักจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู เพื่อให้ครูได้รับการฝึกฝนอบรมด้านจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอทุกคน โดยให้หน่วยงานในระดับปฏิบัติจัดทำแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรมครูและมาตรการลงโทษที่เชื่อถือได้ ดังที่ศักดิ์ชัย ทรัพย์อัครมัย (2548) กล่าวว่า แนวโน้มนโยบายจริยธรรมครูจะพัฒนาดีขึ้น ต้องมีหน่วยงานหลักจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เป็นครูที่ดีมีวิสัยทัศน์ มีความชำนาญในด้านภาษาและเทคโนโลยี เป็นผู้พัฒนาตนเองแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้จัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนสถานศึกษายกย่องเชิดชูคุณูปการครู ให้ครูประพฤติปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ จรรยาบรรณครู มาตรฐานวิชาชีพครูและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 เป็นการนำผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรอบที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อหาแนวโน้มนโยบายจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า โดยคำนวณค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตามประเด็นหลัก คือ 1)เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู 2)ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ 3)แนวทางพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ซึ่งเป็นมาตรฐานในการตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ให้เป็นแบบอย่างที่ดีและมีจิตสำนึกของความเป็นครู สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุรุสภา

และสถานศึกษา เพื่อใช้ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพครู ให้มีจริยธรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1 ต้องตระหนักในบทบาท และคุณค่าของความเป็นครู.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องมีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตนตามกฎหมาย.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. ต้องศรัทธาในวิชาชีพครูว่า เป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพของคนให้สังคม.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
6. ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครู.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
7 ต้องเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิตความเป็นไทย ไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยมและมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
8. ต้องให้สถาบันผลิตครูและชุมชน มีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
9. ต้องมีการอบรม/สัมมนาหรือประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นครูอย่างต่อเนื่อง..	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
10. ต้องทำหน้าที่ผู้นำทางความคิดและนำความคิดทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน.....	4.63	0.87	มากที่สุด	สอดคล้อง
11. ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น.....	4.27	1.23	มาก	สอดคล้อง
12. จริยธรรมครูต้องเป็นสากลและสอดคล้องกับอิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์.....	4.19	1.31	มาก	สอดคล้อง
รวม	4.74	0.76	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4 พบว่า เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 อยู่ระดับมาก

ที่สุด (Mdn = 4.74, IR = 0.76) และพบข้อความที่แสดงความคิดเห็นด้านเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภาและสถานศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินลักษณะจริยธรรมครู เพื่อให้กระบวนการพัฒนาจริยธรรมครู สามารถสนองต่อกระบวนการจัดการศึกษาของไทย ดังนี้ เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันอยู่ระดับมากที่สุด ให้ครูตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู (Mdn = 4.98, IR = 0.52) รองลงมาอยู่ระดับมากที่สุด ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู และมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ (Mdn = 4.92, IR = 0.58) รองลงมาอยู่ระดับมากที่สุด ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครูให้มีจริยธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามกฎหมาย และมีความศรัทธาในวิชาชีพครูว่าเป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพของคนที่สังคม และเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิตความเป็นไทยไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย (Mdn = 4.84, IR = 0.66) รองลงมา อยู่ระดับมากที่สุด ต้องให้สถาบันผลิตครูและชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรพัฒนา จริยธรรมครู โดยให้มีการอบรมและสัมมนาหรือประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่เป็นครูอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.75, IR = 0.75) รองลงมา ครูต้องสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิดและนำความคิดทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน (Mdn = 4.63, IR = 0.87) รองลงมาอยู่ระดับมาก ครูต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น (Mdn = 4.27, IR = 1.23) และรองลงมาอยู่ระดับมาก ต้องพัฒนาจริยธรรมครูให้เป็นสากลและสอดคล้องกับอิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์ (Mdn = 4.19, IR = 1.31)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ผู้เป็นครูที่ดีจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติของครูเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นเหตุให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้ และผู้อื่นมีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู เกี่ยวกับพฤติกรรมครูที่แสดงออกและเป็นตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกปลอดภัยและให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ 2) ด้านมีความสามารถรับภาระงานที่หนักและยากลำบากในการจัดการเรียนการสอน การอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ 3) ด้านมีบุคลิกภาพดีมีความรู้รอบรู้ลึกในเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน มีภูมิปัญญา มีความกระตือรือร้นและฝึกฝนปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ 4) ด้านมีวาทศิลป์ ชี้แจงและอธิบายให้มีความรู้และมีความเข้าใจ 5) ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่อกิริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น 6) ด้านมีความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ 7) ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียน

หรือบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภาและสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมีจริยธรรม และเป็นทรัพยากรบุคคลที่สร้างศรัทธาต่อสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังตารางที่ 5 ถึงตารางที่ 11 (ดูรายละเอียดหน้า 74 ถึงหน้า 78) ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า ด้านการทำตัวเป็นที่รักสร้างความรู้สึกลดอคถ์และให้ความอบอุ่น แก่ศิษย์ ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 21$) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1. ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้.....	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องสามารถสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นแก่ผู้เรียนและคุ้มครองผู้เรียนได้.....	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.77	0.73	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 6 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในทศวรรษหน้า ด้านมีความสามารถรับภาระงานที่หนักและยากลำบาก ในการจัดการเรียนการสอน การอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 21$) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1. ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องมีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิต และมีสุขภาพจิตดี.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง

4. ต้องอุทิศเวลา ตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผล ประโยชน์.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
6. ต้องชี้แนะผู้เรียนให้มองตนเองเป็น ในด้าน การเรียนการพัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิตและ วัฒนธรรมอันดีงามของสังคม.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. ต้องแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยีและ วิทยาการต่าง ๆ.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.91	0.59	4.62	0.59

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์

ในทศวรรษหน้า ด้านมีบุคลิกภาพบุคลิกภาพ และพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ
ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
1. ต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้า เพิ่มพูนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ..	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. ต้องยอมรับและพัฒนาตน ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลก.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 8 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ใน
ทศวรรษหน้า ด้านมีวาทศิลป์ ชี้แจงและอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความเข้าใจ
ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
1. ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจ เห็นคุณค่าของการเรียนรู้.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียน จนเกิดความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. ต้องสอนและฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความเข้าใจ ตามหลักวิชาชีพครู.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
6. ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ.....	4.55	0.95	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.79	0.71	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ใน
ทศวรรษหน้า ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่อกิริยาอันก้าวร้าว
รุนแรงของผู้อื่น ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
1. ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์ และ จิตใจตนเองได้.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องมีเหตุผลและปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องไม่เบือนหน้าต่อการซักถาม เพื่อการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนและผู้อื่น.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องมีจิตกิบาล รู้จักให้อภัยและข่มจิตใจตนได้....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
5. ต้องมองกระบวนการต่างๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอน สร้างกระบวนการคิด.....	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.82	0.68	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 10 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ใน
ทศวรรษหน้า ด้านมีความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอน
อย่างเป็นระบบ ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
1. ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดผล การเรียนรู้ ให้สามารถตรวจสอบได้.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการ และ เทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงในการ จัดการเรียนรู้อยู่เสมอ.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และ บูรณาการในเนื้อหาที่ตนสอน.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องมีวิธีการให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำหรือ ชี้แนะอย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ หรือแสวงหาความรู้ใหม่ๆ.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. ต้องสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
6. ต้องมีความสามารถอบรมและจัดการเรียนรู้เป็น อย่างดี.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. ต้องเป็นครูมืออาชีพ.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
8. ต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.86	0.64	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 11 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือให้บุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ
1. ต้องประพฤติตนและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้ภัย รู้จักรเบี่ยงเบน มีความกตัญญูผู้มีพระคุณและมีความรับผิดชอบ	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ชี้แนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องป้องกันและขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติในทางเสื่อมเสีย.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.83	0.67	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 5 ถึง ตารางที่ 11 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุรุสภา และสถานศึกษา ควรนำไปใช้พัฒนาจริยธรรมครู เพื่อให้ครูมีจริยธรรมที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 1) ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านการทำตัวเป็นที่รักสร้างความรู้สึกลดภัยและให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ ให้ศิษย์ไว้วางใจ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.77, IR = 0.73) โดยเฉพาะประเด็นครูต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ประพฤติกปฏิบัติตลอดเวลา (Mdn = 4.92, IR = 0.58)
- 2) ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านมีความสามารถรับภาระงานที่หนักและยากลำบาก ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.91, IR = 0.59) โดยเฉพาะประเด็น ครูต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ครูด้วยหลักธรรม และหลักวิชาชีพ (Mdn = 4.98, IR = 0.52)
- 3) ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านบุคลิกภาพและพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.92, IR = 0.58) โดยเฉพาะประเด็นครูต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติตนเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความสำรวมในกิจกรรมรายทและดำรงตนเหมาะสมกับอาชีพครู (Mdn = 4.98, IR = 0.52)
- 4) ตัวบ่งชี้

จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านมีวาทศิลป์ ซึ่งแจ่มและอธิบายให้มีความรู้และมีความเข้าใจ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.79, IR = 0.71) โดยเฉพาะประเด็นครู ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนตระหนักเห็นความสำคัญของการศึกษา ไม่เบียดเบียนต่อการเรียนหรือแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ (Mdn = 4.92, IR = 0.58) 5) ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่อกิริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.82, IR = 0.68) โดยเฉพาะประเด็น ครูต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเองได้ทั้งในเวลาและนอกเวลาสอน ไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้เรียนหรือบุคคลอื่น มีความอดทนอดกลั้นต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน (Mdn = 4.92, IR = 0.58) 6) ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านมีความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.86, IR = 0.64) โดยเฉพาะประเด็น ครูต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ มีแผนการวัดผลการเรียนรู้อื่น ๆ และต้องศึกษาพัฒนาตนโดยการค้นคว้า วิจัยให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ (Mdn = 4.92, IR = 0.58) และ 7) ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือให้บุคคลอื่น ไปในทางที่ถูกต้องควร โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.83, IR = 0.67) โดยเฉพาะประเด็น ครูต้องประพฤติตนและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้ภัย รู้จักการแบ่งปัน มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตน (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาจริยธรรมที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภาและสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาจริยธรรมครูให้มีมาตรฐานวิชาชีพที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่สังคมประเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อเสนอแนะด้านแนวทางการพัฒนา
จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามระดับความคิดเห็นของ
กลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
กระทรวงศึกษาธิการ				
1. ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นตัวอย่าง ด้านจริยธรรมแก่ครูอย่างจริงจัง.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ควรกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่ เป็นครูให้ชัดเจน และติดตามผลการปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องกำหนดให้สถาบันผลิตครู มีหลักสูตรสร้าง จิตสำนึก และพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. ต้องฟื้นฟูทัศนคติและจิตสำนึกบุคคลต่อวิชาชีพ ครู.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
6. ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญกำลังใจ แก่ครู.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. ต้องมีมาตรการที่จะคัดเลือกบุคคลที่เป็นครู ชัดเจนและปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด และโปร่งใส.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
8. ต้องมีมาตรฐานใช้ระเบียบวินัยชัดเจนเชื่อถือได้	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
9. ต้องสร้างกลไก ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ดูแลพฤติกรรมครู.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
สถาบันผลิตครู				
1. ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของ นักศึกษาครูและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูและอบรมหรือ สอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาครู เพื่อให้มี จริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อความ	มัชฌมฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
สถาบันผลิตครู (ต่อ) 4. ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่าง ต่อเนื่องทุกภาคเรียน.....	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา 1. ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่ โรงเรียน.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องให้ครูผู้วินัยครู ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ เอกสารอื่น ๆสู่โรงเรียนสม่ำเสมอ.....	4.63	0.87	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริม สร้างจริยธรรมครู โดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ.....	4.55	0.95	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่าง เป็นระบบ.....	4.55	0.95	มากที่สุด	สอดคล้อง
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1. ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมใน รูปแบบต่าง ๆ.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ให้ สอดคล้องดูแลครูให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบ และสม่ำเสมอ.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการ พัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง
คุรุสภา 1. ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครู ให้ สอดคล้องกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติใน เชิงประจักษ์.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมครูให้มี จริยธรรมที่พึงประสงค์.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อความ	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
ครูสภา (ต่อ)				
4. ต้องลดการสนับสนุนค่านิยม แห่งความฟุ้งเฟ้อที่จะทำให้ครูมีหนี้สิน.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
5. ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง
6. ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครูเป็นรูปธรรมในสื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ.....	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง
7. ต้องรณรงค์ส่งเสริม /จัดอบรม /สัมมนาให้ครูมีจริยธรรม.....	4.63	0.87	มากที่สุด	สอดคล้อง
สถานศึกษา				
1. ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
3. ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่ดีงาม.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. ต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูให้รางวัลและลงโทษตามความเหมาะสม.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.78	0.72	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 12 พบว่า แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะ สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภา และสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ระดับมากที่สุด (Mdn = 4.78, IR = 0.72) พบข้อความที่แสดงความคิดเห็น มีความสอดคล้องกัน ดังนี้ 1) กระทรวงศึกษาธิการ โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน กับแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู อยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็น กระทรวงศึกษาธิการ ต้องพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างด้านจริยธรรมแก่ครูอย่างจริงจัง (Mdn = 4.98, IR = 0.52) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ควร

กำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้เป็นครูให้ชัดเจนและติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมและกำหนดให้สถาบันผลิตครู มีหลักสูตรสร้างจิตสำนึก และพัฒนาจริยธรรมครู (Mdn = 4.88, IR = 0.62) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องยกย่อง เชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู และต้องฟื้นฟูทัศนคติและจิตสำนึกบุคคลต่อวิชาชีพ ครู (Mdn = 4.84, IR = 0.66) รองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด ต้องมีมาตรฐานการใช้ระเบียบ วินัยชัดเจนและเชื่อถือได้ ต้องมีมาตรการคัดเลือกบุคคลเป็นครูให้เหมาะสมกับวิชาชีพครู ชัดเจน โดยปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส (Mdn = 4.80, IR = 0.70) และ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องสร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแล การประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ครูตามหลักวิชาชีพ (Mdn = 4.75, IR = 0.75) 2) สถาบัน ผลิตครู โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันกับแนวทางพัฒนา จริยธรรมครู อยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นสถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู การอบรมหรือการสอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาคู เพื่อให้ให้นักศึกษามีจริยธรรมครูที่พึง ประสงค์และมีสมบัติของความเป็นครู และต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของ นักศึกษาคูและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.88, IR = 0.62) รองลงมาอยู่ในระดับ มากที่สุด ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู (Mdn = 4.80, IR = 0.70) รองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด ในสถาบันผลิตครูต้องจัดทำหลักสูตรวิชาจริยธรรมครูอย่าง ต่อเนื่องทุกภาคเรียน (Mdn = 4.69, IR = 0.81) 3) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันกับ แนวทางพัฒนาจริยธรรมครูอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน (Mdn = 4.75, IR = 0.75) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยต้องให้ครูรู้วินัยครูผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ เอกสารอื่น ๆ สู่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ (Mdn = 4.63, IR = 0.87) และรองลงมา อยู่ในระดับ มากที่สุด ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ จัดทำโครงการเสริมสร้างจริยธรรมครู โดยใช้ รูปแบบวิธีการต่าง ๆ และให้ทำการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ (Mdn = 4.55, IR = 0.95) 4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มี ความคิดเห็นสอดคล้องกันกับแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู อยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดส่องดูแลครู ให้มีจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ (Mdn = 4.84, IR = 0.66) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ (Mdn = 4.75, IR = 0.75) และรองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องกำหนดนโยบายและแผนงานหรือโครงการ

พัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.69, IR = 0.81) 5) ครูสภา โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันกับแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู อยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นครูสภา ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ (Mdn = 4.92, IR = 0.58) รองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติในเชิงประจักษ์ และต้องลดการสนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ้งเฟ้อที่จะทำให้ครูมีหนี้สิน (Mdn = 4.88, IR = 0.62) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องกำหนดแนวทางส่งเสริมครูให้มีจริยธรรมที่พึงประสงค์ (Mdn = 4.84, IR = 0.66) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ (Mdn = 4.80, IR = 0.70) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครูเป็นรูปธรรมในสื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ (Mdn = 4.75, IR = 0.75) และรองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องรณรงค์ส่งเสริมการจัดอบรมหรือสัมมนาให้ครูมีจริยธรรม (Mdn = 4.69, IR = 0.81) 6) สถานศึกษา โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน กับแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู อยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นสถานศึกษา ต้องให้ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู (Mdn = 4.98, IR = 0.52) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี และต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ให้รางวัลและลงโทษตามความเหมาะสม (Mdn = 4.92, IR = 0.58) และรองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่พึงประสงค์ (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีความคิดเห็น โดยภาพรวมสอดคล้องกันว่า แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าจะพัฒนาดีขึ้น จะต้องมีหน่วยงานหรือองค์กรหลักที่เป็นเอกภาพที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบครู กำหนดนโยบายหรือจัดทำแนวทางต่าง ๆ เพื่อพัฒนาครูให้ประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวิชาชีพครู ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่านิยมพื้นฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ตามระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (n = 21) ในรอบที่ 2

แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น ดังนี้	มัถฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ
1. จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง..	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง
2. ให้ครูหรือบุคคลที่จะมาเป็นครูได้รับการฝึกฝน อบรมหรือสัมมนาอย่างสม่ำเสมอทุกคน.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น ดังนี้	มัถฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับ ความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ
3. ให้นำหน่วยงานระดับปฏิบัติจัดทำแนวทางการ พัฒนาจริยธรรมครูให้ชัดเจนนำไปปฏิบัติได้จริง	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
4. มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรม และมาตรการลงโทษเข้มงวด เชื่อถือได้.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง
รวม	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 13 พบว่า แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.84, IR = 0.66) และพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นไว้ แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง และให้ครูได้รับการฝึกฝนอบรมหรือสัมมนาด้านจริยธรรมครูอย่างสม่ำเสมอทุกคน (Mdn = 4.88, IR = 0.62) รองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด ให้นำหน่วยงานระดับปฏิบัติจัดทำแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูให้ชัดเจน มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรมครู และมาตรการในการลงโทษเข้มงวด เชื่อถือได้ (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 3 เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยเพิ่มตำแหน่งมัชฌิมา ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งค่าตอเบติมของกลุ่มตัวอย่างแต่ละท่าน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยคำนวณค่ามัชฌิมา และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามประเด็นหลัก คือ 1) เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู 2) ตัวบ่งชี้ลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ 3) แนวทางพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับ ดังนี้ (ดูรายละเอียดในตารางที่ 14 ถึงตารางที่ 23 หน้า 87 ถึงหน้า 111)

เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ เป็นมาตรฐานที่กำหนดสิ่งที่จำเป็นสำหรับจริยธรรมครู เพราะผู้ประกอบวิชาชีพครูแต่ละบุคคล ย่อมมีระดับของความเป็นครูที่แตกต่างกัน เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภาและสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู ให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูใช้ประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครูด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1 ต้องตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง	ระบบคัดสรรครูต้องเชื่อถือได้
2 ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3 ต้องมีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4 ต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตนตามกฎหมาย.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5 ต้องศรัทธาในวิชาชีพครูว่าเป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพคน ให้สังคม.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
6 ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครู.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
7 ต้องเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิตความเป็น ไทย ไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม และมีเอกลักษณ์ของ ความเป็นไทย.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
8 ต้องให้สถาบันผลิตครู และชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำ หลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัชฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
9. ต้องทำหน้าที่ผู้นำทางความคิดและนำความคิดทาง ทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	
10. ต้องมีการอบรม/สัมมนาหรือประเมินผลการประพฤติ ปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	
11. ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น.....	4.55	0.95	มากที่สุด	สอดคล้อง	
12. จริยธรรมครูต้องเป็นสากลและสอดคล้องกับอิทธิพล แห่งกระแสโลกาภิวัตน์.....	4.45	1.05	มาก	สอดคล้อง	
รวม	4.79	0.71	มากที่สุด	สอดคล้อง	

จากตารางที่ 14 พบว่า เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.79, IR = 0.71) และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัชฐาน ได้ดังนี้

1. ต้องตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู (Mdn = 4.98, IR = 0.52)
2. ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู (Mdn = 4.95, IR = 0.55)
3. ต้องมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ต่อผู้เรียน และงานที่ปฏิบัติ (Mdn = 4.92, IR = 0.58)
4. ต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีความเห็นสอดคล้องกัน พบว่า การกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นมาตรการหนึ่งที่ใช้ควบคุมความประพฤติ ในการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพครูด้วย (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
5. ต้องศรัทธาในวิชาชีพครูว่า เป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพคนให้สังคม (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
6. ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครู นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นสอดคล้องกัน พบว่า ระบบคัดสรรครูจะต้องโปร่งใส เชื่อถือได้ เพราะจะต้องคัดเลือกบุคคลที่มีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู (Mdn = 4.84, IR = 0.66)
7. ต้องเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิตความเป็นไทย ไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย (Mdn = 4.84, IR = 0.66)
8. ต้องให้สถาบันผลิตครูและชุมชน มีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู (Mdn = 4.75, IR = 0.75)
9. ต้องทำหน้าที่ผู้นำทางความคิด และนำความคิดทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน (Mdn = 4.75, IR = 0.75)
10. ต้องมีการอบรม / สัมมนาหรือประเมินผล การประพฤติปฏิบัติตนของผู้เป็นครูอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.75, IR = 0.75)
11. ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น (Mdn = 4.55, IR = 0.95)
12. จริยธรรมครูต้องเป็นสากล และสอดคล้องกับอิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์ (Mdn = 4.45, IR = 1.05)

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ เป็นสิ่งที่ใช้กำหนดและควบคุมความประพฤติ การปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครู ที่แสดงออกมาเป็นตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการทำตัวเป็นที่รักสร้างความรู้สึกลดภัย และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ 2) ด้านมีความสามารถรับภาระงานที่หนักและยากลำบาก ในการจัดการเรียนการสอน การอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ 3) ด้านมีบุคลิกภาพดี มีความรู้รอบ รู้ลึกในเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน มีภูมิปัญญา มีความกระตือรือร้น และฝึกฝนปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

4) ด้านมีวาทศิลป์ ชี้แจง อธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความเข้าใจ 5) ด้านมีความหนักแน่น
 อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ และต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น 6) ด้านมีความสามารถ
 จัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ 7) ด้านชักชวนหรือชี้แนะ
 ผู้เรียนหรือบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากร
 ทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุรุสภา และสถานศึกษา ใช้
 เป็นแนวทางพัฒนาครูให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นการประกันคุณภาพครูและผู้ที่
 เป็นครูให้กับสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้ (ดูรายละเอียด
 ตารางที่ 15 ถึง ตารางที่ 21 หน้า 91 - 97)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 15 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกปลอดภัย และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. ต้องสามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่น แก่ผู้เรียน และคุ้มครองผู้เรียนได้.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.83	0.67	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 16 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านความสามารถรับภาระงานที่หนัก ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างสมอต้นเสมอปลาย.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
3. ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. ต้องเป็นผู้มีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิต และมี สุขภาพจิตที่ดี.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5. ต้องอุทิศเวลา ตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผลประโยชน์.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
6. ต้องชี้แนะผู้เรียน ให้มองตนเองเป็นในด้านการเรียน การพัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิต และวัฒนธรรม อันดีงามของสังคม.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
7. ต้องแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยี และวิทยาการ ต่าง ๆ.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.91	0.59	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 17 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพและพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน และบุคคลอื่น.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้าเพิ่มพูน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. ต้องยอมรับและพัฒนาตน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลก.....	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5. ต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี.....	4.55	0.95	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 18 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจงและอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจ เห็นคุณค่า ของการเรียนรู้.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	ปัจจุบันต้องแนะนำให้ผู้เรียนแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองอย่างปลอดภัยด้วย
2. ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียน โดยไม่ปิดบัง.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่น และมั่นใจ ในตนเอง.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมี ส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5. ต้องสอน และฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความเข้าใจตาม หลักวิชาชีพครู.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
6. ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.87	0.63	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 19 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์ และจิตใจ ตนเองได้.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องมีเหตุผลและปัญหาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องไม่เบื่อบ่นต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และ สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียน และผู้อื่น.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. ต้องมีจิตกิบาล รู้จักให้อภัยและข่มจิตใจตนเองได้.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5. ต้องมองกระบวนการต่าง ๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนสร้างกระบวนการคิด	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.89	0.61	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 20 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอน
 อย่างเป็นระบบ ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดผลการเรียนรู้ ให้สามารถตรวจสอบได้.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยี ใหม่ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และบูรณาการ ในเนื้อหาที่ตนสอน.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. ต้องมีวิธีการให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำชี้แนะอย่างเป็น ระบบ แก่ผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ หรือแสวงหาความรู้ ใหม่ๆ.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5. ต้องมีความสามารถอบรมและจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
6. ต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
7. ต้องสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
8. ต้องเป็นครุมืออาชีพ.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.87	0.63	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 21 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือใช้บุคคลอื่น ไปในทางที่ถูก ที่ควร ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ กำหนด ดังนี้	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้จัก รู้จักการแบ่งปัน มีความกตัญญูผู้มีพระคุณ และมีความรับผิดชอบ.....	4.95	0.55	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องประพฤติตนและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องป้องกันและขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติในทางเสื่อมเสีย.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ ชี้แนะ เพื่อพัฒนาผู้เรียน.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.87	0.63	มากที่สุด	สอดคล้อง	

จากตารางที่ 15 ถึง ตารางที่ 21 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกันเหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกัน ดังนี้

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์โดยภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวกำหนดข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู และเป็นการประกันคุณภาพครู ดังนี้ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอดภัยและให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ พบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.83, IR = 0.67) และมีความสอดคล้องกัน ด้านความสามารถรับภาระงานที่หนักยากลำบาก ในการจัดการเรียนการสอน การอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.91, IR = 0.59) และมีความสอดคล้องกัน ด้านมีบุคลิกภาพดี มีความรู้รอบ รู้ลึกในเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน มีภูมิปัญญา มีความกระตือรือร้น และฝึกฝนปรับปรุงตนเองอยู่เสมออยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.75, IR = 0.75) และมีความสอดคล้องกัน ด้านใช้วาทศิลป์ ที่แจ่มและอธิบายให้มีความรู้ มีความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.87, IR = 0.63) และมีความสอดคล้องกัน ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.89, IR = 0.61) และมีความสอดคล้องกัน ด้านมีความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.87, IR = 0.63) และมีความสอดคล้องกัน และด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.87, IR = 0.63) และมีความสอดคล้องกัน ซึ่งแสดงรายละเอียดตัวบ่งชี้ จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในแต่ละด้าน

จากตารางที่ 15 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอดภัย และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า ให้ความเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา (Mdn = 4.95, IR = 0.55)
2. ต้องปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

3. ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้ (Mdn = 4.75, IR = 0.75)

4. ต้องสามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นแก่ผู้เรียน และคุ้มครองผู้เรียนได้ (Mdn = 4.75, IR = 0.75)

จากตารางที่ 16 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีความสามารถ รับภาระงานที่หนักยากลำบาก ในการจัดการเรียนการสอน การอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างทักษะและนิสัยที่ดีงาม และถูกต้องให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถโดยบริสุทธิ์ใจ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู (Mdn = 4.98, IR = 0.52)

2. ต้องมีความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย (Mdn = 4.98, IR = 0.52)

3. ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (Mdn = 4.92, IR = 0.58)

4. ต้องเป็นผู้มีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิตและมีสุขภาพทางจิตที่ดี (Mdn = 4.92, IR = 0.58)

5. ต้องอุทิศเวลา ตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผลประโยชน์ (Mdn = 4.92, IR = 0.58)

6. ต้องชี้แนะผู้เรียนให้มองตนเองเป็น ในด้านการเรียน การพัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

7. ต้องแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

จากตารางที่ 17 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพและพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ครูต้องพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพครู ด้านบุคลิกภาพ ครูต้องมีกระบวนการทัศนในการพัฒนาตนให้มีสมรรถภาพทางจิต และมีสุขภาพจิตดี มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตนให้ทันต่อวิทยาการของโลกในปัจจุบัน โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น (Mdn = 4.84, IR = 0.66)

2. ต้องรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจตนเอง (Mdn = 4.84, IR = 0.66)

3. ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้าเพิ่มพูนคุณภาพการจัดการเรียน การสอนอยู่เสมอ (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

4. ต้องยอมรับและพัฒนาคนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (Mdn = 4.69, IR = 0.81)

5. ต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี (Mdn = 4.55, IR = 0.95)

จากตารางที่ 18 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ใน ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบ ข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกัน โดย เรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ (Mdn = 4.92, IR = 0.58)

2. ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง (Mdn = 4.92, IR = 0.58)

3. ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

4. ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

5. ต้องสอน และฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความเข้าใจตามหลักวิชาชีพครู (Mdn = 4.84, IR = 0.66)

6. ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ (Mdn = 4.75, IR = 0.75)

จากตารางที่ 19 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านความหนักแน่น อดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ต่อกิริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรก และรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความ สอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และจิตใจของตนเองได้ (Mdn = 4.98, IR = 0.52)

2. ต้องมีเหตุผลและปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ (Mdn = 4.92, IR = 0.58)

3. ต้องไม่เบื้อหน้าต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น ต่อผู้เรียนและผู้อื่น (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

4. ต้องมีจิตภีบาล รู้จักให้อภัยและข่มจิตใจตนเองได้ (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

5. ต้องมองกระบวนการต่าง ๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนสร้างกระบวนการคิด (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

จากตารางที่ 20 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดผลการเรียนรู้ให้สามารถตรวจสอบได้ (Mdn = 4.95, IR = 0.55)

2. ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ และต้องใช้ความรู้ปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ (Mdn = 4.92, IR = 0.58)

3. ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และบูรณาการเนื้อหาที่ตนสอน (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

4. ต้องมีวิธีการให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำหรือชี้แนะอย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียน ให้เกิดองค์ความรู้หรือแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

5. ต้องมีความสามารถอบรม และจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี (Mdn = 4.88, IR = 0.62)

6. ต้องแจ้งจุดประสงค์ให้ผู้เรียนทราบ (Mdn = 4.84, IR = 0.66)

7. ต้องสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้ (Mdn = 4.84, IR = 0.66)

8. ต้องเป็นครูมืออาชีพ (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

จากตารางที่ 21 พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ด้านไม่ชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือใช้บุคคลอื่นไปในทางเลื่อมเสียด ครูจะต้องไม่แสวงหาประโยชน์ใด ๆ อันเป็นอามิสสินจ้างจากผู้เรียน หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการแสวงหาประโยชน์สำหรับตน โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้ภัย รู้จักการแบ่งปัน มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และมีความรับผิดชอบ (Mdn = 4.95, IR = 0.55)
2. ต้องประพฤติตน และวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น (Mdn = 4.92 , IR = 0.58)
3. ต้องป้องกันและขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติตนในทางเสื่อมเสีย (Mdn = 4.80, IR = 0.70)
4. สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ ชี้แนะเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

ข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภา และสถานศึกษา สำหรับใช้เป็นแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ชำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพครู มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องคล่องธรรมตามจรรยาวิชาชีพและกฎหมาย ดังตารางที่ 22

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 22 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

ข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนา จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
กระทรวงศึกษาธิการ					
1. ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นตัวอย่างด้าน จริยธรรมแก่ครูอย่างจริงจัง	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครู	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ควรกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็น ครูให้ชัดเจน และติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5. ต้องกำหนดให้สถาบันผลิตครูมีหลักสูตรสร้างจิตสำนึก และพัฒนาจริยธรรมครู	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
6. ต้องมีมาตรฐานการใช้ระเบียบวินัยชัดเจน เชื่อถือได้	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
7. ต้องฟื้นฟูทัศนคติ และจิตสำนึกบุคคลต่อวิชาชีพครู	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
8. ต้องมีมาตรการที่จะคัดเลือบุคคลที่เป็นครูชัดเจน และปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
9. ต้องสร้างกลไก ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล พฤติกรรมครู.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนา จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
สถาบันผลิตครู 1. ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู และอบรมหรือ สอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาครู เพื่อให้มีจริยธรรม ครูที่พึงประสงค์..... 2. ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของ นักศึกษาครูและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง..... 3. ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู..... 4. ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ทุกภาคเรียน.....	4.88 4.88 4.80 4.75	0.62 0.62 0.70 0.75	มากที่สุด มากที่สุด มากที่สุด มากที่สุด	สอดคล้อง สอดคล้อง สอดคล้อง สอดคล้อง	
สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 1. ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน..... 2. ต้องให้ครูรู้วินัยครู ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารอื่น ๆ สู่โรงเรียนสม่ำเสมอ..... 3. มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ.....	4.80 4.69 4.69	0.70 0.81 0.81	มากที่สุด มากที่สุด มากที่สุด	สอดคล้อง สอดคล้อง สอดคล้อง	

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนา จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ต่อ) 4. ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริมสร้าง จริยธรรมครูโดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ.....	4.63	0.87	มากที่สุด	สอดคล้อง	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1. ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ให้สอดคล้องดูแลครู ให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการพัฒนา จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
ครูสภา 1. ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับ จริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติในเชิงประจักษ์.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องลดการ สนับสนุนค่านิยม แห่งความฟุ่มเฟือยที่จะ ทำให้ครูมีหนี้สิน.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนา จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มัชฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่าง ควอไทล์ (IR)	ระดับความ คิดเห็น	ความคิดเห็น สอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
ครูสภา (ต่อ)					
4. ต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมครูให้มีจริยธรรม ที่พึงประสงค์.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
5. ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพ ครู อย่างเป็นระบบ.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
6. ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครูเป็นรูปธรรมในสื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ.....	4.75	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	
7. ต้องรณรงค์ส่งเสริม /จัดอบรม /สัมมนาให้ครูมีจริยธรรม	4.69	0.81	มากที่สุด	สอดคล้อง	
สถานศึกษา					
1. ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู.....	4.98	0.52	มากที่สุด	สอดคล้อง	
2. ต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ให้รางวัล และลงโทษตามความเหมาะสม.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่ดิงาม....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.83	0.67	มากที่สุด	สอดคล้อง	

จากตารางที่ 22 พบว่า ข้อเสนอแนะ ด้านแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันผลิตครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูสภาและสถานศึกษา โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกัน เหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.83, IR = 0.67) และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ

1. ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นอย่างด้านจริยธรรมแก่ครูอย่างจริงจัง (Mdn = 4.98, IR = 0.52)
2. ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู (Mdn = 4.92, IR = 0.58)
3. ควรกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้จะเป็นครูให้ชัดเจน และติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
4. จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
5. ต้องกำหนดให้สถาบันผลิตครูมีหลักสูตรสร้างจิตสำนึก และพัฒนา จริยธรรมครู (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
6. ต้องมีมาตรฐานการใช้ระเบียบวินัยชัดเจนและเชื่อถือได้ (Mdn = 4.84, R = 0.66)
7. ต้องฟื้นฟูทัศนคติและจิตสำนึกบุคคลต่อวิชาชีพครู (Mdn = 4.84, IR = 0.66)
8. ต้องมีมาตรการคัดเลือกบุคคลที่เป็นครูชัดเจนและปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส (Mdn = 4.80, IR = 0.70)
9. ต้องสร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมครู (Mdn = 4.75, IR = 0.75)

สถาบันผลิตครู

1. ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู การอบรมหรือสอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาครู เพื่อให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
2. ต้องมีการพัฒนาประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาครู และนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
3. ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู (Mdn = 4.80, IR = 0.70)
4. ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน (Mdn = 4.75, IR = 0.75)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน (Mdn = 4.80, IR = 0.70)
2. ต้องให้ครูรู้วินัยครูผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารอื่น ๆ สู่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ (Mdn = 4.69, IR = 0.81)
3. มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ(Mdn = 4.69, IR = 0.81)
4. ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริมสร้างจริยธรรมครู โดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ (Mdn = 4.63, IR = 0.87)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ (Mdn = 4.84, IR = 0.66)
2. ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ ให้สอดส่องดูแลครูให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ (Mdn = 4.84, IR = 0.66)
3. กำหนดเป็นนโยบาย และแผนงานหรือโครงการพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

คุรุสภา

1. ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ (Mdn = 4.92, IR = 0.58)
2. ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผล และยกย่องเชิดชูเกียรติในเชิงประจักษ์ (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
3. ต้องลดการสนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ้งเฟ้อที่จะทำให้ครูมีหนี้สิน (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
4. ต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมครูให้มีจริยธรรมที่พึงประสงค์ (Mdn = 4.84, IR = 0.66)
5. ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ (Mdn = 4.80, IR = 0.70)
6. ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครู เป็นรูปธรรมในสื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ (Mdn = 4.75, IR = 0.75)
7. ต้องรณรงค์ส่งเสริม/จัดอบรม/สัมมนาให้ครูมีจริยธรรม (Mdn = 4.69, IR = 0.81)

สถานศึกษา

1. ผู้บริหารต้องตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู (Mdn = 4.98, IR = 0.52)
 2. ต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ให้รางวัลและลงโทษตามความเหมาะสม (Mdn = 4.92, IR = 0.58)
 3. ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี (Mdn = 4.92, IR = 0.58)
 4. ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่พึงงาม (Mdn = 4.88, IR = 0.62)
- สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มจรรยาบรรณที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าระหว่าง พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557 การประพฤติปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครูให้เป็นที่เชื่อถือแห่งวิชาชีพตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จะต้องมึหน่วยงานหลักที่เป็นเอกภาพดูแลครูเป็นหน่วยนโยบายกำหนดแผนงานและแนวทางสำหรับพัฒนาครูให้มีจรรยาบรรณที่พึงประสงค์ ดังตารางที่ 23

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 23 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ตามระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 21) ในรอบที่ 3

แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	มัธยฐาน (Mdn)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ	เหตุผลในการยืนยันคำตอบเดิม
1. จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.92	0.58	มากที่สุด	สอดคล้อง	ควรจัดให้ครูได้ร่วมกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
2. ให้ครูหรือบุคคลที่จะมาเป็นครูได้รับการฝึกฝนอบรมหรือสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ.....	4.88	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	
3. ให้หน่วยงานระดับปฏิบัติ จัดทำแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูให้ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง.....	4.84	0.66	มากที่สุด	สอดคล้อง	
4. มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรมและมาตรการลงโทษเข้มงวด เชื่อถือได้.....	4.80	0.70	มากที่สุด	สอดคล้อง	
รวม	4.86	0.64	มากที่สุด	สอดคล้อง	

จากตารางที่ 23 พบว่า แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วย แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าแนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกันเหมือนกับผลการวิเคราะห์รอบแรกและรอบที่สอง โดยพบข้อความที่กลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด (Mdn = 4.86, IR = 0.64) และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับข้อความตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

1. ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง (Mdn = 4.92, IR = 0.58)
2. ต้องให้หน่วยงานระดับปฏิบัติจัดทำแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูให้ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง (Mdn = 4.84, IR = 0.66)

3. ต้องให้ครูหรือนุคคลที่จะมาเป็นครูได้รับการฝึกฝนอบรมหรือสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ
ทุกคน (Mdn = 4.88, IR = 0.62) กลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลเพิ่มเติมว่า ครูหรือผู้ที่จะเป็นครูต้องได้รับการ
อบรมฝึกฝนด้านจริยธรรม และทำกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
4. ต้องมีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรมครู และมาตรการลงโทษเข้มงวด
เชื่อถือได้ (Mdn = 4.80, IR = 0.70)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การหาแนวโน้มนิยมจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาแนวโน้มนิยมจริยธรรมครูที่พึงประสงค์เกี่ยวกับ เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครู มีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่หนึ่ง การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบแรก โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างแต่ไม่จำกัดคำตอบ (Nondirective Open – Ended Semi Structured Interview) ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ขั้นตอนที่สอง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามกลุ่มตัวอย่างเดิม ขั้นตอนที่สาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยคำมัชฌานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ นำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างเดิม เพื่อการสอบถามย้ำตามระเบียบวิธีวิจัย และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลและสังเคราะห์ กำหนดเป็นแนวโน้มนิยมจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

สรุปผลการวิจัย

จริยธรรมครูที่พึงประสงค์เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางพัฒนาจริยธรรมครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) มีแนวโน้มนิยมสรุปข้อค้นพบได้ ดังนี้

แนวโน้มนิยมจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า มีดังนี้

1. เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ซึ่งเป็นมาตรฐานหลักแห่งความประพฤติของครู พบว่า เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ได้แก่ ต้องตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ต้องมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู

2. ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ พบว่า ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ มี 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการทำตัวเป็นที่รัก ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา ต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้ 2) ด้าน

ความสามารถในการครองตน ครองคน ครองงาน ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านบุคลิกภาพดี ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น ต้องสามารถรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง ต้องพัฒนาตนโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้า เพิ่มพูนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ 4) ด้านวาทศิลป์ ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียน มีความสนใจเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง 5) ด้านความหนักแน่นอดทน ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเองได้ ต้องมีเหตุผลและปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ ต้องไม่เบื่อง่ายต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนและผู้อื่น 6) ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอน ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ มีแผนการวัดผล การเรียนรู้ให้สามารถตรวจสอบได้ ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใช้ความรู้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอนและบูรณาการในเนื้อหาที่สอน 7) ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร ต้องสอนและอบรมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย รู้ภัย รู้จักการแบ่งปัน มีระเบียบและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น ต้องป้องกันและขจัดเหตุที่ชักนำให้ผู้เรียนประพฤติตนในทางเสื่อมเสีย

3. แนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่ากระทรวงศึกษาธิการ ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นตัวอย่างด้านจริยธรรมครูอย่างจริงจัง ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู ต้องกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็นครูให้ชัดเจน และต้องติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู และอบรมหรือสอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาครูในวิชาการศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาครู และนำผลมาพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมแก่นักศึกษาครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน ต้องให้ครูรู้วินัยครูผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเอกสารอื่น ๆ สู่โรงเรียนสม่ำเสมอ ต้องมีการประเมินมาตรฐาน จริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต้องกำกับหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดส่องดูแลครูให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบ และสม่ำเสมอ และกำหนดเป็นนโยบาย แผนงานหรือโครงการพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ครูสภา ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ต้อง

พัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผล ยกย่องเชิดชูเกียรติครูในเชิง
ประจักษ์ และต้องลดการสนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ่มเฟือยที่ทำให้ครูมีหนี้สิน สถานศึกษา
ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ให้
รางวัลและลงโทษตามความเหมาะสม และต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี

4. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า พบว่า ต้องจัดทำ
หลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ต้องให้ครูหรือผู้ที่จะเป็นครูได้รับการฝึกฝน อบรม
ด้านจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอทุกคน และต้องให้หน่วยงานระดับปฏิบัติจัดทำแนวทางการพัฒนา
จริยธรรมครูให้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่า แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า
ประกอบไปด้วย เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ตัวอย่างจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ แนวทาง
การพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่
สอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีบางประเด็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นมิได้
เน้นหนักไปทางใดทางหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลมีทัศนคติตามแนวปรัชญา และ
แนวคิดที่ตนยึดถือ ดังนั้น จึงได้นำภาพรวมที่ได้จากผลการวิจัยมาอภิปรายแนวโน้มนิยมจริยธรรม
ครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง
มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ครูหรือบุคคลที่จะเป็นครูจะต้อง
ตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู ต้องมี
อุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน
มากที่สุด ผู้เรียนจะมีความรู้สึกผูกพันกับพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของครู และมีแนวโน้ม
ที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของครูที่ตนเองรักและศรัทธา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับครูจะต้อง
สร้างจิตสำนึกและจิตวิญญาณของความเป็นครูให้เกิดขึ้นกับบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครู เพราะ
สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ความสำคัญของบุคคลที่จะทำ
หน้าที่ถ่ายทอดความรู้และขัดเกลาพฤติกรรมผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่
จำเป็นต่อสังคมมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการ
คุรุสภา (2548 : 14) ที่ว่า ครูต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็น
สมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ ผู้เป็นครูต้องตระหนักในภาระ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่
ของตน ต้องรู้ตัวตลอดเวลาว่าสิ่งใดดี ไม่ดี ควรทำหรือไม่ควรทำ สิ่งนั้นทำแล้วต้องไม่เกิด
ปัญหาต่อตนเองและสังคม ซึ่งเป็นจิตสำนึกต้องมีอยู่ในบุคคลที่เป็นครู นอกจากนี้ยังสอดคล้อง

กับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2547 : 1 – 3) ที่ว่า เพื่อเกียรติภูมิและเกียรติคุณของครู ครูพึงบำเพ็ญตนให้สมกับความเป็นครู มีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณของความเป็นครู รัก ศรัทธา รักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีชื่อเสียงเกียรติคุณของความเป็นครู เป็นผู้มีศีลธรรมอันดี สนับสนุนและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลด้วยความบริสุทธิ์ใจ เกรงครัด ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาสังคม ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ศึกษาเรียนรู้ เข้าใจในศิษย์ มีคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรมต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ยึดมั่นในอุดมการณ์และนโยบายของสถานศึกษา และตระหนักในความสำคัญของมาตรการทางการศึกษา เพื่อพัฒนาประชาชน ชุมชน ชาติบ้านเมือง

2. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ พบว่า

2.1 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกปลอดภัย และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ครูต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา ผู้ที่เป็นครูจะต้องมีหลักจริยธรรมในการประพฤติและปฏิบัติตน ในแนวทางที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล ครูต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนาและนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับอาชีพครู ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความผูกพันกับมนุษย์ เป็นอาชีพที่ต้องควบคุมความรู้สึกร่างกายของตนเองในการจัดการเรียนการสอน ครูต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้โดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความปรารถนาดีและเป็นมิตรต่อผู้เรียนและบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2547 : 52 – 54) ที่ว่า จะต้องมิธรรมโลกบาลเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวประจำใจ คือ มีหิริ ความละอายใจต่อการทำชั่ว ไม่คิดทำในสิ่งที่ไม่ดีงามและมีโอตตปปะ ความเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว และผลของการกระทำ ไม่ทำสิ่งที่ไม่ดีงามทั้งต่อหน้าและลับหลัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฟื่องฟ้า สว่าง (2542 : 145) ที่ว่า นักเรียนต้องการครูที่มีความเมตตากรุณา ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป และสอดคล้องกับแนวคิดของผกา สัตย์ธรรม (2546 : 204) ที่ว่า ครูในปัจจุบันนอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถแล้ว สิ่งที่เขาไม่ได้เลย คือ คุณธรรมต่างๆ ที่ครูต้องมีด้วยการศึกษารวม ฝึกฝนและฝึกปฏิบัติ เพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสั่งสอนศิษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 14) ที่ว่า การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนอย่างชาญฉลาด ด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

2.2 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีความสามารถในการครองตน

ครองคน ครองงานที่หนักและยากลำบากในการจัดการเรียนการสอน การอบรมและการปฏิบัติหน้าที่พัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ผู้เป็นครูต้องมีบทบาทและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด จนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การเรียนไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าไม่มีการสอน เพราะกิจกรรมการสอนเป็นหน้าที่ของครู ครูจึงมีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูต้องมีความเข้าใจหลักสูตร และจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ความรู้ความสามารถและพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา วัชรุม (2543 : 161) ที่ว่า ครูต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การปฏิบัติงานจริง คือ การอุทิศเวลาให้แก่นักเรียน และการบริหารเวลาเพื่อนานอย่างคุ้มค่าของครู ครูอาจารย์ทำหน้าที่ในด้านนี้ยังไม่เต็มที่ตามที่คาดหวัง อาจเป็นเพราะการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ครูจำเป็นต้องอุทิศเวลาส่วนตัวเป็นอย่างมาก ในการวางแผนเตรียมการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน ตรวจสอบความบกพร่องของนักเรียน วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของนักเรียน และต้องศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งล้วนเป็นงานที่ต้องทุ่มเทอุทิศเวลาอย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 12) ที่ว่า การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครู ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ตามความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

2.3 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีบุคลิกภาพดีและพัฒนาปรับปรุง

ตนเอง โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ผู้เป็นครูต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น ต้องสามารถรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้า เพิ่มพูนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานครูเป็นงานหนักและต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนและบุคคลอื่น ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้งทางกายและจิตใจ มีอารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ที่ดีต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครูด้วยกันและบุคคลอื่น ทั้งยังต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ มีความรู้รอบตัวกว้างขวาง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความยุติธรรมต่อ

ศิษย์ทุกคน บทบาทครูกับการสร้างคนที่มีคุณภาพให้สังคมประเทศ ภารกิจของครูกับงานการพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพของตน การแสวงหาความรู้ กลวิธีการสอนใหม่ ๆ ด้วยการค้นคว้า วิจัย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครูให้สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสวนดุสิตโพล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2540 ก : 164) ที่ว่า ครูที่ดีในอุดมคติของสังคม ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ปรับตัวเองให้ทันกับสังคมปัจจุบัน ศรัทธาในอาชีพครู และอุทิศตนทุ่มเทความรู้ความสามารถในการอบรมสั่งสอนเด็ก มีความอดทน ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ รับฟังปัญหาของผู้อื่น มีความรู้ทางวิชาการที่เป็นเลิศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2547 : 7) ที่ว่า ครูต้องศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนางานของตนเองให้เจริญก้าวหน้าเต็มความสามารถ เพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

2.4 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีวาทศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้มีความรู้และมีความเข้าใจ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ผู้เป็นครูต้องสร้างเจตคติที่ดี ให้ผู้เรียนมีความสนใจเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง และต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูต้องมีกลวิธีในการถ่ายทอดความรู้ และมีวิธีการกลมกล่อม ฝึกฝน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การสื่อสารกับผู้เรียนต้องชัดเจน เพื่อสร้างความศรัทธาและช่วยส่งเสริมบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 14) ที่ว่า ในจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อ 4 ครูหรือผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง ดึงตามแกศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ และข้อ 6 ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

2.5 ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ผู้เป็นครูต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเองได้ ต้องมีเหตุผลและใช้สติปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ ต้องไม่เบื่อง่ายต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนและผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูต้องฝึกฝน ฝึกนิสัย ข่มใจตนเอง แก่ใจข้อบกพร่องและมองโลกในทางที่ดี

เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองและงานในหน้าที่ครูให้เจริญก้าวหน้า การทำงานในอาชีพครูจะเป็นงานบริการที่ต้องประสานความร่วมมือกับบุคคลต่าง ๆ จะต้องมีความยุติธรรม มีความหนักแน่น และมีเหตุผล เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยุทธ ต้นปีชาติ (2544 : 100) ที่ว่า อาจเป็นเพราะนักเรียนได้ให้ความเคารพนับถือครู และยึดถือพฤติกรรมของครูเป็นตัวอย่าง จึงมุ่งหวังที่จะเห็นครูมีพฤติกรรมในทางที่ดี เช่น ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่นักเรียน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมมีความอดทน มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ

2.6 ตัวอย่างจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านมีความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ผู้เป็นครูต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ มีแผนการวัดผลการเรียนรู้ ให้สามารถตรวจสอบได้ ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ใช้ความรู้ปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอนและบูรณาการในเนื้อหาที่สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานการสอนเป็นงานในหน้าที่โดยตรงของครู และเป็นงานประจำที่ครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม ครูผู้สอนจะต้องใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน โดยที่ครูจะต้องวางแผนการสอน เตรียมการสอน วัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 12) ที่ว่า มาตรฐานที่ 4 พัฒนาการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้าง แผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป และมาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้วยการการค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาการตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.7 ตัวอย่างจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกที่ควร โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ครูต้องสอนและอบรมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย รู้ภัย รู้จักการแบ่งปัน และกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น ต้องป้องกันและขจัดเหตุที่ชักนำให้ผู้เรียนประพฤติตนในทางเสื่อมเสีย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สังคมยกย่องวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ภารกิจการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมและจริยธรรมให้สังคมประเทศ ครูจะต้องมีความรู้ ความรัก ความสามารถ เป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนและบุคคลอื่น ทั้งต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อผดุงไว้ซึ่งเกียรติคุณและศักดิ์ศรีของความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไรต์ (Wright 1978 : 24 – 30) ที่ว่า สังคมจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อพัฒนาการทางจริยธรรม ในการเรียนรู้ของบุคคลจะได้รับการปลูกฝังจริยธรรมจากสิ่งแวดล้อมในสังคม โดยเฉพาะขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมในสังคมมาตั้งแต่เกิด เด็กจะเรียนรู้และเลียนแบบสิ่งที่ดีหรือไม่ดีจากผู้ที่ตนอยู่ใกล้ชิดและเคารพรัก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย มาจันทร์ (2544 : 82) ที่ว่า ครูต้องไม่ใช่ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้กับตนเอง เพราะถือว่าเป็นการทำให้เกิดกิเลสและศักดิ์ศรีของครูถูกชุมชนดูถูกได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของไพรวลัย ชินโฉม (2547 : 209) ที่ว่า ให้ครูสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ โดยให้ครูสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อขจัดปัญหาเดิมที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า จัดกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนได้ศึกษาปัญหากรณีตัวอย่างและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาความประพฤติของนักเรียนในสังคมปัจจุบัน ใช้กรณีปัญหาให้ผู้เรียนได้ร่วมกันค้นหาแนวทางแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนสร้างแนวทางในการพัฒนาตน เพื่อป้องกันปัญหาและวิกฤติจะเกิดขึ้นในอนาคต

3. จากผลการวิจัยด้านแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า กระทรวงศึกษาธิการ ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นตัวอย่างด้านจริยธรรมครูอย่างจริงจัง ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู ต้องกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็นครูให้ชัดเจน ต้องติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการเสริมสร้างพัฒนาวินัยและจริยธรรมของครู เกิดจากภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งเกิดจากการสร้างขวัญและการจูงใจของผู้บังคับบัญชา และองค์กรที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิชาการบริหารบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2541 : 240 - 241) ที่ว่า ให้คัดสรรผู้บริหารระดับสูงที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างแท้จริง

เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูได้ ให้การเสริมแรงกับผู้ที่มีพฤติกรรมวินัยและจริยธรรมในระดับดีเด่น และมีการลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมวินัยและจริยธรรมในระดับต่ำ ให้ ก.ค. เป็นองค์กรกลางในการส่งเสริมสนับสนุน ประสานงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาวินัยและจริยธรรมให้เป็นไปตามนโยบาย และให้สถานศึกษาเปิดกว้างสามารถตรวจสอบได้ นักเรียนสามารถประเมินผลพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนและพฤติกรรมเกี่ยวกับวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู

สถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูและอบรมหรือสอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาคูครูในวิชาการศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาคูครู และนำผลมาพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมแก่นักศึกษาคูครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันผลิตครูต้องพัฒนาระบบการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นครู ที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าคุณสมบัติด้านอื่น และมีการอบรม บ่มนิสัย อย่างเข้มข้นตลอดระยะเวลาอยู่ในสถาบันผลิตครู รวมทั้งทำการวิจัย ติดตามและประเมินผลนักศึกษาที่จบจากสถาบันแล้วเข้าไปสู่อาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาพัฒนาการสรรหาและจัดทำหลักสูตรครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสวนดุสิตโพล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2540 ก : 164) ที่ว่า สถาบันผลิตครู ต้องเข้มงวดการผลิตครูให้มีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ มุ่งปลูกฝังและสร้างจรรยาบรรณครูแก่ผู้เรียน ประยุกต์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ผลิตครูตามความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับแนวคิดของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (2541 : คำนำ) ที่ว่า คณะศึกษาศาสตร์ เป็นสถาบันหลักที่ทำหน้าที่ผลิตครู วิสัยทัศน์ในการผลิตครู สำหรับสถาบันผลิตครู เป็นแนวทางในการผลิตครูที่มีคุณภาพ คุณธรรมจริยธรรม ให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม ด้านความรู้คุณธรรม ทำให้สถาบันผลิตครูทราบวิสัยทัศน์ แนวทางและกลยุทธ์ที่ถูกต้องในการผลิตครู การพัฒนารูปแบบหลักสูตรคณะศึกษาศาสตร์ และการแสวงหาความร่วมมือระหว่างสถาบันผลิตครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของธีรศักดิ์ อัครบวร (2544 : 39) ที่ว่า ในการฝึกหัดครูหรือฝึกอบรมครูประจำการ ต้องให้ความสำคัญทั้งเรื่องเนื้อหาวิชาที่สอน และวิธีการถ่ายทอดการเรียนรู้พอกัน นอกจากนี้ในการฝึกหัดครูจะต้องปลูกฝังค่านิยมในวิชาชีพครู ให้สำนึกว่าการสอนไม่ใช่เป็นแต่เพียงเรื่องของ การประกอบอาชีพเท่านั้น แต่จะต้องส่งเสริมให้ผู้รับการศึกษอบรมได้มีความศรัทธาในอาชีพครูด้วย ให้ครูได้มีคุณลักษณะต่างๆทางด้าน จริยธรรม ทางปัญญาและทางอารมณ์ เพื่อจะได้สามารถปลูกฝังคุณสมบัติเหล่านี้ให้แก่ศิษย์ของตนได้ตามความต้องการของสังคม

สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน ต้องให้ครูรู้วินัยครูผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารอื่น ๆ สู่โรงเรียนสม่ำเสมอ ต้องมีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่ในการเสนอในการกำหนดหลักสูตรการสอบแข่งขัน และการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอย่างเข้มของครูผู้ช่วยก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู หลักเกณฑ์และวิธีการการเลื่อนตำแหน่ง การให้มีและการเลื่อนวิทยฐานะ รวมทั้งหลักสูตรการพัฒนาเพื่อเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนวิทยฐานะก่อนได้รับการบรรจุและแต่งตั้งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในบางตำแหน่งต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) และการกำกับ ติดตาม การดำเนินการทางวินัยและการพัฒนาวินัย และจริยธรรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิชาการบริหารบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2541: 243) ที่ว่า ให้การศึกษาด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูแก่ผู้ที่กำลังศึกษาในสถาบันผลิตครู ให้มั่นใจในทักษะเชิงบวกต่อจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ตลอดหลักสูตร และการพัฒนาวินัยและจริยธรรมจะต้องเน้นให้ผ่านสื่อทุกประเภท นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุณี ถาวรเรืองฤทธิ์ (2545 : 81) ที่ว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์จะประเมินผู้ที่ผ่านการอบรมไปแล้วว่า มีคุณสมบัติตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ต้องการให้มีการติดตามประเมินผลหลังการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ต้องกำกับหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องดูแลครูให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ และต้องกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ด้านการบริหารงานบุคคลและบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานบุคคล ของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารบุคคล ให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิชาการบริหารบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2541 : 240 - 246) ที่ว่า ให้กำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดของข้าราชการครู ดำเนินการพัฒนาวินัยและจริยธรรมอย่างจริงจัง ให้มีการจัดตั้ง

องค์กรเพื่อรับผิดชอบงานด้านนี้และจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการด้านนี้โดยเฉพาะ มีการกำกับ ดูแล และประเมินผลการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมของข้าราชการครู ทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ

คุรุสภา ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติครูในเชิงประจักษ์ ต้องลดการสนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ่มเฟือยที่จะทำให้ครูมีหนี้สิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา กำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพครู มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา ออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู รวมทั้งการเพิกถอนและพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 3) ที่ว่า มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เป็นการกำหนดพฤติกรรมที่สำคัญของครูไว้สำหรับการปฏิบัติและตรวจสอบตนเอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2547 : 9) ที่ว่า ครูต้องดำรงตนและดำเนินชีวิตเรียบง่ายด้วยคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม เหมาะสมกับความเป็นครู เป็นต้นว่า มีความสุภาพอ่อนน้อม สำนวมนในกิริยามารยาทและการแสดงออก มีปียวาจา แต่งกายสะอาดเรียบร้อยและปฏิบัติตนเหมาะสมกับกาลเทศะ และกับชนทุกชั้น มัธยัสถ์ พยายามสร้างฐานะของตนเองด้วยสัมมาปฏิบัติ ศึกษา ประพฤติและปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเฉพาะในเรื่องที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอารักษ์ วิเศษสิงห์ (2544 :138) ที่ว่า คุรุสภาควรจัดสร้างเครือข่ายองค์กรวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ครูเป็นผู้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรเป็นองค์กรผู้นำทางด้านสังคมในฐานะเป็นแหล่งรวมของผู้มีปัญญา และเป็นแหล่งสร้างความรู้และวิทยาการให้แก่บรรดาสมาชิก และปกป้องการแสวงหาผลประโยชน์ของบุคคลบางหมู่

สถานศึกษา ต้องให้ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการติดตามประเมินผล การปฏิบัติตนของครู ให้รางวัลและลงโทษตามความเหมาะสม และต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติ ที่มีอำนาจในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง ด้านความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัช ด้สโต (2546 : 83) ที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านการครองตนและการครอง คน ให้คงอยู่หรือปรับปรุงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้ดียิ่งขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ ผู้ได้บังคับบัญชา เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการรณรงค์ให้ศีลธรรมกลับมา ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับด้านการครองงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร จะต้องปรับปรุงพฤติกรรมในการทำงานให้ดีขึ้น จะก่อให้เกิดความศรัทธาในตัวผู้บริหารจาก ครูมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย มาจันทร์ (2544 : 82) ที่ว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษา ควรใช้จรรยาบรรณครูเป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้วย การสอดส่อง ดูแลและควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติตนของครู ถ้าหากพบว่าผู้ใดทำ ถูกทำผิดก็ยกย่องให้กำลังใจ และถ้าพบว่าผู้ใดฝ่าฝืนก็ควรตักเตือนและลงโทษตามสมควร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสังข์ทอง อนันต์ (2546 : 98) ที่ว่า ควรดำเนินการเพื่อ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการครูอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โรงเรียนควรกำหนด นโยบาย ด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูให้ชัดเจน เพื่อที่จะให้ครูมีความมั่นใจในการปฏิบัติ ส่งผลให้การพัฒนามีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า แนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ต้องให้ครูหรือผู้ที่จะเป็นครู ทุกคนได้รับการฝึกฝน อบรมด้านจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ และต้องให้หน่วยงานระดับปฏิบัติ จัดทำแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูให้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะที่ครูเป็นผู้ทำหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน อบรม ผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมปรารถนา ควรที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู รวมทั้งกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ พัฒนาจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และนำผลที่ได้จากการประเมินผลการพัฒนามา ใช้ปรับปรุงการพัฒนาจริยธรรมครูอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิชาการบริหาร

บุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2541 : 238 – 244) ที่ว่า การพัฒนาวิชาชีพครู จริยธรรมและวินัยครูถูกสอนในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น หลังจากนั้นการพัฒนาก็สิ้นสุดลง ในระยะยาวควรมีการพัฒนากระบวนการผลิตครู ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสภาพพื้นฐานทางสังคม บริบททางการเมือง แนวนโยบายการพัฒนาวินัยและ จริยธรรมของข้าราชการครู และกระจายอำนาจการพัฒนาวินัยและจริยธรรมประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน ส่งเสริมให้ระดับปฏิบัติมีศักยภาพและ มีความเป็นอิสระ มีส่วนการกำหนดนโยบาย และผลักดันให้มีการพัฒนาวินัยและจริยธรรม ข้าราชการครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิพัฒน์ เพิ่มผล (2545 : 145) ที่ว่า การพัฒนา จริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู โดยการอบรมด้วยวิธีการกระจำจ่านิยม และฝึกปฏิบัติให้ นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ภายใต้บรรยากาศมุ่งให้นักศึกษาพัฒนา “ตน” จากภายในของตนเอง โดยไม่ใช้วิธีบอกให้ทำ สอนให้ทำ แต่ใช้วิธี “เติม” ความต้องการ พื้นฐานให้เต็ม เพื่อให้นักศึกษาเกิดความต้องการในระดับสูงขึ้นไป

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การเสนอแนะของการวิจัยได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการศึกษาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า พบว่า

1. แนวโน้มจริยธรรมครูในทศวรรษหน้า เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ครูควรตระหนักในบทบาท และคุณค่าของความเป็นครู ดังนั้น สถาบันผลิตครูควรมีระบบ คัดสรรและคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาสู่วิชาชีพครู มีหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู เพื่อให้ผู้ที่จะ เป็นครูมีจิตสำนึก มีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู รวมทั้งทำการวิจัยนักศึกษา ที่เข้าสู่วิชาชีพครู และนำผลการวิจัยนี้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ มีความสามารถเหมาะสมกับวิชาชีพอย่างจริงจัง

2. แนวโน้มจริยธรรมครูในทศวรรษหน้า เกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีความใกล้ชิดกับครูมากกว่าบุคคลในวิชาชีพอื่น และมีความรักในครูที่ตนเองศรัทธา ดังนั้น ครูควรทำตัวให้เป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอคติ และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ ควรมี ความสามารถในการครองตน ครองคน ครองงานที่หนักและยากลำบาก ในการจัดการเรียน การสอน การอบรมและการปฏิบัติหน้าที่พัฒนาผู้เรียน ควรมีบุคลิกภาพดีและพัฒนาปรับปรุง ตนเองอยู่เสมอ ควรมีวาทศิลป์ ชี้แจง และถ่ายทอดให้มีความรู้และมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ควรมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ควรมี

ความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ และควร ชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกต้องที่ควร ควรที่กระทรวงศึกษาธิการ ต้อง กำหนดนโยบาย

และวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็นครูให้ชัดเจน

3. แนวโน้มจริยธรรมครูในทศวรรษหน้า เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่ ฟังประสงค์ สังคมยกย่อง วางใจและให้เกียรติกับผู้ประกอบวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก เพราะ ครูจะอยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนซึ่งเป็นบุคคลที่ตนเองรัก ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูควรมีมาตรฐานจริยธรรม ครู มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู และประพฤติปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับความเป็นครู ดังนั้น ครูสภา ควรมีนโยบาย มีมาตรการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลบุคคลปฏิบัติตนได้ เหมาะสมกับมาตรฐานวิชาชีพครู ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับครูอย่างต่อเนื่อง และสถาบัน ผลิตครูควรจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่การคัดเลือกบุคคล ที่จะเข้ามาเป็นครู และการพัฒนาบุคคลให้มีจริยธรรมครูอย่างเข้มข้น การติดตาม ประเมินผล นักศึกษาครู และบุคคลที่ออกจากสถาบันและเข้าสู่วิชาชีพครู แล้วนำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูให้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ฟังประสงค์ และมีทักษะความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับความเป็นครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี สงวนลิขสิทธิ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าครั้งนี้ เป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาครูและบุคคลที่จะเป็นครู เพื่อให้ได้ครูที่มีจริยธรรมเหมาะสมกับวิชาชีพครู ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและทำการวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ โดยใช้เทคนิควิธีการวิจัยด้วยวิธีอื่น เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมครูของหน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ ได้แก่ ครูในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ครูในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ครูในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับจริยธรรมครู ในคณะศึกษาศาสตร์และคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

- กนกพรรณ บุญธรรม. “พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- กนกวรรณ จิตต์สุภาพ. “การตอบสนองนโยบายการพัฒนาข้าราชการครูของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสายบุรีสายบุรี จังหวัดปัตตานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- _____. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.
- _____. กรมวิชาการ. คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : curskhaladprao, 2541.
- กาญจนา कुमारักย์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.
- กุลวิภา ชิพรับสุข. “อนาคตภาพการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในทศวรรษหน้า.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.
- ขนิษฐา วิทยาอนุมาส. การวิจัยแบบเดลฟาย : เทคนิคและปัญหาที่พบในการวิจัย. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2530.
- คำพรทิพย์ ปรัชญาวาที. “ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.
- จอห์น ไนซ์บิตต์ และ แพทริเซีย อเบอร์ดีน. อภินิวโน้มโลก ค.ศ. 2000. แปลโดย สันติ ตั้งรพีพากร. กรุงเทพฯ : Global Brain Publication, 2534.

จันทร์ทัย สุพัฒนานนท์. “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนในยุคปฏิรูปการศึกษาตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

จิระศักดิ์ สงวนชีพ. “ศึกษาการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับครู – อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

จूरรัตน์ สืบตระกูล. “แนวโน้มการจัดหลักสูตรและการสอนมหาบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในทศวรรษหน้า.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพิมพ์หลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ัชชวาล ศรีสุข. “ศาสนากับการพัฒนาคลสิกภาพ : ศึกษาเปรียบเทียบหลักคำสอนเกี่ยวกับการพัฒนาคลสิกภาพในพระพุทธศาสนาและศาสนาคริสต์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

ชัยยุทธ ต้นปีชาติ. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2544.

ชัยวุฒม์ ทรงไตรย์. “แนวโน้มการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. จริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

จิรวัดน์ นิเจนตร และ คณะ. รายงานการวิจัยเรื่องการฝึกอบรมครูในทศวรรษหน้า (2535 – 2544). กรุงเทพฯ : ภูเก็ตการพิมพ์, 2535.

ชุตินา เขยชม. “การปฏิบัติและแนวโน้มในการปฏิบัติจริยธรรมของครูภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ชูศรี ปัญญามูลงษา. “สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูพลศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนทั่วไป และครูพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.

ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

ทศพล พุทรมงคล. “บทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียน : ศึกษากรณีเฉพาะโรงเรียนกุศลศิริศาสน์ จังหวัดชลบุรี.” สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก, 2541.

ทิพาพร ศิริจันทร์. “การศึกษาแนวโน้มหลักสูตรพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทศวรรษหน้า.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคนิคการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ทิสนา แคมมณี. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2542.

ธวัช ตัสโต. “ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.

นิภา เมธาวีชัย. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2542.

บุญมี แทนแก้ว. จริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.

บุญศรี ทรัพย์เวชการกิจ. “ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับจริยธรรมของครูผู้สอน การศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

ปราชญา กล้าผจญ. คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : เอลโล่การพิมพ์, 2544.

ปัญญานันทภิกขุ. ครูคือปูชนียบุคคล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2537.

ผกา สัตย์ธรรม. คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

เพชรวรรณ ครุฑนาถ. “ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิดามารดา ครูและ
ผู้ใหญ่ทั่วไปในทัศนะของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในโรงเรียนราชวินิต
กรุงเทพมหานคร.” ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา-
ผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.

พรพิพัฒน์ เพิ่มผล. “รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ประยุทธ์ ปยุตโต). ธรรมนุญชีวิต. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547.

พระภาวนาวิริยคุณ. เข้าไปอยู่ในใจ. กรุงเทพฯ : เซอร์กราฟฟิค, 2546.

พระราชวรมณี (ป.อ.ประยุทธ์ ปยุตโต). การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ปาฐกถาธรรม
เพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและดีงาม. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, 2540.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ-
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.

พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ. “คุณลักษณะของครูอนุบาลที่พึงประสงค์ในทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน
และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

พัชยา โรจน์บุญถึง. “แนวโน้มหลักสูตรระดับปฐมวัยในทศวรรษหน้า.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

พัฒนา เฉิดโฉม. “ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

พุทธทาสภิกขุ. จริยธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร, 2545.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. ความรู้คู่คุณธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2544.

- เฟื่องฟ้า สว่าง. “การปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา -
นอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- มานี ชูไทย. หลักการอิสลามที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพและการสาธารณสุข.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา, 2544.
- มาเรียม นิลพันธุ์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2545.
- ยนต์ ชุ่มจิต. การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์, 2544.
- ระเบียบ สมจิตร. “คุณธรรมสำหรับผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลาง
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์-
พับลิเคชั่นส์, 2546.
- แรมสมร อยู่สถาพร. คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- โรวาน กีบสัน. คิดใหม่เพื่ออนาคต. แปลโดย ธันยวัชร ไซยตระกูลชัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :
นำอักษรการพิมพ์, 2542.
- ละเอียด แซ่คู. “คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ-
นครราชสีมา, 2546.
- เลอพงษ์ อุปพงษ์. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะที่เป็นจริงของครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ-
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- วิชัย มาจันทร์. “การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู ในทรรณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- วิทย์ วิศทเวทย์. จริยศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2530.

วิทยา ะชุม. “ศึกษาสภาพและความคาดหวังในการปฏิบัติงานตามแนวทางมาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ-สกลนคร, 2543.

วิทิต คชชาญ. “แนวโน้มนักศึกษาระดับประถมศึกษา ในปีพุทธศักราช 2555.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ศุภวรรณ พรหมจารีย์. “ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูจริยธรรมและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครู ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. สวนดุสิตโพล. ก “ครูดีในอุดมคติของสังคม.” ตุลาคม 2540.

(อัดสำเนา)

สมจิตต์ เกรือสุคนธ์. “ครูไทยในสภาพปัจจุบัน.” ตุลาคม 2540. (อัดสำเนา)
สมจิตต์ เกรือสุคนธ์. “การศึกษาคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครูประจำกลุ่มทางไกลของของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

สมประสงค์ น่วมบุญลือ. รากแห่งความหมาย. ม.ป.ท. 2547.

สมพร สอนสนาม. “การศึกษาคุณธรรม-จริยธรรมของครู-อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.

สมาคมหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย. กระแสพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช. กรุงเทพฯ : สมาคมหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย, 2526.

สังข์ทอง อนันต์. “การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครูโรงเรียนชุมชนพลวิทยา สรรค์ จังหวัดสุรินทร์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร-การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กองวิชาการ. การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย พระพุทธศาสนาและจริยศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. จริยธรรมการสอน. กรุงเทพฯ : หจก.ภาพพิมพ์, 2543.
 _____. แผนพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 –2549). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ครู. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. กองวิชาการบริหารงานบุคคล. การศึกษาแนวทางการพัฒนา
วินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. คู่มือครู ครูดี ผู้พัฒนาทรัพยากร
มนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.
 _____. รายงานประจำปีการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูปีงบประมาณ พ.ศ. 2547.
 2548. (อัดสำเนา)
- _____. “สถิติการกระทำผิดทางวินัยข้าราชการครูปีงบประมาณ พ.ศ. 2548.” 2549.
 (อัดสำเนา)
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. สำนักมาตรฐานวิชาชีพ. “มาตรฐานวิชาชีพครู.” 30 พฤศจิกายน 2548.
 (อัดสำเนา)
- สำนักนายกรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.
- สุชาติ อินล้าพูล. “การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารโรงเรียน
 มัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- สุภัทร ขจรมาศบุญปี. “แนวโน้มการพึ่งตนเองของชุมชนชนบทใน 25 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2539 –
 2563).” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- สุเมธ เมธาวิทยกุล. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : หจก.ทิพย์อักษร, 2525.
- สุรางค์ โคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

แสง จันทร์งาม. “จริยธรรมและภาวะที่ไร้อจริยธรรมจะมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์โลกอย่างไร.”

เอกสารรายงานการประชุมสัมมนา เรื่องกลวิธีเพื่อบรรลุผลในการพัฒนาบุคลิกภาพ และจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.
(อัครสำเนา)

อารักษ์ วิเศษสิงห์. “บทบาทของครูสภาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

อุบล โคตา. “แนวโน้มการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในทศวรรษหน้าศึกษาโดยใช้

เทคนิคเดลฟาย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2545.

อุษา ชลาชนเดชะ. “ประสิทธิผลการลงโทษทางวินัย : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการครูสังกัด

กรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : Mc.Graw – Hill Book Co., 1959.

Kohlberg, Lawrence. Moral stages and morlization : The cognetive developmental approach in
moral development and behavior. New York : Holt Rinehart and Winston Co.,
1976.

Lindquist, Everet F. Design and Analysis of Experiment in Psychology and Education.

Boston : Houghton Mifflin Co., 1953.

Rachels, Jame. The Elements of Moral Philosophy. New York : Mc.Graw – Hill, Inc., 1993.

Rest, Jame R. “New Approach in Assessing Moral Judgment.” In Moral Development
and Behavior, Edited by Thomas Lickona. New York : Holt Rinehart and
Winston Co., 1976.

Saye, John W. “Technology in the classroom : the role of dispositions in the teacher gatekeeping.”

Journal of Curriculum and Supervision 13, 3 (Spring 1998) :210 – 234.

Thomton, J. and others. “Decision Making with Delphi Technigues, Bayesioin Procedure
and Monte Carlo Simulation.” Planning and Changing 6, 17 (1975) : 17 – 22.

Weaver, W.T. “The Delphi Forecasting Method.” Phi Delta Kappan 52, 5 (January 1971) :
267 – 271.

Wright, D. The Psychology of Moral Behavior. London : Penguin Books Ltd., 1978.

เอกสารอ้างอิงจาก Internet

ภาษาไทย

จุมพล พูลภัทรชีวิน. เทคนิคเดลฟาย [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://library.riu.ac.th/research/r003/0044.htm>.

ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์. เทคนิคเดลฟาย [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://library.riu.ac.th/research/r003/0022.htm>.

ดวงเด่น นูเรนรัมย์. ก จริยธรรม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 4 กรกฎาคม 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.duangden.com/Ethical.html>.

_____ . ข ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 4 กรกฎาคม 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.duangden.com/528-10.html>.

ธงชัย พาบุ. เทคนิคเดลฟาย [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.surin.rit.ac.th/educationweb/paper.htm>.

พระเทพเวที (ป.อ. ปยุตโต). ความหมายจริยธรรม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.rajabhat.ac.th/payutto/p94.html>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. เทคนิคเดลฟาย [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 ธันวาคม 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.rin.ac.th/article/leadership/page8.9.htm>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. เกณฑ์ตัดสินจริยธรรม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 ธันวาคม 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://pibull.rip.ac.th/web/net13/philos63.htm>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ศาสนาอิสลาม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2548.

เข้าถึงได้จาก http://www.yala.riy.ac.th/~culturalcentre/humen_idx.htm.

วิทยาลัยอิสลามศึกษา. ญาณวิทยาในอิสลาม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 6 ธันวาคม 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.cis.psu.ac.th/ibra.html>.

สิวลี ศิริไล. จริยศาสตร์ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 29 ธันวาคม 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.geocities.com/sophy543/organization.html>.

อุทุมพร จามรมาน. เทคนิคเดลฟาย (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2548.

เข้าถึงได้จาก <http://www.surin.rit.ac.th/educationweb/paper.htm>.

ภาษาอังกฤษ

Bandura, Albert. The Social Learning Theory [Online]. Accessed 29 December 2005.

Available from <http://www.criminology.fsu.edu/crimtheory/bandura.html>.

Kant, Immanuel. The Metaphysics of Morals [Online]. Accessed 18 December 2005.

Available from <http://www.friesian.com/kant.htm>.

Michigan State University Extension. Delphi Technique [Online]. Accessed 1 May 2004.

Available from <http://www.msue.msu.edu/msue/imp/modii/iii00006.htm>.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

หน้าคือราชการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญและเก็บรวบรวมข้อมูล
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สำเนา

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 4649

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

18 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายรัชชัย พิกุลแก้ว

ด้วย นายศุภพงศ์ แดงท่าไม้ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า” มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จีราวรรณ กงคล้าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034243435, 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

สำเนา

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 4651

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

18 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์

ด้วย นายศุภพงศ์ แดงท่าไม้ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวโน้มนโยบายการที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า” มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จีราวรรณ กงคล้าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034243435, 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

สำเนา

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 4667

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

18 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ วิจิตรา การกลาง

ด้วย นายศุภพงศ์ แดงท่าไม้ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวโน้มนวัตกรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า” มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จีราวรรณ กงคล้าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034243435, 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

สำเนา

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 มกราคม 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

ด้วย นายศุภพงศ์ แดงท่าไม้ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า” มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จีราวรรณ กงคล้าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร. 034243435, 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 24 แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ประเภท	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน/สถานที่ติดต่อ
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	1. นายรัชชัย พิกุลแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรสาคร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา	2. นางชลลดา จิตติวัฒนพงศ์	นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคเคลฟาย	3. นางวิจิตรว การกลาง	นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในการวิจัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 25 แสดงรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในการวิจัย

กลุ่ม/ตัวแทน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน/สถานที่ติดต่อ
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเคยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การเสนอนโยบายพัฒนาจริยธรรม และมาตรฐานข้าราชการครู	1. นายพะนอม แก้วกำเนิด	ข้าราชการบำนาญ อดีตรองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อดีตอธิบดีกรมสามัญศึกษา อดีตอธิบดีกรมวิชาการ อดีตประธานอนุกรรมการ (อ.ก.ค .) วิสามัญเฉพาะกิจเกี่ยวกับการพัฒนา วินัยและจริยธรรมข้าราชการครูเบื้องต้น ของคณะกรรมการข้าราชการครู ฯลฯ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
	2. ดร.สงบ ลักษณะ	ข้าราชการบำนาญ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กลุ่ม/ตัวแทน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน/สถานที่ติดต่อ
<p>ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเคยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การเสนอนโยบายพัฒนาจริยธรรม และมาตรฐานข้าราชการครู</p>	3. นายประวิณ ฉน นคร	<p>ข้าราชการบำนาญ อดีตนเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน อดีตนประธานอนุกรรมการ (อ.ก.ค.) วิสามัญเฉพาะกิจเกี่ยวกับการพัฒนา วินัยและจริยธรรมข้าราชการครูเบื้องต้น ของคณะกรรมการข้าราชการครู ฯลฯ</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร</p>
	4. นายจรูญ มลิินทร์	ข้าราชการบำนาญ	<p>สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นนักวิชาการหรือ เป็นผู้มีผลงานด้านจริยธรรมครู</p>	5. พระพรหมมังคลาจารย์	เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์	<p>วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี</p>

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กลุ่ม/ตัวแทน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน/สถานที่ติดต่อ
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งคือนักวิชาการหรือเป็นผู้มีผลงานด้านจริยธรรมครู (ต่อ)	6. รศ.ผกา สัตย์ธรรม	ข้าราชการบำนาญ ผลงานทางวิชาการ คุณธรรมครูไทย	พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งคือนักสถาบันผลิตครู	7. รศ.คณิต เขียววิชัย	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งคือนักผู้บริหารสถานศึกษา	8. รศ.ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งคือนักผู้บริหารสถานศึกษา	9. นายสุวรรณ เรือนอินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าพุด	โรงเรียนวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งคือนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	10. นายเสน่ห์ เจริญศักดิ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ถนนเศรษฐกิจ 1 อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กลุ่ม/ตัวแทน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน/สถานที่ติดต่อ
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนสำนักวิจัย พฤกษศาสตร์	11. ดร.วิลาศลักษณ์ ชววัลลี	ผู้อำนวยการ สำนักวิจัยพฤกษศาสตร์	สำนักวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนผู้สอน หรือเป็นครูดีเด่นด้านจริยธรรม	12. รศ.ลิขิต กาญจนารักษ์ 13. นางสุนีย์ มงคลวิทย์ 14. รศ. ดร.สุพัฒน์ อรรถ ธรรม	รองศาสตราจารย์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าพุด ได้รับเกียรติบัตรเป็นผู้อยู่ในมาตรฐาน แห่งคุณธรรมและจริยธรรมความรู้ ความสามารถในการประกอบวิชาชีพครู ครูรางวัลเสมาทองคำ ของคุรุสภา รองศาสตราจารย์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม โรงเรียนวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
			วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กลุ่ม/ตัวแทน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน/สถานที่ติดต่อ
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนองค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแล รับผิดชอบดูแลครู	15. ดร.จักรพรรดิ วัฒนา	เลขาธิการคุรุสภา	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา คุรุสภา กรุงเทพมหานคร
	16. นายสมบัติ ขวัญดี	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ	สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนกรรมการ สถานศึกษา	17. ดร.ยิ่ง กิรีดิบุรณะ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน	องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนด้านศาสนา	18. พระวิบูลธรรมภรณ์	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม
	19. บาทหลวงศักดิ์ชัย ทรัพย์อัมรัมย์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอัสสัมชัญอัมรัมย์	โรงเรียนอัสสัมชัญอัมรัมย์ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 25 (ต่อ)

กลุ่ม/ตัวแทน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน/สถานที่ติดต่อ
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนด้านศาสนา (ต่อ)	20. นายอานัติ วงศ์โกสิตกุล	อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรุงเทพมหานคร
ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนองค์กรเอกชน	21. นางสาวเกษม ตรี วิศวะเวทย์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส บริษัท ช การช่าง จำกัด(มหาชน) อดีตอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	บริษัท ช การช่าง จำกัด(มหาชน) ถนนสุทธิสารวินิจฉัย กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยศรีปทุมฯ สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557)

คำชี้แจง การศึกษาวิจัยเรื่องแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) เป็นการสอบถามความคิดเห็น 3 รอบจากผู้เชี่ยวชาญ ในรอบแรกจะเป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อ “ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ” ได้อย่างอิสระว่า ควรจะเป็นอย่างไร และนำประเด็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3

เพื่อความเที่ยงตรงของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนบเอกสารเพื่อเป็นข้อมูลประกอบความคิดเห็นมาพร้อมกับเอกสารฉบับนี้ และช่วงระยะเวลาในการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 และรอบที่ 2 จะดำเนินการในเวลาที่ไม่ห่างกันนัก ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ให้ความอนุเคราะห์ตอบคำถาม และให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 ในประเด็นต่อไปนี้

1. ท่านคิดเห็นว่าแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ที่เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ควรจะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านคิดเห็นว่าแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า โปรดระบุความประพฤติหรือการปฏิบัติตน ที่เกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ควรจะเป็นอย่างไร

จริยธรรมครูที่พึงประสงค์	ตัวบ่งชี้

3. ท่านมีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาจริยธรรมครู ว่า
แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะ
เป็นอย่างไร

แนวทางการพัฒนา จริยธรรมครูที่พึงประสงค์	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาจริยธรรมครู
	กระทรวงศึกษาธิการ
	สถาบันผลิตครู
	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	คุรุสภา
	สถานศึกษา

4. ท่านคิดเห็นว่าจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า แนวโน้มควรจะเป็น
อย่างไร

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้ให้ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์นี้ ซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านจริยธรรมครูทั้งในปัจจุบันและอนาคต
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายสุภพงศ์ แดงท่าไม้

ผู้วิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์ที่จะปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บทใช้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ครูจึงยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพและยกระดับจิตวิญญาณของผู้เรียนให้สมบูรณ์ เพราะถึงแม้จะมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แต่เป็นที่ยอมรับกันว่า เทคโนโลยีไม่สามารถใช้แทนครู โดยเฉพาะในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น นอกจากครูต้องมีความตระหนักต่อการปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนแล้ว ครูต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างต่อผู้เรียน จากการศึกษาเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตามแนวทางของหลุยส์ พจมาน (Louis Pojman อ้างถึงใน สมประสงค์ น่วมบุญลือ 2547 : 26) มีลักษณะดังนี้ คือ สามารถพรรณนาลักษณะได้ (Prescriptivity) เป็นสากล (Universalizability) สามารถจัดปัญหาได้ (Overridingness) เป็นสาธารณะ (Publicity) และสามารถปฏิบัติได้ (Practicability)

จากการศึกษาหลักธรรมทางศาสนาที่ครูควรยึดถือปฏิบัติในด้านหลักธรรมทางศาสนา พุทธเกี่ยวกับหัวข้อธรรมต่าง ๆ ได้แก่ หัวใจพุทธศาสนา หลักการตรวจสอบ 3 อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 ลีลา 4 ธรรมเทศกธรรม 5 กัลยาณมิตรธรรม ด้านหลักธรรมทางศาสนาคริสต์ ด้านหลักธรรมทางศาสนาอิสลาม มาตรฐานวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์หลักธรรมทางศาสนา มาตรฐานวิชาชีพครูแล้วสรุปเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. การทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอคติแก่ผู้เรียนและบุคคลทั่วไป ได้แก่ ครูต้องมีความเมตตา ปรารถนาดีต่อผู้เรียน สอนให้มีความสุข มีความกรุณาเอื้ออาทรช่วยเหลือพัฒนาการเรียนรู้แก่ผู้เรียน แสดงความชื่นชมยินดีเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จ ตัวเป็นกลางมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงและไม่ถือคติต่อผู้เรียน
2. มีความสามารถในการครองตน ครองคนและครองงาน ในการจัดการเรียนการสอนอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่ ครูต้องมีความรู้ตัวระลึกได้ในการกระทำ การพูดและคิด

อย่างรอบคอบในสิ่งที่ปฏิบัติ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย มีความสามารถจัดการเรียนการสอน การอบรมและการคุ้มครองผู้เรียน

3. มีบุคลิกภาพดี มีความรู้รอบรู้ลึกในเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน มีภูมิปัญญา มีความกระตือรือร้นและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ได้แก่ ครูต้องแต่งกายเรียบร้อย มีกิริยาท่าทางสง่าผ่าเผย ใช้วาจาสุภาพต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น ต้องแสวงหาความรู้นำมาพัฒนาตนและพัฒนางานอยู่เสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนและบุคคลอื่น

4. มีวาทศิลป์ ชี้แจงและอธิบายให้มีความรู้และมีความเข้าใจ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนและประทับใจ ให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ เห็นคุณค่าของการเรียน

5. มีความหนักแน่นอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ ต่อกริยาวาจาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ได้แก่ มีจิตใจเข้มแข็งสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์ได้ ไม่เบื่อง่าย หรือขุ่นเคืองต่อการซักถาม และให้ความกระจ่างต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ

6. มีความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีการสอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ ใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอนและมีการบูรณาการในเนื้อหาที่สอน สรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ทบทวนหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

7. ซักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนไปในทางที่ถูกที่ควร ยกย่องบุคคลที่ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้แก่ ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น ป้องกันและขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติในทางที่เสื่อมเสีย สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ชี้แนะ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน อบรมสั่งสอนผู้เรียนให้มีความรู้และประพฤติดี

จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า
- เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู
- ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์
- แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู

คำถามการวิจัย

จริยธรรมครูที่พึงประสงค์เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2557) แนวโน้มเป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมครู และมีความเกี่ยวข้องกับวงการศึกษ จำนวน 21 คน จากการสัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในด้านเกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย

1. วันเวลาในการสัมภาษณ์หรือตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันในแต่ละรอบไม่มีผลต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรอบ
2. กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเต็มใจในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม
3. กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความคิดเห็นที่เป็นอิสระในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามในแต่ละรอบจำนวน คำตอบที่ได้จากสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 รอบ ถือเป็นความคิดเห็น ที่นำมาวิเคราะห์ถึงแนวโน้มด้านจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในอีก 10 ปี ข้างหน้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

จริยธรรมครู หมายถึง หลักแห่งความประพฤติที่แสดงออกถึงความดีงามของครู

เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม หมายถึง มาตรฐานหลักแห่งความประพฤติของครูที่สามารถบอกลักษณะของความประพฤตินั้นได้ ความประพฤตินั้นจะต้องมีความเป็นสากล

มีความเป็นสาธารณะ สามารถนำไปปฏิบัติและขจัดปัญหาจากการประพฤติปฏิบัตินั้นได้

ตัวบ่งชี้จริยธรรมที่พึงประสงค์ หมายถึง ข้อกำหนดที่ระบุหลักแห่งความประพฤติที่สร้างจากการสังเคราะห์หลักธรรมทางศาสนา และมาตรฐานวิชาชีพครูในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก ด้านมีความสามารถในการครองตน การครองคนและการครองงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านวาทศิลป์ ด้านมีความหนักแน่นอดทน ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนและบุคคลอื่นไปในทางที่ถูกต้อง

แนวทางพัฒนาจริยธรรมครู หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการจากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็น เป็นวิธีการหรือแนวทางที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุง การส่งเสริม การเสริมสร้าง เพื่อให้บุคคลมีจริยธรรมเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพครู

แนวโน้ม หมายถึง การมองภาพไปข้างหน้าที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของครูในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2548 - พ.ศ. 2557

ทศวรรษหน้า หมายถึง ระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - พ.ศ.

2557

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับจริยธรรมครู ได้แก่ ผู้ที่เคยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสนอนโยบายพัฒนาจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพครู หรือเป็นนักวิชาการหรือผู้มีผลงานเป็นที่ยอมรับด้านจริยธรรมครู หรือเป็นตัวแทนสถาบันผลิตครู หรือเป็นตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นตัวแทนครูผู้สอนที่ได้รับการยกย่องด้านจริยธรรมดีเด่น หรือเป็นตัวแทนสำนักวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ หรือเป็นตัวแทนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นตัวแทนองค์กรวิชาชีพหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรับผิดชอบครู หรือเป็นตัวแทนสถาบันด้านศาสนา หรือเป็นตัวแทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ครู หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หลักในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ ด้านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

แบบสอบถามนี้ใช้เก็บข้อมูลรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ประมวลและปรับปรุงขึ้นจากการสัมภาษณ์ในรอบแรก

จุดประสงค์ของการสอบถามในครั้งนี้เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของท่าน เพื่อนำไปประมวลสังเคราะห์ และกำหนดลักษณะแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ใน 4 หัวข้อใหญ่ ได้แก่ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ตัวบ่งชี้ลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ แนวทางพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์

ในการนี้ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดสละเวลาตอบแบบสอบถามโดยแสดงความคิดเห็นของท่านลงในแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
เกณฑ์การพิจารณา

- 5 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด
- 4 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับมาก
- 3 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง
- 2 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับน้อย
- 1 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
0	การวัดลักษณะจริยธรรมครูต้องดูจากรายงานหรือประมวลจากเหตุการณ์ครูที่ทำผิดวินัยและกฎหมาย แตกต่างจากครูที่ดีจำนวนเท่าไร.....	✓					

จากตัวอย่างหมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าเกณฑ์ตัดสินจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ควรวัดจากจำนวนครูที่กระทำผิดวินัยหรือกระทำผิดกฎหมายแตกต่างจากครูที่ดีที่ไม่กระทำผิดวินัยหรือกระทำผิดกฎหมาย จำนวนร้อยละเท่าไร อยู่ในระดับมากที่สุด ถ้าหากท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดเขียนลงในข้อเสนอแนะตอนท้ายของแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
1.	เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม มีดังนี้						
1	ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครู.....						
2	ต้องให้สถาบันผลิตครูและชุมชนมีส่วนร่วม จัดทำ หลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....						
3	ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู.....						
4	ต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามกฎหมาย.....						
5	จริยธรรมครูต้องเป็นสากลและสอดคล้องกับ อิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์.....						
6	ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น.....						
7	ต้องศรัทธาในวิชาชีพครูว่าเป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพ ของคนให้สังคม.....						
8	ต้องมีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ.....						
9	ต้องเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิต ความเป็นไทย ไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม และมี เอกลักษณ์ของความเป็นไทย.....						
10	ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิดและนำความคิด ทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน						
11	ต้องมีการอบรม/สัมมนาหรือประเมินผลการ ประพฤติปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นครูอย่างต่อเนื่อง.....						
12	ต้องตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู						

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
2.	ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ มีดังนี้ ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกปลอดภัย และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์						
1	ต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา.....						
2	ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา.....						
3	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้.....						
4	ต้องสามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นแก่ ผู้เรียนและคุ้มครองผู้เรียน ได้.....						
	ด้านความสามารถรับภาระงานที่หนัก						
1	ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู.....						
2	ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย..						
3	ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....						
4	ต้องเป็นผู้มีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิตและมี สุขภาพจิตที่ดี.....						
5	ต้องแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยีและวิทยาการ ต่าง ๆ						
6	ต้องชี้แนะผู้เรียนให้มองตนเองเป็นในด้านการเรียน การพัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิตและวัฒนธรรม อันดีงามของสังคม.....						
7	ต้องอุทิศเวลา ตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผลประโยชน์.....						
	ด้านบุคลิกภาพและพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ						
1	ต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี.....						
2	ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น.....						
3	ต้องรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง.....						
4	ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้า เพิ่มพูนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ.....						
5	ต้องยอมรับและพัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลก.....						

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
1	ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจงและอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ต้องสอนและฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความเข้าใจตาม หลักวิชาชีพครู.....						
2	ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ.....						
3	ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจ ในตนเอง.....						
4	ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมี ส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้.....						
5	ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจ เห็นคุณค่า ของการเรียนรู้.....						
6	ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง.....						
1	ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ต่อทริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และจิตใจ ตนเองได้.....						
2	ต้องไม่เบียดเบียนต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และ สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนและผู้อื่น.....						
3	ต้องมีจิตพิบาล รู้จักให้อภัย และข่มจิตใจตนเองได้.						
4	ต้องมีเหตุผลและปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ.....						
5	ต้องมองกระบวนการต่าง ๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนสร้างกระบวนการคิด.....						
1	ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้ เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดผลการ เรียนรู้ ให้สามารถตรวจสอบได้.....						
2	ต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ.....						
3	ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และบูรณาการ ในเนื้อหาที่ตนสอน.....						

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
4	ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้ เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ (ต่อ) ต้องสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้.....						
5	ต้องเป็นครูมืออาชีพ.....						
6	ต้องมีวิธีการให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำหรือ ชี้แนะอย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้หรือ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ.....						
7	ต้องศึกษาพัฒนาตนเอง ให้ทันต่อวิทยาการและ เทคโนโลยีใหม่ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงในการ จัดการเรียนรู้อยู่เสมอ.....						
8	ต้องมีความสามารถอบรมและจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี						
1	ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือให้บุคคลอื่น ไปในทางที่ถูกที่ควร ต้องประพฤติตนและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ ผู้เรียนและบุคคลอื่น.....						
2	ต้องป้องกันและขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียน ประพฤติในทางเสื่อมเสีย.....						
3	สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ชี้แนะ เพื่อ พัฒนาผู้เรียน.....						
4	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้กัย รู้จักการแบ่งปัน มี ความกตัญญูผู้มีพระคุณ และมีความรับผิดชอบ.....						
3.	ข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมครู ที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้						
1	ควรกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็น ครูให้ชัดเจนและติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง..						
2	จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง.....						
3	ต้องกำหนดให้สถาบันผลิตครู มีหลักสูตรสร้าง จิตสำนึกและพัฒนาจริยธรรมครู.....						

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
4	กระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ) ต้องมีมาตรการที่จะคัดเลือกบุคคลที่เป็นครูชัดเจน และปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส.						
5	ต้องมีมาตรฐานใช้ระเบียบ วินัยชัดเจนเชื่อถือได้.....						
6	ต้องสร้างกลไก ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ดูแลพฤติกรรมครู.....						
7	ต้องฟื้นฟูทัศนคติและจิตสำนึกบุคคลต่อวิชาชีพครู...						
8	ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครู..						
9	ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นตัวอย่าง ด้านจริยธรรมแก่ครูอย่างจริงจัง.....						
1	สถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู และอบรมหรือ สอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาคู เพื่อให้มีจริยธรรม ครูที่พึงประสงค์.....						
2	ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง ทุกภาคเรียน.....						
3	ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู....						
4	ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของ นักศึกษาคู และนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง.....						
1	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริมสร้าง จริยธรรมครู โดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ.....						
2	ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน....						
3	ต้องให้ครูรัฐวิწყผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสาร อื่นๆสู่โรงเรียนสม่ำเสมอ.....						
4	มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ.						

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
1	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ.						
2	กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการ พัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง.....						
3	ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ให้สอดคล้อง ดูแลครูให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ..						
1	<u>ครูสภา</u> ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับ จริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....						
2	ต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมครูให้มีจริยธรรม ที่พึงประสงค์.....						
3	ต้องรณรงค์ส่งเสริม/จัดอบรม/สัมมนาให้ครูมีจริยธรรม...						
4	ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครูเป็นรูปธรรมในสื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ.....						
5	ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลและยกย่องเชิดชูเกียรติในเชิงประจักษ์....						
6	ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐาน ของผู้ประกอบการวิชาชีพ ครู อย่างเป็นระบบ.....						
7	ต้องลดการสนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ้งเฟ้อที่จะ ทำให้ครูมีหนี้สิน.....						
	<u>สถานศึกษา</u>						
1	ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู.....						
2	ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตามจริยธรรมที่พึงงาม.						
3	ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี.....						
4	ต้องติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานของครู ให้รางวัลและลงโทษตามความเหมาะสม.....						

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย []
		5	4	3	2	1	
4.1	แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ใน ทศวรรษหน้าแนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น ดังนี้ จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง.....						
2	ให้ครูหรือบุคคลที่จะมาเป็นครูได้รับการฝึกฝน อบรมหรือสัมมนาอย่างสม่ำเสมอทุกคน.....						
3	ให้หน่วยงานปฏิบัติกำหนดนโยบายและแนวทาง การพัฒนาจริยธรรมครูให้ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง..						
4	มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรมและ มาตรการลงโทษเข้มงวด เชื่อถือได้.....						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์

.....

ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านอย่างยิ่ง ที่กรุณาให้ข้อมูลและเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม
ผู้วิจัยขอเรียนย้ำจริยธรรมของนักวิจัยว่า จะนำคำตอบของท่านไปใช้ เพื่อประโยชน์ทาง
การศึกษาเท่านั้น

นายสุภพงศ์ แดงท่าไม้

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า

แบบสอบถามนี้ใช้เก็บข้อมูลรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ปรับปรุงขึ้นจากแบบสอบถามในรอบที่ 2

จุดประสงค์ของการสอบถามในครั้งนี้เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของท่าน ไปประมวลสังเคราะห์ และกำหนดลักษณะแนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า ใน 4 หัวข้อใหญ่ ได้แก่ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครู ตัวบ่งชี้ลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์

การสอบถามซ้ำเป็นรอบที่ 3 นี้ เป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านอีกครั้งหนึ่ง โปรดใช้เวลาตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นให้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และกรุณาเขียนเหตุผลกำกับในกรณีคำตอบอยู่นอกช่วงพิสัยควอไทล์ ทั้งนี้ไม่ต้องเขียนเหตุผล

หากคำตอบของท่านอยู่ในช่วงของพิสัยควอไทล์

ระดับคะแนนและเครื่องหมายที่ใช้มีความหมายดังนี้

- 5 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด
- 4 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับมาก
- 3 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง
- 2 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับน้อย
- 1 แทน ควรจะเป็นจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

* หมายถึง ค่ามัธยฐาน (Median) ที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
รอบที่ 2

□ หมายถึง ช่วงพิสัยควอไทล์ (Interquartile range) ของคำตอบกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

△ หมายถึง คำตอบที่ท่านตอบไว้ในรอบที่ 2 หากท่านไม่ได้ตอบข้อใด จะไม่

แสดง △

หมายเหตุ หากไม่ได้แสดงเครื่องหมายช่วงพิสัยควอไทล์ (□) หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านตอบคำถามแสดงความคิดเห็นตรงกันทุกท่าน

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
ก	การวัดลักษณะจริยธรรมครูต้องดูจากรายงาน หรือประมวลจากเหตุการณ์ครูที่ทำผิดวินัยและ กฎหมายแตกต่างจากครูที่ดีจำนวนเท่าไร.....		☒				
ข	จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ต้องมีลักษณะเป็น สาธารณะ สามารถนำไปปฏิบัติได้กับครูทุกคน..	☒	☒				ลักษณะจริยธรรมครูที่พึง ประสงค์ต้องสอดคล้อง กับสภาพของสังคมและ หลักธรรมทางศาสนา

จากตัวอย่างในข้อ ก หมายความว่า คำตอบของท่านในรอบที่ 2 (Δ) คือ 3 ซึ่งอยู่นอก
พิสัยควอไทล์ (\square) ของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ และท่านต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบเป็น 4
ซึ่งอยู่ในช่วงของพิสัยควอไทล์ **ไม่ต้องให้เหตุผลในการเปลี่ยนแปลงคำตอบ**

จากตัวอย่างในข้อ ข หมายความว่า คำตอบของท่านในรอบที่ 2 (Δ) คือ 5 ซึ่งอยู่นอก
พิสัยควอไทล์ (\square) ของคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ และท่านยืนยันในคำตอบเดิม **ต้องให้เหตุผล
ทุกครั้ง ในการยืนยันคำตอบที่อยู่นอกพิสัยของควอไทล์**

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
1.	เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม มีดังนี้						
1	ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครู.....	*	☐				
2	ต้องให้สถาบันผลิตครู และชุมชนมีส่วนร่วม จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....	*	☐				
3	ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู.....	*	☐				
4	ต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบ วินัยและปฏิบัติตามกฎหมาย.....	*	☐				
5	จริยธรรมครูต้องเป็นสากล และสอดคล้องกับ อิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์.....		☒				
6	ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น.....		☒				

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายหรือกิจกรรมที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
7	ต้องศรัทธาในวิชาชีพครูว่า เป็นบุคคลที่สร้าง คุณภาพของคนให้สังคม.....	*	□				
8	ต้องมีอุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ..	*	□				
9	ต้องเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิต ความเป็นไทยไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม และมี เอกลักษณ์ของความเป็นไทย.....	*	□				
10	ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิด และนำ ความคิดทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน.....	*	□				
11	ต้องมีการอบรม/สัมมนาหรือประเมินผลการ ประพฤติปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นครูอย่างต่อเนื่อง ..	*	□				
12	ต้องตระหนักในบทบาท และคุณค่าของความเป็น ครู.....	*	□				
2.	<u>ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ มีดังนี้</u> <u>ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดภัย</u> <u>และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์</u>						
1	ต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา.....	*	□				
2	ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา	*	□				
3	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้	*	□				
4	ต้องสามารถสร้างความไว้วางใจ และความ เชื่อมั่นแก่ผู้เรียน และคุ้มครองผู้เรียนได้.....	*	□				
1	<u>ด้านความสามารถรับภาระงานที่หนัก</u> ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู.....	*	□				
2	ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ อย่างเสมอต้น เสมอปลาย.....	*	□				
3	ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	*	□				
4	ต้องเป็นผู้มีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิตและ มีสุขภาพจิตที่ดี.....	*	□				
5	ต้องแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยี และ วิทยาการ ต่าง ๆ	*	□				

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
6	ต้องชี้แนะผู้เรียนให้มองตนเองเป็น ในด้าน การเรียนการพัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิตและ วัฒนธรรมอันดีงามของสังคม.....	* ☐					
7	ต้องอุทิศเวลา ตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผลประโยชน์	* ☐					
1	ด้านบุคลิกภาพ และพัฒนาปรับปรุงตนเอง อยู่เสมอ ต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี.....	* ☐					
2	ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น..	* ☐					
3	ต้องรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง.....	* ☐					
4	ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้า เพิ่มพูนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ	* ☐					
5	ต้องยอมรับและพัฒนาตน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลก.....	* ☐					
	ด้านใช้วาจาศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ						
1	ต้องสอน และฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความเข้าใจ ตามหลักวิชาชีพครู.....	* ☐					
2	ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ.....	* ☐					
3	ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียน จนเกิดความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง.....	* ☐					
4	ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และ มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้.....	* ☐					
5	ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจ เห็น คุณค่าของการเรียนรู้.....	* ☐					
6	ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียน โดยไม่ปิดบัง.....	* ☐					
	ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์						
	ต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น						
1	ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์ และ จิตใจตนเองได้.....	* ☐					
2	ต้องไม่เบื่อหน่ายต่อการซักถาม เพื่อการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนและผู้อื่น	* ☐					

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายหรือกิจกรรมที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
1	ด้านมีความหนักแน่นอดทน ต่อคำวิพากษ์ วิจารณ์ ต่อกริยาอันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์ และ จิตใจตนเองได้.....	*	☐				
2	ต้องไม่เบื่อบ่นหน่ายต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น ต่อผู้เรียนและ ผู้อื่น.....	*	☐				
3	ต้องมีจิตวิญญาณรักในอาชีพและข่มใจตนเองได้	*	☐				
4	ต้องมีเหตุผลและปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ	*	☐				
5	ต้องมองกระบวนการต่าง ๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนสร้างกระบวนการคิด.....	*	☐				
1	ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้ เทคนิควิธีการสอนอย่างเป็นระบบ ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดผล การเรียนรู้ ให้สามารถตรวจสอบได้.....	*	☐				
2	ต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ.....	*	☐				
3	ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และ บูรณาการในเนื้อหาที่ตนสอน.....	*	☐				
4	ต้องสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้	*	☐				
5	ต้องเป็นครูมืออาชีพ.....	*	☐				
6	ต้องมีวิธีการให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำหรือ ชี้แนะอย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียน ให้เกิดองค์ ความรู้หรือแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ.....	*	☐				
7	ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการและ เทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงใน การจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ.....	*	☐				
8	ต้องมีความสามารถอบรม และจัดการเรียนรู้ เป็นอย่างดี.....	*	☐				

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายหรือที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
	ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือให้บุคคลอื่น ไปในทางที่ถูกที่ควร						
1	ต้องประพฤติตนและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียนและบุคคลอื่น.....	*	☐				
2	ต้องป้องกันและขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียน ประพฤติในทางเสื่อมเสีย.....	*	☐				
3	สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ ชี้แนะเพื่อ พัฒนาผู้เรียน.....	*	☐				
4	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้ภัย รู้จักการแบ่งปัน มีความกตัญญูผู้มีพระคุณ และมีความรับผิดชอบ	*	☐				
3.	ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู ที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้						
1	กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดนโยบายและวางมาตรฐานต่อผู้ที่ เป็นครูให้ชัดเจน และติดตามผลการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง.....	*	☐				
2	จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง..	*	☐				
3	ต้องกำหนดให้สถาบันผลิตครู มีหลักสูตรสร้าง จิตสำนึกและพัฒนาจริยธรรมครู.....	*	☐				
4	ต้องมีมาตรการที่จะคัดเลือกบุคคลที่เป็นครู ชัดเจน และปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด และโปร่งใส.....	*	☐				
5	ต้องมีมาตรฐานใช้ระเบียบ วินัยชัดเจนเชื่อถือได้						
6	ต้องสร้างกลไก ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ดูแลพฤติกรรมครู.....	*	☐				
7	ต้องฟื้นฟูทัศนคติ และจิตสำนึกบุคคลต่อ วิชาชีพครู.....	*	☐				
8	ต้องยกย่อง เชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครู.....	*	☐				
9	ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นตัวอย่าง ด้านจริยธรรมแก่ครูอย่างจริงจัง.....	*	☐				

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายหรือโครงการที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
1	สถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูและอบรมหรือ สอดแทรกจิตสำนึกแก่นักศึกษาคู เพื่อให้ มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....	*	☐				
2	ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู อย่าง ต่อเนื่องทุกภาคเรียน.....	*	☐				
3	ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู	*	☐				
4	ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของ นักศึกษาคูและนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง.....	*	☐				
1	<u>สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา</u> ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการ เสริมสร้างจริยธรรมครู โดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ	*	☐				
2	ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน	*	☐				
3	ต้องให้ครูผู้วินัยครู ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ เอกสารอื่น ๆ สู่โรงเรียนสมัคร.....	*	☐				
4	มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครู อย่างเป็น ระบบ.....	*	☐				
1	<u>สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน</u> ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรม ในรูปแบบ ต่าง ๆ.....	*	☐				
2	กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือ โครงการ พัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง.....	*	☐				
3	ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ให้สอดคล้อง ดูแลครูให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบ และ สมัคร.....	*	☐				
1	<u>คุรุสภา</u> ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้อง กับจริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....	*	☐				
2	ต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมครูให้มี จริยธรรมที่พึงประสงค์.....	*	☐				

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายที่พึงประสงค์ใน ทศวรรษหน้า	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล []
		5	4	3	2	1	
	ครูสภา (ต่อ)						
3	ต้องรณรงค์ส่งเสริม / จัดอบรม / สัมมนาให้ครู มีจริยธรรม.....	*	☐				
4	ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครู เป็นรูปธรรมใน สื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ.....	*	☐				
5	ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องประเมินผล และยกย่องเชิดชูเกียรติ ในเชิงประจักษ์.....	*	☐				
6	ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐาน ของผู้ประกอบการ วิชาชีพครูอย่างเป็นระบบ.....	*	☐				
7	ต้องลดการสนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ้งเฟ้อ ที่จะทำให้ครูมีหนี้สิน.....	*	☐				
1	สถานศึกษา ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู....	*	☐				
2	ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่ ดีงาม.....	*	☐				
3	ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี.....	*	☐				
4	ต้องติดตามประเมินผล การปฏิบัติของครู ให้รางวัลและลงโทษตามความเหมาะสม.....	*	☐				
4.	แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในทศวรรษหน้าแนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น ดังนี้						
1	จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง.....	*	☐				
2	ให้ครูหรือบุคคลที่จะมาเป็นครูได้รับการฝึกฝน อบรมหรือสัมมนาอย่างสม่ำเสมอทุกคน.....	*	☐				
3	ให้หน่วยงานปฏิบัติกำหนดนโยบาย และ แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูให้ชัดเจน นำไป ปฏิบัติได้จริง.....	*	☐				
4	มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรมและ มาตรการลงโทษเข้มงวด เชื่อถือได้.....	*	☐				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรมครูที่พึงประสงค์

.....

.....

ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์

.....

.....

ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านอย่างยิ่ง ที่กรุณาให้ข้อมูลและเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม
 ผู้วิจัยขอเรียนย้ำจริยธรรมของนักวิจัยว่า จะนำคำตอบของท่านไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
 เท่านั้น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

นายศุภพงศ์ แดงท่าไม้
 ผู้วิจัย

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
1.	เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม มีดังนี้				
1	ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครู.....	4.84	5.17	4.51	0.66
2	ต้องให้สถาบันผลิตครูและชุมชนมีส่วนร่วม จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.75	5.13	4.38	0.75
3	ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู.....	4.92	5.21	4.63	0.58
4	ต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตนตามกฎหมาย.....	4.84	5.17	4.51	0.66
5	จริยธรรมครูต้องเป็นสากล และสอดคล้องกับอิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์.....	4.19	4.84	3.53	1.31
6	ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น.....	4.27	4.75	3.52	1.23
7	ต้องศรัทธาในวิชาชีพครูว่า เป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพของคนที่สังคม.....	4.84	5.17	4.51	0.66
8	ต้องมีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ.....	4.92	5.21	4.63	0.58
9	ต้องเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิตความเป็นไทย ไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม และมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย.....	4.84	5.17	4.51	0.66
10	ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิด และนำความคิดทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน	4.63	5.06	4.19	0.87
11	ต้องมีการอบรม/สัมมนา หรือประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.75	5.13	4.38	0.75
12	ต้องตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู.....	4.98	5.23	4.71	0.52
	รวม	4.74	5.10	4.34	0.76
2.	ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ มีดังนี้				
	ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอคติ และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์				
1	ต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา.....	4.80	5.15	4.45	0.70
2	ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา.....	4.92	5.21	4.63	0.58
3	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้.....	4.69	5.10	4.29	0.81

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
4	ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอคถ์ และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ (ต่อ) ต้องสามารถสร้างความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นแก่ ผู้เรียนและคุ้มครองผู้เรียนได้.....	4.69	5.10	4.29	0.81
รวม		4.77	5.13	4.40	0.73
1	ด้านความสามารถรับภาระงานที่หนัก ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู.....	4.98	5.23	4.71	0.52
2	ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย..	4.95	5.22	4.67	0.55
3	ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	4.88	5.19	4.57	0.62
4	ต้องมีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิตและมีสุขภาพจิตดี.....	4.95	5.22	4.67	0.55
5	ต้องแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ.	4.84	5.17	4.51	0.66
6	ต้องชี้แนะผู้เรียนให้มองตนเองเป็นในด้านการเรียน การ พัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมอันดีงามของ สังคม.....	4.88	5.19	4.57	0.62
7	ต้องอุทิศเวลา ตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผลประโยชน์.....	4.92	5.21	4.63	0.58
รวม		4.91	5.21	4.62	0.59
1	ด้านบุคลิกภาพและพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี.....	4.98	5.23	4.71	0.52
2	ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น.....	4.95	5.22	4.67	0.55
3	ต้องรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง.....	4.95	5.22	4.67	0.55
4	ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้าเพิ่มพูน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ.....	4.95	5.22	4.67	0.55
5	ต้องยอมรับและพัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก	4.80	5.15	4.45	0.70
รวม		4.92	5.21	4.63	0.58
1	ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ต้องสอน และฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความเข้าใจ ตามหลัก วิชาชีพครู.....	4.75	5.13	4.38	0.75
2	ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ.....	4.55	5.02	4.07	0.95
3	ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจ ในตนเอง.....	4.84	5.17	4.51	0.66

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
4	ด้านใช้วาทศิลป์ <u>ชี้แจง</u> และอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ (ต่อ) ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วม กิจกรรมการเรียนรู้.....	4.84	5.17	4.51	0.66
5	ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจ เห็นคุณค่าของ การเรียนรู้.....	4.92	5.21	4.63	0.58
6	ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียนโดยไม่ปิดบัง.....	4.84	5.17	4.51	0.66
รวม		4.79	5.15	4.44	0.71
1	ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ <u>ต่อ</u> กิริยา อันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเองได้..	4.92	5.21	4.63	0.58
2	ต้องไม่เบียดเบียนต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และสร้าง ความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนและผู้อื่น.....	4.80	5.15	4.45	0.70
3	ต้องมีจิตกตัญญู รู้จักให้อภัยและข่มใจตนเองได้.....	4.80	5.15	4.45	0.70
4	ต้องมีเหตุผลและปัญหาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ.....	4.88	5.19	4.57	0.62
5	ต้องมองกระบวนการต่าง ๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอน สร้างกระบวนการคิด	4.69	5.10	4.29	0.81
รวม		4.82	5.16	4.48	0.68
1	ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอน <u>โดยใช้เทคนิค</u> <u>วิธีการสอนอย่างเป็นระบบ</u> ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดผลการเรียนรู้ ให้สามารถตรวจสอบได้.....	4.92	5.21	4.63	0.58
2	ต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ.....	4.80	5.15	4.45	0.70
3	ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และบูรณาการใน เนื้อหาที่ตนสอน.....	4.88	5.19	4.57	0.62
4	ต้องสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้.....	4.84	5.17	4.51	0.66
5	ต้องเป็นครูมืออาชีพ.....	4.80	5.15	4.45	0.70
6	ต้องมีวิธีการให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำหรือชี้แนะ อย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้หรือแสวงหา ความรู้ใหม่ ๆ.....	4.88	5.19	4.57	0.62

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
7	ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิค วิธีการสอนอย่างเป็นระบบ (ต่อ) ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยี ใหม่ ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ.....	4.92	5.21	4.63	0.58
8	ต้องมีความสามารถอบรม และจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี.....	4.84	5.17	4.51	0.66
รวม		4.86	5.18	4.54	0.64
1	ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือใช้บุคคลอื่นไปในทาง ที่ถูกที่ควร ต้องประพฤติตนและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน และบุคคลอื่น.....	4.88	5.19	4.57	0.62
2	ต้องป้องกัน และขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติ ในทางเสื่อมเสีย.....	4.75	5.13	4.38	0.75
3	สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ ชี้แนะเพื่อพัฒนา ผู้เรียน.....	4.80	5.15	4.45	0.70
4	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้จัก รับผิดชอบ แบ่งปัน มีความ กตัญญูผู้มีพระคุณ และมีความรับผิดชอบ.....	4.88	5.19	4.57	0.62
รวม		4.83	5.16	4.49	0.67
3.	ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู ที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ				
1	ควรกำหนดนโยบาย และวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็นครู ให้ชัดเจนและติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
2	จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
3	ต้องกำหนดให้สถาบันผลิตครู มีหลักสูตรสร้างจิตสำนึก และพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.88	5.19	4.57	0.62
4	ต้องมีมาตรการที่จะคัดเลือกบุคคลที่เป็นครูชัดเจน และ ปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส.....	4.80	5.15	4.45	0.70
5	ต้องมีมาตรฐานใช้ระเบียบวินัยชัดเจนเชื่อถือได้.....	4.80	5.15	4.45	0.70
6	ต้องสร้างกลไกให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการดูแล พฤติกรรมครู.....	4.75	5.13	4.38	0.75
7	ต้องฟื้นฟูทัศนคติและจิตสำนึกบุคคลต่อวิชาชีพครู.....	4.84	5.17	4.51	0.66

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
8	กระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ) ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครู.....	4.84	5.17	4.51	0.66
9	ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นอย่างด้านจริยธรรม แก่ครูอย่างจริงจัง.....	4.98	5.23	4.71	0.52
1	สถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู และอบรมหรือสอดแทรก จิตสำนึกแก่นักศึกษาคู เพื่อให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์	4.88	5.19	4.57	0.62
2	ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู อย่างต่อเนื่องทุก ภาคเรียน.....	4.69	5.10	4.29	0.81
3	ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.80	5.15	4.45	0.70
4	ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาคู และนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
1	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทาง ทางการศึกษา ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริมสร้าง จริยธรรมครูโดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ.....	4.55	5.02	4.07	0.95
2	ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติคนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน.....	4.75	5.13	4.38	0.75
3	ต้องให้ครูรู้วินัยครู ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารอื่นๆ สู่โรงเรียนสม่ำเสมอ.....	4.63	5.06	4.19	0.87
4	มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ.....	4.55	5.02	4.07	0.95
1	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ.....	4.75	5.13	4.38	0.75
2	กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการพัฒนา จริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.69	5.10	4.29	0.81
3	ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ให้สอดคล้องดูแลครู ให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ.....	4.75	5.13	4.38	0.75
1	คุรุสภา ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับ จริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....	4.84	5.17	4.51	0.66
2	ต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมครูให้มีจริยธรรมที่พึง ประสงค์.....	4.80	5.15	4.45	0.70
3	ต้องรณรงค์ส่งเสริม /จัดอบรม /สัมมนาให้ครูมีจริยธรรม.....	4.63	5.06	4.19	0.87

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
4	ครูสภา (ต่อ) ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครูเป็นรูปธรรมในสื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ.....	4.69	5.10	4.29	0.81
5	ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผล และยกย่อง เชิดชูเกียรติในเชิงประจักษ์.....	4.84	5.17	4.51	0.66
6	ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครู อย่างเป็นระบบ.....	4.75	5.13	4.38	0.75
7	ต้องลดการ สนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ่มเฟือย ที่จะทำให้ ครูมีหนี้สิน.....	4.80	5.15	4.45	0.70
1	<u>สถานศึกษา</u> ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ครู.....	4.95	5.22	4.67	0.55
2	ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่พึงประสงค์.....	4.84	5.17	4.51	0.66
3	ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี.....	4.88	5.19	4.57	0.62
4	ต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ให้รางวัล และลงโทษตามความเหมาะสม.....	4.84	5.17	4.51	0.66
รวม		4.78	5.13	4.41	0.72
4.	แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในทศวรรษหน้าแนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น ดังนี้				
1	จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
2	ให้ครูหรือบุคคลที่จะมาเป็นครูได้รับการฝึกฝนอบรม หรือสัมมนาอย่างสม่ำเสมอทุก คน.....	4.88	5.19	4.57	0.62
3	ให้หน่วยงานปฏิบัติกำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนา จริยธรรมครูให้ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง.....	4.80	5.15	4.45	0.70
4	มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรม และมาตรการ ลงโทษเข้มงวด เชื่อถือได้.....	4.80	5.15	4.45	0.70
รวม		4.84	5.17	4.51	0.66

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 3

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มนโยบายที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
1.	เกณฑ์ตัดสินลักษณะจริยธรรม มีดังนี้				
1	ต้องมีระบบการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นครู.....	4.84	5.17	4.51	0.66
2	ต้องให้สถาบันผลิตครูและชุมชนมีส่วนร่วม จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.75	5.13	4.38	0.75
3	ต้องสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู.....	4.95	5.22	4.67	0.55
4	ต้องมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณครู มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตนตามกฎหมาย.....	4.88	5.19	4.57	0.62
5	จริยธรรมครูต้องเป็นสากล และสอดคล้องกับอิทธิพลแห่งกระแสโลกาภิวัตน์.....	4.45	4.98	3.93	1.05
6	ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น.....	4.55	5.02	4.07	0.95
7	ต้องสรรหาในวิชาชีพครูว่า เป็นบุคคลที่สร้างคุณภาพของคนที่สังคม.....	4.88	5.19	4.57	0.62
8	ต้องมีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรักที่บริสุทธิ์ ต่อผู้เรียนและงานที่ปฏิบัติ.....	4.92	5.21	4.63	0.58
9	ต้องเป็นผู้นำในการครองตน ยึดมั่นในวิถีชีวิตความเป็นไทย ไม่ตกอยู่ภายใต้บริโภคนิยม และมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย.....	4.84	5.17	4.51	0.66
10	ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิด และนำความคิดทางปัญญาใช้ร่วมกับชุมชน	4.75	5.13	4.38	0.75
11	ต้องมีการอบรม/สัมมนา หรือประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของผู้ที่เป็นครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.75	5.13	4.38	0.75
12	ต้องตระหนักในบทบาทและคุณค่าของความเป็นครู.....	4.98	5.23	4.71	0.52
	รวม	4.79	5.15	4.44	0.71
2.	ตัวบ่งชี้จริยธรรมครูที่พึงประสงค์ มีดังนี้				
	ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอคถ์ และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์				
1	ต้องปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนา.....	4.88	5.19	4.57	0.62
2	ต้องรู้ตัวถึงสิ่งที่ตนประพฤติปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา.....	4.95	5.22	4.67	0.55
3	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้.....	4.75	5.13	4.38	0.75

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
	ด้านการทำตัวเป็นที่รัก สร้างความรู้สึกลดอคถ์ และให้ความอบอุ่นแก่ศิษย์ (ต่อ)				
4	ต้องสามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นแก่ ผู้เรียนและคุ้มครองผู้เรียนได้.....	4.75	5.13	4.38	0.75
	รวม	4.83	5.16	4.49	0.67
1	ด้านความสามารถรับภาระงานที่หนัก ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของครู.....	4.98	5.23	4.71	0.52
2	ต้องมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย..	4.98	5.23	4.71	0.52
3	ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้.....	4.92	5.21	4.63	0.58
4	ต้องมีคุณภาพจิต สมรรถภาพทางจิตและมีสุขภาพจิตดี.....	4.92	5.21	4.63	0.58
5	ต้องแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ.	4.80	5.15	4.45	0.70
6	ต้องชี้แนะผู้เรียนให้มองตนเองเป็นในด้านการเรียน การ พัฒนาตนเอง ต่อการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมอันดีงามของ สังคม.....	4.88	5.19	4.57	0.62
7	ต้องอุทิศเวลา ตั้งใจสอน ไม่แสวงหาผลประโยชน์.....	4.92	5.21	4.63	0.58
	รวม	4.91	5.21	4.62	0.59
1	ด้านบุคลิกภาพและพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ต้องแต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี.....	4.55	5.02	4.07	0.95
2	ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและบุคคลอื่น.....	4.84	5.17	4.51	0.66
3	ต้องรักษาคุณแห่งชีวิตและจิตใจของตนเอง.....	4.84	5.17	4.51	0.66
4	ต้องพัฒนาตนเองโดยอาศัยวิธีการวิจัย ค้นคว้าเพิ่มพูน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ.....	4.80	5.15	4.45	0.70
5	ต้องยอมรับและพัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก	4.69	5.01	4.29	0.81
	รวม	4.75	5.12	4.37	0.75
1	ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ต้องสอน และฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความเข้าใจ ตามหลัก วิชาชีพครู.....	4.84	5.17	4.51	0.66
2	ต้องใช้ถ้อยคำชัดเจนและประทับใจ.....	4.75	5.13	4.38	0.75
3	ต้องให้กำลังใจแก่ผู้เรียนจนเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจ ในตนเอง.....	4.88	5.19	4.57	0.62

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
	ด้านใช้วาทศิลป์ ชี้แจง และอธิบายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ (ต่อ)				
4	ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วม กิจกรรมการเรียนรู้.....	4.88	5.19	4.57	0.62
5	ต้องสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนมีความสนใจ เห็นคุณค่าของ การเรียนรู้.....	4.92	5.21	4.63	0.58
6	ต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียน โดยไม่ปิดบัง.....	4.92	5.21	4.63	0.58
	รวม	4.87	5.18	4.55	0.63
	ด้านมีความหนักแน่นอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ต่อภิกษา อันก้าวร้าวรุนแรงของผู้อื่น				
1	ต้องสามารถยับยั้งชั่งใจ ควบคุมอารมณ์และจิตใจตนเองได้..	4.98	5.23	4.71	0.52
2	ต้องไม่เบื่อบ่อยต่อการซักถามเพื่อการเรียนรู้ และสร้าง ความเข้าใจให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนและผู้อื่น.....	4.88	5.19	4.57	0.62
3	ต้องมีจิตกิบาล รู้จักให้อภัยและข่มจิตใจตนเองได้.....	4.88	5.19	4.57	0.62
4	ต้องมีเหตุผลและปัญหาพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ.....	4.92	5.21	4.63	0.58
5	ต้องมองกระบวนการต่าง ๆ ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอน สร้างกระบวนการคิด	4.80	5.15	4.45	0.70
	รวม	4.89	5.19	4.58	0.61
	ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิค วิธีการสอนอย่างเป็นระบบ				
1	ต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดผลการเรียนรู้ ให้สามารถตรวจสอบได้.....	4.95	5.22	4.67	0.55
2	ต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ.....	4.84	5.17	4.51	0.66
3	ต้องใช้กระบวนการสอนเป็นขั้นตอน และบูรณาการใน เนื้อหาที่ตนสอน.....	4.88	5.19	4.57	0.62
4	ต้องสรุปเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของการเรียนรู้.....	4.84	5.17	4.51	0.66
5	ต้องเป็นครูมืออาชีพ.....	4.80	5.15	4.45	0.70
6	ต้องมีวิธีการให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำหรือชี้แนะ อย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้หรือแสวงหา ความรู้ใหม่ ๆ.....	4.88	5.19	4.57	0.62

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
	ด้านความสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิค วิธีการสอนอย่างเป็นระบบ (ต่อ)				
7	ต้องศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยี ใหม่ ๆ และใช้ความรู้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ.....	4.92	5.21	4.63	0.58
8	ต้องมีความสามารถอบรม และจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี.....	4.88	5.19	4.57	0.62
	รวม	4.87	5.19	4.56	0.63
1	ด้านชักชวนหรือชี้แนะผู้เรียนหรือใช้บุคคลอื่นไปในทาง ที่ถูกที่ควร ต้องประพฤติตนและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน และบุคคลอื่น.....	4.92	5.21	4.63	0.58
2	ต้องป้องกัน และขจัดเหตุที่จะชักนำให้ผู้เรียนประพฤติ ในทางเสื่อมเสีย.....	4.80	5.15	4.45	0.70
3	สามารถใช้สถานการณ์หรือเหตุการณ์ ชี้แนะเพื่อพัฒนา ผู้เรียน.....	4.80	5.15	4.45	0.70
4	ต้องสอนให้ผู้เรียนมีวินัย รู้ภัย รู้จักการแบ่งปัน มีความ กตัญญูผู้มีพระคุณ และมีความรับผิดชอบ.....	4.95	5.22	4.67	0.55
	รวม	4.87	5.18	4.55	0.63
3.	ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการพัฒนาจริยธรรมครู ที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้				
	กระทรวงศึกษาธิการ				
1	ควรกำหนดนโยบาย และวางมาตรฐานต่อผู้ที่จะเป็นครู ให้ชัดเจนและติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
2	จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
3	ต้องกำหนดให้สถาบันผลิตครู มีหลักสูตรสร้างจิตสำนึก และพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.88	5.19	4.57	0.62
4	ต้องมีมาตรการที่จะคัดเลือกบุคคลที่เป็นครูชัดเจน และ ปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและโปร่งใส.....	4.80	5.15	4.45	0.70
5	ต้องมีมาตรฐานใช้ระเบียบวินัยชัดเจนเชื่อถือได้.....	4.84	5.17	4.51	0.66
6	ต้องสร้างกลไกให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการดูแล พฤติกรรมครู.....	4.75	5.13	4.38	0.75
7	ต้องฟื้นฟูทัศนคติและจิตสำนึกบุคคลต่อวิชาชีพครู.....	4.84	5.17	4.51	0.66

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
8	กระทรวงศึกษาธิการ (ต่อ) ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่ครู.....	4.92	5.21	4.63	0.58
9	ต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นอย่างด้านจริยธรรม แก่ครูอย่างจริงจัง.....	4.98	5.23	4.71	0.52
1	สถาบันผลิตครู ต้องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู และอบรมหรือสอดแทรก จิตสำนึกแก่นักศึกษาคู เพื่อให้มีจริยธรรมครูที่พึงประสงค์	4.88	5.19	4.57	0.62
2	ต้องจัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู อย่างต่อเนื่องทุก ภาคเรียน.....	4.75	5.13	4.38	0.75
3	ต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมครู.....	4.80	5.15	4.45	0.70
4	ต้องมีการประเมินผลการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาคู และนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
1	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทาง ทางการศึกษา ต้องกำหนดแผนงานงบประมาณ โครงการเสริมสร้าง จริยธรรมครูโดยใช้รูปแบบวิธีการต่าง ๆ.....	4.63	5.06	4.19	0.87
2	ต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติคนเกี่ยวกับครูที่ดีสู่โรงเรียน.....	4.80	5.15	4.45	0.70
3	ต้องให้ครูรู้วินัยครู ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารอื่นๆ สู่โรงเรียนสม่ำเสมอ.....	4.69	5.01	4.29	0.81
4	มีการประเมินมาตรฐานจริยธรรมครูอย่างเป็นระบบ.....	4.69	5.01	4.29	0.81
1	สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ครูมีจริยธรรมในรูปแบบต่าง ๆ.....	4.84	5.17	4.51	0.66
2	กำหนดเป็นนโยบายและแผนงานหรือโครงการพัฒนา จริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง.....	4.80	5.15	4.45	0.70
3	ต้องกำกับหน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ให้สอดคล้องดูแลครู ให้มีจริยธรรมอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ.....	4.84	5.17	4.51	0.66
1	คุรุสภา ต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรมครูให้สอดคล้องกับ จริยธรรมครูที่พึงประสงค์.....	4.92	5.21	4.63	0.58
2	ต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมครูให้มีจริยธรรมที่พึง ประสงค์.....	4.84	5.17	4.51	0.66
3	ต้องรณรงค์ส่งเสริม /จัดอบรม /สัมมนาให้ครูมีจริยธรรม.....	4.69	5.10	4.29	0.81

ข้อที่	ข้อความ แนวโน้มจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า	Mdn	Q ₃	Q ₁	IR
4	ครูสภา (ต่อ) ต้องเผยแพร่จรรยาบรรณครูเป็นรูปธรรมในสื่อต่าง ๆ ให้ครูทราบ.....	4.75	5.13	4.38	0.75
5	ต้องพัฒนาจรรยาบรรณครูร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผล และยกย่อง เชิดชูเกียรติในเชิงประจักษ์.....	4.88	5.19	4.57	0.62
6	ต้องมีมาตรการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครู อย่างเป็นระบบ.....	4.80	5.15	4.45	0.70
7	ต้องลดการ สนับสนุนค่านิยมแห่งความฟุ่มเฟือย ที่จะทำให้ ครูมีหนี้สิน.....	4.88	5.19	4.57	0.62
สถานศึกษา					
1	ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู.....	4.98	5.23	4.71	0.52
2	ต้องควบคุมดูแลให้ครูปฏิบัติตนตามจริยธรรมที่ดำรง.....	4.88	5.19	4.57	0.62
3	ต้องยกย่องเชิดชูครูที่ดี.....	4.92	5.21	4.63	0.58
4	ต้องติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ให้รางวัล และลงโทษตามความเหมาะสม.....	4.92	5.21	4.63	0.58
รวม		4.83	5.16	4.49	0.67
แนวทางการพัฒนาจริยธรรมครูที่พึงประสงค์ ในทศวรรษหน้าแนวโน้มจะพัฒนาดีขึ้น ดังนี้					
1	จัดทำหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง.....	4.92	5.21	4.63	0.58
2	ให้ครูหรือบุคคลที่จะมาเป็นครูได้รับการฝึกฝนอบรม หรือสัมมนาอย่างสม่ำเสมอทุก คน.....	4.88	5.19	4.57	0.62
3	ให้หน่วยงานปฏิบัติกำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนา จริยธรรมครูให้ชัดเจน นำไปปฏิบัติได้จริง.....	4.84	5.17	4.51	0.66
4	มีมาตรการติดตามผลการพัฒนาจริยธรรม และมาตรการ ลงโทษเข้มงวด เชื่อถือได้.....	4.80	5.15	4.45	0.70
รวม		4.86	5.18	4.54	0.64

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นายสุภพงษ์ แดงท่าไม้
 วัน เดือน ปีเกิด 5 พฤศจิกายน 2502
 ที่อยู่ 1516/39 ซอยเศรษฐกิจ 1/1 ถนนเศรษฐกิจ 1
 ตำบลกระทุ่มแบน อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
 74110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา
 จากโรงเรียนเทศบาลบ้านตลาดกระทุ่มแบน (ศรีบุญยานุสรณ์)
 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

พ.ศ. 2521 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน
 มัชฌิมวัดหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2525 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต
 วิชาเอกภาษาและวรรณคดีไทย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 วิทยาเขตประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2545 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท
 สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2531 - ปัจจุบัน
 ครู โรงเรียนบ้านคลองแค
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร